

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

18.05.2020

г.Мензелинск

КАРАР

№

465

«2020-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы мәдәниятын үстерү турында» муниципаль программаны раслау турында

1. «2020-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы мәдәниятын үстерү турында» муниципаль программаны расларга.
2. Әлеге карар рәсми төстә басылырга тиеш.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны ТР Минзәлә муниципал районы Башкарма комитеты Житәкче урынбасары Н.Г.Бикеевага йөкләргә.

Житәкче

К.Р. Нәжмиев

Татарстан Республикасы
 Минзэлә муниципаль районы
 Минзэлә муниципаль районы
 башкарма комитеты
 Карары
 РАСЛАНГАН Житәкче

дата 18.05.2020 № 465

**"Минзэлә муниципаль районының мәдәният үсеше"
 Татарстан Республикасы 2020-2025 елларга»
 МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММА**

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның аталышы	"2020-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы мәдәниятен үстерү" муниципаль Программасы (алга таба-Программа)
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчеләр	"Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районының мәдәният бүлгеге" муниципаль казна учреждениесе
Программаның Максатлары	Минзэлә муниципаль районы халкының мәдәният өлкәсендәге агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру. Мәдәният учреждениеләре күрсәтә торган муниципаль хезмәтләрнең сыйфатын арттыру.
Программаның бурычлары	Музейларны үстерү. Китапханә хезмәте күрсәтү системасын үстерү. Мәдәни-ял итү хезмәтен үстерү. Киноучреждение үсеше. Балалар сәнгать мәктәбен үстерү.
Программаның төп юнәлешләре	- мәдәният учреждениеләренә матди-техник базасын ныгыту; - хезмәткәрләрне әзерләү, яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү; - "Китапханәләр һәм китапханә эше турында" Татарстан Республикасы Законнын гамәлгә ашыру; - «Татарстан Республикасы халыклары телләре турында" Татарстан Республикасы Законнын гамәлгә ашыру; - муниципаль мәдәният учреждениеләрендә тамашачылар санын арттыру; - түләүле чараларда катнашучы халыкның чагыштырма авырлыгын арттыру; - клуб формированиеләрендә катнашучы халыкның чагыштырма авырлыгын арттыру; - халыкның күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатыннан канәгать булу дәрәжәсен күтәрү.
Ярдәмче Программалар Исемлеге	1. Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районының "2020-2025 елларга Туган якны өйрәнү музей" муниципаль бюджет мәдәният учреждениесен үстерү" ярдәмче программасы;

	<p>2."2020-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районында китапханэ эшен үстерү" ярдэмче программасы;</p> <p>3.Минзэлэ муниципаль районы Минзэлэ шәһәренең "Район мәдәният сарае» муниципаль бюджет мәдәният учреждениесен үстерү концепциясе ярдэмче программасы</p> <p>турында"2020-2025 елларга Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында" Татарстан Республикасы законы проектын беренче укылышта кабул итте.</p> <p>4. 2020-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районында кино ярдәмендә мәдәниятне үстерү концепциясенең ярдэмче программасы.</p> <p>"2020-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районы «Балалар сәнгать мәктәбе "муниципаль бюджет белем бирү учреждениесе үсеше" ярдэмче программасы</p>
Программаны тормышка ашыру вакыты	2020-2025 еллар
Программаны финанслау чыганаclarы	Республика һәм жирле бюджетлар, бюджеттан тыш чыганаclar. Программаны финанслау күләме Минзэлэ муниципаль районының чираттагы финанс елына бюджеты турында Минзэлэ муниципаль районы Советы Карары нигезендә расланачак.
Көтелгән нәтижеләр	<ul style="list-style-type: none"> - жәмгыятьнең әхлакый-эстетик һәм рухи үсеше дәрәжәсен күтәрү; - Минзэлэ районының киләчәк буыннары өчен мәдәни мирасны саклау; -музей фондларын тулыландыру; - үз фондыннан күргәзмәләр саны арту; - китапханәләрнең мәгълүмати эшчәнлеген активлаштыру; -фондларның сыйфат характеристикаларын яхшырту һәм китапханәләрнең үтемлелеген арттыру; - түләүле чараларда мәдәният учреждениеләрендә тамашачылар санын арттыру; -клуб формированиеләрендә катнашучы халыкның чагыштырма авырлыгын арттыру; -мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасын ныгыту.; - мәдәният учреждениеләрен эксплуатацияләү куркынычсызлыгын тәмин итү; -халыкның күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатыннан канәгать булу дәрәжәсен күтәрү.

I. Проблеманың характеристикасы һәм аны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Минзэлэ муниципаль районының мәдәният өлкәсен үстерү төрле факторларны билгели - сәяси, икътисади, демографик, социаль-мәдәни, фәнни-техник. Шулар ук вакытта тармак үзенең макро-мохите белән тотрыклы кире элемтәләре белән аерылып тора, алар шәхес формалаштыруга, халыкның мәдәни дәрәжәсенә турыдан-туры йогынты ясый, бу, ахыр чиктә, мәдәният өлкәсенә мөнәсәбәткә йогынты ясый.

Хәзерге вакытта Минзэлэ муниципаль районында 5 муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе үз эшчәнлеген алып бара. Минзэлэ муниципаль районының мәдәният учреждениеләре чөлтәре түбәндәге объектлардан тора::

- Минзэлэ муниципаль районының «Район мәдәният сарае» муниципаль бюджет учреждениесе (Район мәдәният сарае) - 18 авыл мәдәният йорты, 20 авыл клубы, 2 автоклуб;
- Минзэлэ муниципаль районының «Минзэлэ жирлекара үзәк китапханә» муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе - Үзәк китапханә, балалар китапханәсе, 29 авыл китапханәсе;
- Минзэлэ муниципаль районының "Туган якны өйрәнү музейе" муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе (Туган якны өйрәнү музейе)
- Муниципаль бюджет киноучреждениесе;
- «Балалар сәнгать мәктәбе " муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесе.

Мәдәният учреждениеләрен модернизацияләү халыкны, бигрәк тә яшьләренә, аларның диварларына жәлеп итәргә һәм шәхеснең рухи формалашуына зыян китерә торган интернет - ресурсларны жәмгыятькә каршы телепрограммалардан арындырырга ярдәм итәчәк.

Авыл мәдәният йортларына һәм клубларга катлаулы заманча шартларда яшәргә генә түгел, ә горейф-гадәтләренәң байлыгын саклап калырга да ярдәм итәргә, халык өчен тагын да жәлеп итәрлек, жирле халык проблемаларын хәл итәргә ярдәм итүче яңа инновацион формалар һәм технологияләр булдырырга да кирәк.

Мәдәният учреждениеләренәң техник жиһазланышы төп проблема булып тора: компьютер һәм оргтехника, тавыш кудыру һәм ут-техника аппаратурасына ихтыяж, музыка уен кораллары физик һәм мораль яктан тузган, сәхнә костюмнарын тегүгә бәйлә проблемалар бар. Капиталь ремонтка мохтаж мәдәният учреждениеләре урнашкан биналар шактый.

Шулай ук мәдәният учреждениеләре хезмәткәрләренәң кадрлар составында да проблема бар: барлык белгечләренәң дә һөнәри югары һәм урта махсус белеме юк. Шуңа күрә киләсе өч елга мәдәниятне үстерү планнарына мәдәният учреждениеләре хезмәткәрләренәң квалификациясен күтәрү һәм һөнәри яктан янадан әзерләү, яшьләр арасында профориентация буенча актив эш алып баруны куябыз.

Программа район мәдәният учреждениеләренәң матди-техник базасын яхшыртырга, мәдәният һәм үзешчән ижат өлкәсендә заманча мәгълүмати технологияләренә үстерүне тизләтергә мөмкинлек бирәчәк. Гомумән алганда, программа Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районы халкының тормыш сыйфатына уңай үзгәрешләр кертәргә мөмкинлек бирәчәк. Мәдәният учреждениеләре программасында катнашу - халыкка кирәкле мәдәни проектларны тормышка ашыру, өстәмә акчалар жәлеп итү өчен реаль мөмкинлек.

II. Программаның төп максатлары һәм бурычлары.

Программаның максатлары:

- Минзэлэ муниципаль районы халкының мәдәният өлкәсендәге агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру. Мәдәният учреждениеләре күрсәтә торган муниципаль хезмәтләренәң сыйфатын арттыру. Минзэлэ муниципаль районы территориясендә мәдәниятне үстерү өчен стимуллар булдыру.

Программаның бурычлары:

- расланган планнар нигезендә Музейлар фондларын туплау өчен оптималь шартлар тудыру;
- фәнни һәм белем бирү эшчәнлеген, фәнни-тикшеренү эшен, музей фондларын формалаштыру, музей архивын формалаштыру, күргәзмә эшчәнлеге, экскурсия-лекция эшчәнлеген, мәдәни-агарту эшчәнлеген камилләштерү өчен яңа технологияләр һәм жиһазлар куллану;
- китапханә хезмәте күрсәтүнең сыйфатын күтәрү;
- китапханә фондларының заманча моделен булдыру;
- эш урыннарын, китапханә процессларын модернизацияләү һәм автоматлаштыру;
- китапханәләренәң нәтижәле эшләве, кулланучыларның имин һәм уңайлы булуы өчен заманча жиһазлар белән тәмин итү;
- балалар һәм яшь буын арасында китап укуны популярлаштыру;

- Татарстан Республикасы китапханэләренә эш тәҗрибәсен өйрәнү;
- гражданнарның муниципаль мәдәният учреждениеләре хезмәтләреннән кинрәк файдалануын тәэмин итү;
- мәдәният учреждениеләре эшчәнлеген техник яктан тәэмин итү, ижади чаралар, фестивальләр, конкурслар белән тәэмин итү һәм аларга хезмәт күрсәтү;
- мәдәният учреждениеләрендә һөнәри кадрлар әзерләү системасын камилләштерү;
- кадрларның квалификациясен күтәрү системасын камилләштерү;
- мәдәният учреждениеләрендә матди-техник базаны ныгыту;
- мәдәният өлкәсендә күрсәтелә торган хезмәтләрен сыйфатын һәм төрлелеген арттыру өчен шартлар тудыру.;
- Минзәлә районында яшәүче халыкларның мәдәниятен саклап калу өчен шартлар тудыру, жәмгыятьнең рухи байлыкларының бер системасы буларак;
- профессиональ коллективлар, башкаручылар һәм авторлар катнашында спектакльләр, концертлар, башка театр-тамаша һәм күргәзмә чаралары үткәрү;
- төбәк һәм жирле горейф-гадәтләр һәм традицияләр нигезендә массакүләм театральләштерелгән бәйрәмнәр һәм тамашалар, халык күңел ачулары, йолалар һәм ритуаллар үткәрү;
- район әһәмиятендәге чараларны оештыру һәм үткәрү;
- төбәкара, Бөтенроссия һәм халыкара чараларда Минзәлә муниципаль районының мәдәният өлкәсен тәкъдим итү.

III. Программа чаралары исемлеге

- музей фондларын сыйфатлы комплектлау;
- махсус жиһаз сатып алу юлы белән музейга килүчеләр өчен уңайлы шартлар тудыру;
- музей хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрү.
- китапханә фондларын сыйфатлы комплектлау;
- махсус китапханә жиһазлары сатып алу юлы белән кулланучылар өчен уку өчен уңайлы шартлар тудыру;
- китапханә хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрү;
- муниципаль мәдәният учреждениеләрен заманча тавыш, яктылык, видеопроекция, компьютер жиһазлары, сәхнә костюмнары белән тәэмин итү һ. б.;
- район фестивальләре, конкурслары, ижади акцияләр, шул исәптән, балалар һәм яшьләр өчен дә үткәрү;
- үзешчән халык ижаты коллективларына район, республика, бөтенроссия фестивальләрендә, конкурсларда катнашу өчен ярдәм күрсәтү;
- мәдәният учреждениеләре кадрларының квалификациясен күтәрү программасын тормышка ашыру.

IV. Программаны тормышка ашыруның нәтижәләгән бәяләү

- Программа мәдәният учреждениеләре чөлтәрен саклап калуга, аларның ижади потенциалын тормышка ашыруга юнәлдерелгән. Тәэмин итәргә кирәк:
- халыкның мәдәни кыйммәтләргә реаль үтәп керүе; китапханәләргә яңа әдәбият белән тәэмин итү; мәдәният учреждениеләрендә интернет-сайтлар ачу;
 - төрле дәрәжәдәге фестивальләрдә һәм конкурсларда катнашу аша коллектив һәм шәхси ижаты алга этәрү;
 - клуб учреждениеләрен, китапханәләргә, музейларны заманча мәдәни хезмәт күрсәтү дәрәжәсенә туры килә торган белгечләр белән тәэмин итү;

- тарихи-мәдәни мирас объектларын саклау һәм саклап калу, тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне саклау, тарихи фондларның сакланышын тәмин итү, мәдәният учреждениеләренең матди базасын яңарту һәм яңгың куркынычсызлыгы буенча чаралар комплексын үтәү.

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның аталышы	"2020-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районы» "Туган якны өйрәнү музейе" муниципаль бюджет мәдәният учреждениесен үстерү" программасы (алга таба-Программа)
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районы башкарма комитеты
Программаның Максатлары	Минзэлэ муниципаль районы халкының музей өлкәсендә агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, район халкы һәм кунаклары өчен учреждениенәң жәлеп итүчәнлеген арттыру. Мәдәният учреждениесе тарафыннан күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү.
Программаның бурычлары	Минзэлэ районы территориясендә яшәүче халыкларның мәдәни һәм тарихи мирасын саклау; Гражданның мәдәни кыйммәтләрдән файдалану мөмкинлеген тәэмин итү; Мәдәни-ял итү хезмәте күрсәтүне үстерү, ял итүне оештыру өчен шартлар тудыру, гражданның музей хезмәтләрәнән кинрәк файдалануын тәэмин итү; Нәтижәле профессиональ музей эшчәнлеген өчен шартлар тудыру; Музей эшчәнлеген сыйфатлы оештыру өчен матди-техник базаны тәэмин итү; Музей хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрү. Муниципаль район территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының сакланышын һәм нәтижәле файдаланылуын тәэмин итү; Минзэлэ муниципаль районында туризмны тотрыклы үстерү өчен уңай шартлар тудыру;
Программаның төп юнәлешләре	"Туган якны өйрәнү музейе" муниципаль бюджет учреждениесенә матди-техник базасын ныгыту; -музей эшчәнлеген комплекслы мәгълүматлаштыру; - музей эшчәнлегенә төп формаларын камилләштерү; - музейга килүчеләр санын арттыру; - түләүле чараларда катнашучы халыкның чагыштырма авырлыгын арттыру; - музей тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатыннан халыкның канәгать булу дәрәжәсен күтәрү. - музейның штат берәмлекләрен арттыру.

<p>Программаны финанслау күлөмө</p>	<p>2020-2025 елларда программаны финанслауга барлыгы мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча: 2020 ел-900 мең сум.; 2021 ел-990 мең сум.; 2022 ел -950 мең сум.; 2023 ел-950 мең сум.; 2024 ел-950 мең сум.; 2025 ел-950 мең сум.</p> <p>2020-2025 елларда Программаны финанслауның гомуми күлөмө Минзэлә муниципаль районы бюджеты хисабына 5690 мең сум тәшкил итәчәк.</p> <p>Программаны финанслау күлөмө фаразланган характерда була һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет турында Минзэлә муниципаль районы Карары нигезендә төгәлләштереләчәк.</p>
<p>Ярдәмче программалар</p>	<p>"2020 - 2025 елларга музей эшен үстерү, мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклау, куллану, популярлаштыру»</p>
<p>Ярдәмче программаны тормышка ашыру вакыты</p>	<p>2020-2025 еллар</p>
<p>Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижелелеге күрсәткечләре</p>	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру 2025 елга кадәр ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <p>реставрация таләп итә торган предметлар саныннан төп фондның реставрацияләнгән предметлары өлеше - 20 %, дәүләт исәбенә һәм саклауга куелган музейларның төп фонды предметлары санының ел ахырына ел башына 90% ка кадәр мөнәсәбәтләре %; сакчылык-янгын куркынычсызлыгы системалары белән тәэмин ителгән музейлар майданнары 92% ка кадәр; төп фонд предметларының гомуми санына караганда, музей предметларын актив күрсәтүгә жәлеп ителгән музей эйберләренен чагыштырма авырлыгы 55,8 %ка кадәр; хисап чорында музейларга бару өлешенен алдагы чорга карата мөнәсәбәтләре 30% ка кадәр; социаль яктан якланмаган гражданныр төркемнәре һәм физик мөмкинлекләре чикләнгән затлар тарафыннан музейларга йөрү саны узган чорга 20%ка кадәр; хисап чорында ачылган күргәзмәләр һәм үз фондларының алдагы чорга мөнәсәбәтләре 20% ка кадәр; электрон каталогка кертелгән музей предметлары санының музей предметларының гомуми санына карата мөнәсәбәтләре 21%ка кадәр; компьютерлаштырылган эш урыннары санының хезмәткәрләренен гомуми санына карата 100 % ка кадәр;</p> <p>-жәмгыятьнең эхлакый-эстетик һәм рухи үсеше дәрәжәсен күтәрү, дәвамчанлыкны саклап калу һәм Минзэлә муниципаль районының мәдәни традицияләрен озак сроклы үстерү шартларын тәэмин итү ; -халыкка күрсәтелә торган мәгълүмати-белем бирү, мәдәни-агарту, интеллектуаль-ял хезмәтләре спектрын киңәйтү, аларның сыйфатын, унайлылыгын арттыру, музей хезмәткәрләренен квалификациясен даими күтәрү юлы белән халык ихтыяжларына туры килү дәрәжәсен арттыру; - Минзэлә районының киләчәк буыннары өчен мәдәни мирасны жәмгыятьнең рухи көче чыганагы буларак саклау; - музей фондларын тулыландыру һәм яңа музей экспозицияләре булдыру юлы белән килүчеләр арасында кызыксыну арту;</p>

- музейларның төп фонды предметлары санын арттыру;
- түләүле чараларда музейга килүчеләр санын арттыру;
- "КМ" МБУКнең матди-техник базасын ныгыту;
- халыкның канәгать булу дәрәжәсен күтәрү, күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфаты;
- музей хезмәткәрләре штатын арттыру (аерым бина төзегәндә)

Программаны тормышка ашыру өлкәсенә гомуми характеристика, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар да бар

Музей Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе булып тора. «Туган якны өйрәнү музейе» муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе составында филиал хокукында М.Жәлил исемдәге мемориаль музей урнашкан.

Музей эшчәнлегенә төп юнәлешләре булып тора:

1. Мәдәни-белем бирү эшчәнлеге. Яңа килүчеләрне жәлеп итү, традицион һәм инновацион эш рәвешләрен кулланып, даими килүчеләр белән эшләү.
2. Музей фондларын туплау. Музей предметлары булуны төп хисап документациясе белән чагыштыру. Фондларны эшкәртү һәм музей коллекцияләре турындагы мәгълүматларны КАМИСНЫҢ гомуми базасына, ТР берләштерелгән каталогына, РФ Дәүләт каталогына, шулай ук 1941-1945 еллардагы Бөек Ватан сугышы Виртуаль музей сайтына кергү. Татарстан Республикасы
3. Музей иминлеге һәм музей предметларының сакланышын тәэмин итү.
5. Музей эшчәнлеген федераль һәм республика дәрәжәсендә кабул ителгән Төп программа документларына туры китереп гамәлгә ашыру.
6. Минзәлә районы базасында үткәрелә торган барлык масштаблы чараларда катнашу һ.б.лар.

2020 елның 1 гыйнварына музей фондларында 16053 саклау берәмлеге исәпләнә, шуларның 12516-төп саклау берәмлеге һәм 3537-фәнни-ярдәмче фонд саклау берәмлеге.

Ел саен музей 9000нән артык кешене кабул итә, 67 дән артык чара уздыра. Музейда 47 күргәзмә эшли. Үз фондларыннан 36 күргәзмә: хисап елында 20 күргәзмә һәм 16 даими күргәзмә бар. Жәлеп ителгәннәр арасында – 2 күргәзмә, музейдан тыш – 11, шул исәптән башка төбәкләрдә-1.

Халыкка мәдәни-белем бирү хезмәтенә яңа формалары барлыкка килде: квест-экскурсияләр, музей-педагогик дәресләрнең яңа эшләнмәләре. Музей «Сәнгать төне», «Музейдагы төн», «Татарстан музейлары язы» кебек Россия, республика һәм район күләмдәге акцияләрдә, «Ватанны сакларга эзер», «Мин Россия гражданы», «Сабантуй» кебек масштаблы чараларда, спорт чараларында катнаша. Шәһәр акцияләрендә актив катнаша. Музей Минзәлә шәһәре аэроклубына килгән Россия парашют спорты клубы эгъзалары, «Юность» боз сараена, «Юбилейный» спорт комплексына килүче төрле төбәк спортчылары, шәһәр оешмалары белән актив эш алып бара. Шәһәр паркларында һәм скверларында үткәрелә торган чараларга аерым игътибар бирелә. Чараларның күп өлеше сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауга, үсеп килүче буынга патриотик тәрбия бирүгә багышлана.

Музей музей коллекцияләрен туплау, саклау һәм исәпкә алу буенча эш алып бара, аларның сакланышын тәэмин итә.

Социологик тикшеренүләр мәгълүматларына караганда, килүчеләр белән эшләүнең яңа формаларына карамастан, шәһәр музейлары халыкның ихтыяжын тулысынча канәгатьләндерми. Халыкның бәяләмәләрендә тәэмин ителешнең житәрлек булмавы,

беренче чиратта, түбәндәге проблемалар белән бәйлә:

мәдәният учреждениеләрен ял итү һәм ижат эшчәнлегә өчен заманча югары технологияле жиһазлар белән тәмин итү, халыкның төрле категорияләре, шул исәптән аз хәрәкәтләнүче һәм тормыш эшчәнлегә чикләнгән кешеләр өчен мәдәният учреждениеләренең һәркем файдалана алырлык булуын тәмин итү чаралары белән житәрлек дәрәжәдә тәмин итмәү;

күргәзмә һәм мәдәни-белем бирү эшчәнлеген үткөрү өчен югары дәрәжәдәге зур заманча комплексларга кытлык.

Мәдәният өлкәсендә булган проблемаларны хәл итү механизмы

Проблема эчтәлегә	Жиңеп чыгу механизмы
Мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасының житәрлек дәрәжәдә үсмәве	Матди-техник базаны ныгыту һәм тармакны мәгълүматлаштыру, жиһазларны модернизацияләү, бюджеттан тыш акчаларны, дәүләтнеке булмаган структураларны жәлеп итү
Мәдәният учреждениеләренең инвалидлар, тормыш эшчәнлегә чикләнгән затлар өчен житәрлек булмавы	Мәдәният учреждениеләрен махсус техника белән тәмин итү, мәдәният учреждениеләрен инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка гражданныр өчен уңайлы итү, дистанцион хезмәт күрсәтүне үстерү
Инновацион мәдәни проектларны эшләү һәм гамәлгә кертү зарурилыгы	Инновацион проектларга, ижади остаханәләргә грант ярдәме күрсәтү

Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы буенча (музейлар) мәдәният учреждениеләрен халык һәм бүлү Тыгызлык

Муниципаль район аталышы	Халык		Мәдәният учреждениеләре саны (Музейлар)	Мең кешегә исәпләнгән учреждение ләр саны
	мең кеше	халыкның гомуми саныннан процент.		
Минзәлә МР	28,0	0,03	2	0,10
Татарстан Республикасы	3868,53	100	62	1,0

буенча барлыгы				
----------------	--	--	--	--

Программаның максатларына ирешүгә аларның йогынтысын минимальләштерү максаты белән жайга салу һәм рисклар белән идарә итү чаралары

Программаны тормышка ашырганда хәвеф - хәтәрләрне анализлау һәм рисклар белән идарә итүне муниципаль заказчы – программаның координаторы-Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитеты башкара.

Иң житди рискларга ярдәмче программаларны тормышка ашыруның финанс һәм административ куркынычларын кертергә мөмкин. Финанс риски программа буенча кабул ителгән финанс йөкләмәләрен тулысынча үтәмәүдән гыйбарәт. Финанс рискын чикләү ысулы булып программа чараларының финанс күрсәткечләренә һәм ирешелгән нәтижәләргә карап ел саен корректировкалау тора. Минзәлә муниципаль районы бюджетыннан Программа чараларын финанслау куркынычын минимальләштерү музей өлкәсендә инновацион проектларның инвестицион жәлеп итүчәнлегенә механизмнарын формалаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла. Административ куркыныч подпрограмманың максатларын һәм бурычларын үтәмәүгә китерергә мөмкин булган нәтижәсез идарә итү белән бәйле. Административ куркынычны чикләү ысуллары булып тора:

Программа чараларының үтәлешен контрольдә тоту һәм Программаны гамәлгә ашыру белән агымдагы идарә итү механизмын камилләштерү;

программаны тормышка ашыруның еллык планнарын формалаштыру;

программаның күрсәткечләрен (индикаторларын) үтәүне өзлексез мониторинглау;

халыкка мәгълүмат бирү һәм Программаны гамәлгә ашыру барышы турында мәгълүматларны ачык бастырып чыгару.

Рисклар белән идарә итү буенча чаралар программаны гамәлгә ашыру мониторингы һәм аның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү нигезендә муниципаль заказчы - программаның координаторы тарафыннан кабул ителә.

Төп максатлар, бурычлар, ахыргы нәтижәләргә тасвирлау Программалар һәм аны тормышка ашыру сроклары

Программаның максаты - Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 16.12.2013 ел, №997 карары белән расланган «2014-2022 елларга Татарстан Республикасы мәдәниятен үстерү» дәүләт программасында билгеләнгән Татарстан Республикасы Дәүләт мәдәни сәясәтенең өстенлекләренә нигезләнган.

Минзәлә муниципаль районында музей эшен тотрыклы үстерү өчен кирәкле шартлар булдыру белән беррәттән, әлеге программаның стратегик максаты-Минзәлә муниципаль районында яшәүчеләрнең агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, район халкы һәм кунаклары өчен музей хезмәтләренә жәлеп итүчәнлеген арттыру. Әлеге максатка ирешү өчен системалы характердагы кайбер мәсьәләләргә хәл итәргә кирәк, шул исәптән:

жәмгыять үсешенә мөһим ресурсы буларак, алар тарафыннан социаль-мәдәни функцияләргә гамәлгә ашыру өчен музейларны комплекслы үстерү;

мәдәни-ял итү эшчәнлеген үстерү, милли мәдәни традицияләргә саклау һәм үстерү;

ТР халыкларының матди булмаган мэдәни мирасын саклау, торгызу һәм популярлаштыру;

Минзэлә муниципаль районы территориясендә урнашкан мэдәни мирас объектларының сакланышын һәм нәтижәле файдаланылуын тээмин итү;

төбәкара һәм милләтара мэдәни хезмәттәшлекне үстерү өчен шартлар тудыру;

мәдәният һәм сәнгать, мэдәни мирас объектларын саклау һәм куллану өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны һәм мөнәсәбәтләрне жайга салуны тээмин итү.

Программа үзенчәлекле бурычлары тиешле ярдәмче программада күрсәтелгән. Программа чараларын тормышка ашыруның муниципаль дәрәжәсен күздә тотта.

«2020 - 2025 елларга Мэдәни мирас объектларын (тарихи һәм мэдәни ядкәрләрне) саклау, куллану, популярлаштыру» **ярдәмче** программасы Минзэлә муниципаль районының музей фондын саклауга, өйрәнүгә һәм популярлаштыруга, жәмгыять үсешенә моһим ресурсы буларак, алар тарафыннан социаль-мэдәни функцияләрне гамәлгә ашыру өчен уңайлы шартлар тудыру максатыннан музейларны комплекслы үстерүгә, шулай ук Минзэлә муниципаль районы территориясендә урнашкан мэдәни мирас объектларының сакланышын һәм нәтижәле файдаланылуын тээмин итүгә юнәлдерелгән.

Программаны тормышка ашыру вакыты-2020-2025 еллар.

Программаны ресурслар белән тээмин итүне нигезләү

Программаны тормышка ашыруны финанс ягыннан тээмин итү федераль бюджет, республика бюджеты, шулай ук Минзэлә муниципаль районы бюджеты акчаларыннан законнарда билгеләнгән тәртиптә файдалануны күздә тотта.

Программаны финанслауның гомуми күләме 5690 мең сум тәшкил итә. Программаны тормышка ашыруны ресурслар белән тээмин итү фараз характерында һәм тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын тормышка ашыру барышында муниципаль заказчы-координатор төп башкаручыларның үзара бәйләнешен тээмин итә, чараларны тормышка ашыру барышын һәм чараларны турыдан-туры башкаручылар тарафыннан нәтижәле файдалануны контрольдә тотта. Программа чараларын гамәлгә ашыру программаның заказчысы тарафыннан Программа чараларын башкаручылар белән төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Башкарма комитетның мәдәният бүлегә:

квартал саен, хисап чорыннан соң килә торган айның 25 числосына кадәр Минзэлә муниципаль районының икътисад бүлегенә муниципаль программаны тормышка ашыру, шулай ук финанс чараларын куллануның нәтижәлелеге турында статистик, белешмә һәм аналитик мәгълүмат бирә;

ел саен, хисап чорыннан соң килүче елның 1 мартына кадәр, Минзэлә муниципаль районының икътисад бүлегенә муниципаль программаны тормышка ашыру буенча эшләрнең барышы һәм аны тормышка ашыру өчен акча куллануның нәтижәлелеге турында мәгълүмат бирә.

Программаның социаль-икътисади нәтижәлелеген бәяләү

Мәдәниятнең фундаменталь үзенчәлеге шунда ки, мәдәни эшчәнлекнең мөһим нәтижәләре вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта чагыла һәм интеллектуаль потенциалны арттыруда, кыйммәтле ориентирларны һәм индивидуумнарның үз-үзләрен тотышы нормаларын үзгәртүдә чагыла, бу ахыргы нәтижәдә жәмгыятьнең функцияләшүе нигезләрендә үзгәрешләргә китерә.

Программада музей эшчәнлегенә агымдагы нәтижәләрен тасвирлаучы индикаторлар системасын һәм санлы күрсәткечләрен куллану күздә тотыла. Шуңа ук вакытта конкрет Ярдәмче программа үз эченә үзенә нәтижәлелек күрсәткечләрен ала. Программаны һәм аның ярдәмче программасын гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү программаның координатор - муниципаль заказчысы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаны тормышка ашырудан топ социаль-икътисади нәтижә Минзәлә муниципаль районы гражданның тормышында музейларның социаль ролен күтәрүдә һәм, димәк, Минзәлә муниципаль районында тормыш сыйфатын күтәрүдә, музей өлкәсендә модернизация курсына гамәлгә ашыру өчен уңай ижтимагый атмосфера булдыруда чагыла. Бу эффект аерым алганда түбәндәгеләрдә чагылачак:

Минзәлә районында яшәүче халыкларның бөтенлеген саклап калуга ярдәм итә торган мәдәни кичеккән ныгытуда;

ижади эшчәнлек, халыкка тәкъдим ителә торган музей хезмәтләренә төрлелек һәм һәркем өчен уңайлы шартлар тудыру турында;

музейның икътисади үсеш процессларын активлаштыру һәм тармакка жәлеп ителә торган дәүләтнеке булмаган ресурслар үсеш;

Программаны тормышка ашыруның нәтижәлелек максатчан индикаторларның һәм программада каралган күрсәткечләрен факттагы казанышлары дәрәжәсе буларак бәяләнә.

ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА

«Музей эшен үстерү, мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклау, куллану, популярлаштыру 2020-2025 елларга»

Ярдәмче программаның Паспорты

Программаның аталышы	«2020 - 2025 елларга музей эшен үстерү, мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклау, куллану, популярлаштыру" (алга таба – Ярдәмче программа)
Ярдәмче программа заказчысы	ТР Минзәлә муниципаль районы башкарма комитеты
Подпрограмманың төп эшләүчесе	ТР Минзәлә муниципаль районының "Туган якны өйрәнү музей" муниципаль бюджет мәдәният

	учреждениесе
Ярдәмче программаның максаты	Жәмгыять үсешенә мөһим ресурсы буларак, алар тарафыннан социаль-мәдәни функцияләргә гамәлгә ашыру өчен музейларны комплекслы үстерү
Ярдәмче программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Минзәлә районы музей фондын саклау, өйрәнү һәм комплектлау. 2. Минзәлә муниципаль районының музей фондын популярлаштыру. 3. Музейларның мәдәни, фәнни-агарту, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру. 4. Музейларны мәгълүматлаштыру. 5. Нәтижәле профессиональ музей эшчәнлеген өчен шартлар тудыру; 6. Музей эшчәнлеген сыйфатлы оештыру өчен матди-техник базаны тәмин итү; 7. Музей хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрүгә ярдәм итү. 8. Минзәлә муниципаль районы территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының сакланышын һәм нәтижәле файдаланылуын тәмин итү.
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2020-2025 еллар
Подпрограмманы финанслау күләмнәре еллар буенча бүленеп	<p>Подпрограмманы финанслауның гомуми күләме Минзәлә районы бюджеты хисабына 3790 мең сум тәшкил итә, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2020 ел-900 мең сум; 2021 ел-990 мең сум; 2022 ел-950 мең сум; 2023 ел-950 мең сум; 2024 ел-950 мең сум; 2025 ел-950 мең сум.</p> <p>Искәрмә: ярдәмче программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм тиешле финанс елына Минзәлә муниципаль районы бюджеты проектының формалаштырылганда ел саен аныкланырга тиеш.</p>
Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә	Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2025 елга кадр житәргә мөмкинлек бирәчәк реставрация, мөнәсәбәтләр санын арттыру предметлары:

ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижелелеге күрсәткечләре

дәүләт исәбенә һәм саклауга куелган төп фондны таләп итә торган предметлар саныннан ел ахырына ел башына 93% ка кадәр, төп фондның реставрацияләнгән предметлары өлеше; саклау-янгын куркынычсызлыгы системалары белән жиһазландырылган музейларның өлеше 90% ка кадәр; төп фонд предметларының гомуми санына караганда, музей предметларын актив күрсәтүгә жәлеп ителгән музей әйберләренең чагыштырма авырлыгы 55,8% ка кадәр; хисап чорында музейларга бару өлешенең алдагы чорга карата мөнәсәбәтләре 30% ка кадәр; социаль якланмаган граждандар төркемнәре һәм физик мөмкинлекләре чикләнгән затлар тарафыннан музейларга йөрү саны узган чорга 20% ка кадәр; хисап чорында ачылган күргәзмәләр һәм үз фондларының алдагы чорга мөнәсәбәтләре 20% ка кадәр; электрон каталогка кертелгән музей предметлары саны музей предметларының гомуми саны 21% ка кадәр; хезмәткәрләренең гомуми санына карата компьютерлаштырылган эш урыннары саны 100% ка кадәр; музей хезмәткәрләре штатын арттыру; Минзәлә муниципаль районы территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының гомуми саныннан канәгатьләнерлек хәлдә булган мәдәни мирас объектларының өлешен арттыру.

I. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сферасының гомуми характеристикасы, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар да бар

Минзәлә муниципаль районының музей челтәре бер филиалы булган 1 музей учреждениесен үз эченә ала.

Минзәлә муниципаль районы музейлары структурасы

Музей тибы	Саны
Тарихи-туган якны өйрәнү	1
Мемориаль	1
БАРЛЫГЫ	2

Минзәлә муниципаль районының "Туган якны өйрәнү музейе" муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе структурасына керә:

-М. Жәлил мемориаль музейе, Минзәлә ш., М. Жәлил ур., 18

Музей социаль-мәдәни, фәнни-тикшеренү, экскурсия, мәгърифәтчелек функцияләрен гамәлгә ашыра, күчмә һәм күчемсез мәдәни һәм тарихи кыйммәтләрне саклый һәм куллана, туристларны кабул итә. Музей экспозициясе Минзәлә муниципаль районы территориясендә яшәүче халыкларның тарихын, мәдәниятен, горреф-гадәтләрен чагылдыра.

2020 елның 1 гыйнварына музей фондларында 16053 саклау берәмлеге исәпләнә, шуларның 12516-төп саклау берәмлеге һәм 3537-фәнни-ярдәмче фонд саклау берәмлеге.

Музейның даими экспозицияләре, күргәзмәләр залы, музей фондларын саклау өчен бүлмәләре бар. Фәнни-консультация бүлеге эшли.

Музейга килүчеләрнең төп төркемнәре булып гаилә аудиторияләре, төрле яштәге балалар аудиторияләре, шәһәр һәм район яшьләре, ташламалы категориядәге кешеләр (пенсионерлар, инвалидлар, сугыш ветераннары һ.б.) тора. Бүген музейлар тарафыннан эшләнелә торган төрле программалар һәм акцияләр нәкъ менә шушы максатчан төркемнәргә юнәлтелгән.

Район халкының мәдәни кыйммәтләреннән файдалану музейларда күргәзмәләр оештыру юлы белән генә түгел, ә күчмә күргәзмәләр, күргәзмәләр, Татарстан Республикасы һәм Россия төбәкләре музейлары белән уртақ күргәзмәләр оештыру юлы белән дә тормышка ашырыла. Музей предметларын актив күрсәтүгә жәлеп ителгән музей әйберләренең чагыштырма күләме 60 процент тәшкил итә.

Музей эшчәнлеге проблемалары, хәл ителергә тиешле:

музейларның матди-техник базасының житәрлек дәрәжәдә үсмәве;

музейларны саклау-янгын сигнализацияләре, махсуслаштырылган күргәзмә һәм фонд жиһазлары белән тәмин итү;

барлык музей фондын мәдәни-белем бирү, фәнни-агарту максатларында актив куллану;

муниципаль музейларны мәгълүматлаштыруның житәрлек дәрәжәдә булмавы;

Минзәлә районы тарихын аеруча киң күрсәтергә мөмкинлек бирүче музей мәйданы житәрлек түгел;

инфраструктураның начар үсеше аркасында мәдәни туризмның житәрлек дәрәжәдә үсмәве.

Төп чараларның исеме	Башкаручылар	Төп чараларны башкару сроклары	Ахыргы нәтижеләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	2020 ел	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Музей фондын тулыландыру	Музейлар	2020-2025	Дәүләт исәбенә һәм саклауга куелган музейларның төп фонды предметлары санының ел башына нисбәте, %	100	100	100	100	100	100
Музейларны янғын куркынычсызлыгы системалары белән тәмин итү	Музейлар	2020-2025	Саклау-янғын куркынычсызлыгы системалары белән жиһазландырылган музейлар майданнары өлеше, %	85	90	100	100	100	100
Мәдәни-белем бирү, фәнни-агарту максатларында музей фондын куллануны активлаштыру	Музейлар	2020-2025	Төп фонд предметларының гомуми санына карата музей предметларын актив күрсәтүгә жәлеп ителгән чагыштырма зурлыгы, %	60	60	60	65	67	67
Реклама һәм PR-эшчәнлекне активлаштыру	Музейлар	2020-2025	Хисап чорында музейларга йөрүчеләрнең алдагы чорга мөнәсәбәте, %	72	72	75	75	75	76
Күргәзмә эшчәнлеген активлаштыру	Музейлар	2020-2025	Хисап чорында ачылган үз фондларыннан күргәзмәләр санының алдагы чорга мөнәсәбәте, %	50	50	51	51	53	55
Социаль якланмаган төркемнәр,	Музейлар	2020-2025	Социаль якланмаган гражданнар	35	35	40	40	50	100

шулай ук мөмкинлекләр чиклэнгән затлар тарафыннан музейларга йөрүне оештыру			төркемнәре һәм физик мөмкинлекләре чиклэнгән затлар тарафыннан музейларга бару санының узган чорга карата мөнәсәбәте, %						
Музейларны мультимедиа техникасы белән жиһазлау	Музейлар	2020-2025	Мультимедиа техникасының гомуми санына мөнәсәбәте, %	10	80	100	100	100	100

SWOT-анализ

Көчле яклар	Көчсез
<p>1. Музей фондының сыйфатлы һәм санлы дәрәжәсе.</p> <p>2. Музей белгечләренең югары профессиональ дәрәжәсе.</p> <p>3. Музей эшендә традицияләреннән давамчанлыгы.</p> <p>4. Музей биналарын һәм биналарын төзү һәм реконструкцияләү.</p> <p>5. Массакүләм мәгълүмат чараларында музейлар эшчәнлеген киң яктырту.</p> <p>6. Уртак күргәзмә проектларын оештыру өчен республиканың әйдәп баручы музейларын жәлеп итү</p>	<p>1. Музейларның матди-техник базасы түбән дәрәжәдә.</p> <p>2. Муниципаль музейларны мәгълүматлаштыруның житезлек дәрәжәдә булмавы.</p> <p>3. Медиаресурсларны, аерым алганда, музейның рәсми сайтынан нәтижәсез файдалану.</p> <p>4. Муниципаль музейларны югары мультимедиа технологияләре белән тәмин итү юк;</p> <p>5. Музейның майданы житезлек түгел.</p>
Мөмкинлекләр	Куркынычлар
<p>1. Программаны тормышка ашыруга дөүләт һәм ижтимагый ярдәм күрсәтү.</p> <p>2. Яңа мәгълүмат системаларын гамәлгә кертү</p>	<p>1. Программаны финанслау тулы күләмдә түгел.</p> <p>2. Нәтижәсез идарә итү программасы.</p> <p>3. Административ киртәләр.</p> <p>4. Реставрация булмау сәбәпле экспонатларның югалуы</p>

Подпрограмма чараларын финанслау, максат, бурычлар, нәтижәләргә бәяләү индикаторлары һәм аларны финанслау

II. Подпрограмманың максаты һәм бурычлары, ахыргы нәтижеләрне һәм аны гамәлгә ашыру срокларын тасвирлау

Ярдәмче программаның максаты-алар тарафыннан социаль-мәдәни функцияләрне гамәлгә ашыру һәм жәмгыять үсешенә мөһим ресурс буларак музейларны комплекслы үстерү.

Әлеге максатны тормышка ашыру өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Музей фондының дәүләт өлешен саклау, өйрәнү һәм комплектлау.
 2. Музей фондының дәүләт өлешен популярлаштыру.
 3. Музейларның мәдәни, фәнни-агарту, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру.
 4. Музейларны мәгълүматлаштыру.
 5. Минзәлә муниципаль районы территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының сакланышын һәм нәтижәле файдаланылуын тәмин итү.
- Подпрограмманы тормышка ашыру вакыты-2020-2025 еллар.

III. Ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Подпрограмманы финанслауның гомуми күләме район бюджеты акчалары хисабына 5690 мең сум тәшкил итә, шул исәптән еллар буенча:

- 2020 ел-900 мең сум;
- 2021 ел-990 мең сум;
- 2022 ел-950 мең сум;
- 2023 ел-950 мең сум;
- 2024 ел-950 мең сум;
- 2025 ел-950 мең сум;

Подпрограмманы финанслау күләме фаразланган характерда һәм тиешле финанс елына ТР Минзәлә муниципаль районы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен аныкланырга тиеш.

IV. Социаль-икътисадый нәтижеләлекне бәяләү Ярдәмче программалар

Подпрограмманы тормышка ашыру районның музей өлкәсендә булган барлык ресурслар (мәдәни-тарихи, кадрлар, матди-техник) белән нәтижәле идарә итүгә ярдәм итәчәк, бу исә музейлар тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын яхшыртырга мөмкинлек бирәчәк. Болар барысы да Татарстан Республикасының мәдәни мирасын популярлаштыру ярдәмендә Минзәлә районының жәлеп итү образын формалаштыра.

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММА

**"Туган якны өйрәнү музейе" муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе филиалы
Музыкаль мемориаль музей үстерү"»**

**Минзәлә муниципаль районы
Татарстан Республикасы 2020-2025 елларга»**

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның аталышы	"2020-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы» Туган якны өйрәнү музей» муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе филиалының Муса Жәлил мемориаль музеен үстерү " программасы (алга таба-Программа)
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы башкарма комитеты
Программаның Максатлары	Минзәлә муниципаль районы халкының музей өлкәсендә агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, район халкы һәм кунаклары өчен учреждениенен жәлеп итүчәнлеген арттыру. Мәдәният учреждениесе тарафыннан күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү.
Программаның бурычлары	Минзәлә районы территориясендә яшәүче халыкларның мәдәни һәм тарихи мирасын саклау; Гражданның мәдәни кыйммәтләрдән файдалану мөмкинлеген тәмин итү; Мәдәни-ял итү хезмәте күрсәтүне үстерү, ял итүне оештыру өчен шартлар тудыру, гражданның музей хезмәтләреннән киндрәк файдалануын тәмин итү; Муниципаль район территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының сакланышын һәм нәтижәле файдаланылуын тәмин итү; Минзәлә муниципаль районында туризмны тотрыклы үстерү өчен уңай шартлар тудыру;
Программаның төп юнәлешләре	- "Туган якны өйрәнү музей» «муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе филиалының Муса Жәлил мемориаль музеенның матди-техник базасын ныгыту»;»; -музей эшчәнлеген комплекслы мәгълүматлаштыру; - музей эшчәнлегенен төп формаларын камилләштерү; - музейга килүчеләр санын арттыру; - түләүле чараларда катнашучы халыкның чагыштырма авырлыгын арттыру; - халыкның музей тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатыннан канәгать булу дәрәжәсен күтәрү.
Программаның финанслау күләме	2020-2025 елларда программаны финанслауга барлыгы мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча: 2020 ел-900 мең сум.; 2021 ел -950 мең сум.; 2022 ел-900 мең сум. 2023 ел-950 мең сум. 2024 ел-950 мең сум. 2025 ел-950 мең сум. 2020-2025 елларда Программаны финанслауның гомуми күләме Минзәлә муниципаль районы бюджеты хисабына 5690 мең сум тәшкил итәчәк. Программаны финанслау күләме фаразланган характерда була һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет турында Минзәлә муниципаль районы Карары нигезендә төгәлләштереләчәк.
Ярдәмче программалар	"2020 - 2025 елларга музей эшен үстерү, мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклау, куллану, популярлаштыру»
Ярдәмче программаның тормышка	2020-2025 еллар

ашыру вакыты	
Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижелеге күрсәткечләре	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру 2021 елга кадәр арттырырга мөмкинлек бирәчәк:</p> <p>реставрация таләп итә торган предметлар саныннан төп фондын реставрацияләнгән предметлары өлеше-20 %, дүләт исәбенә һәм саклауга куелган музейларның төп фонды предметлары санының ел ахырына ел башына 90% ка кадәр мөнәсәбәтләре %;</p> <p>сакчылык-янгын куркынычсызлыгы системалары белән тәэмин ителгән музейлар майданнары 92% ка кадәр;</p> <p>төп фонд предметларының гомуми санына караганда, музей предметларын актив күрсәтүгә жәлеп ителгән музей эйберләренә чагыштырма авырлыгы 55,8 %ка кадәр;</p> <p>хисап чорында музейларга бару өлешенә алдагы чорга карата мөнәсәбәтләре 30% ка кадәр;</p> <p>социаль яктан якланмаган гражданнар төркемнәре һәм физик мөмкинлекләре чикләнгән затлар тарафыннан музейларга йөрү саны узган чорга 20%ка кадәр;</p> <p>хисап чорында ачылган күргәзмәләр һәм үз фондларының алдагы чорга мөнәсәбәтләре 20% ка кадәр;</p> <p>электрон каталогка кертелгән музей предметлары санының музей предметларының гомуми санына карата мөнәсәбәтләре 21%ка кадәр;</p> <p>компьютерлаштырылган эш урыннары санының хезмәткәрләренә гомуми санына карата 100 % ка кадәр;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Минзәлә муниципаль районының мәдәни традицияләрен озак сроклы үстерү шартларын тәэмин итү һәм давамчанлыкны саклап калу, жәмгыятьнең әхлакый-эстетик һәм рухи үсешә дәрәжәсен күтәрү; - халыкка күрсәтелә торган мәгълүмати-белем бирү, мәдәни-агарту, интеллектуаль-ял итү хезмәтләре спектрын киңәйтү, аларның сыйфатын, комфортлылыгын арттыру, халык ихтыяжларына туры килү дәрәжәсен арттыру.; - Минзәлә районының киләчәк буыннары өчен мәдәни мирасны жәмгыятьнең рухи көчә чыганагы буларак саклау; - музей фондларын тулыландыру һәм яңа музей экспозицияләре булдыру юлы белән килүчеләр арасында кызыксыну арту; - музейларның төп фонды предметлары санын арттыру; - түләүле чараларда музейга килүчеләр санын арттыру; - "КМ" муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе филиалы Муса Жәлил мемориаль музеенң матди-техник базасын ныгыту»; - халыкның канәгать булу дәрәжәсен күтәрү, күрсәтелә торган хезмәтләренә сыйфаты.

Программаны тормышка ашыру өлкәсенә гомуми характеристика, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар да бар

Музей Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе булып тора. «Туган якны өйрәнү музей» муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе составында филиал хокукында Муса Жәлил мемориаль музей урнашкан.

Музей эшчәнлегенә төп юнәлешләре булып тора:

1. Мәдәни-белем бирү эшчәнлеге. Яңа килүчеләрне жәлеп итү, традицион һәм инновацион эш рәвешләрен кулланып, даими килүчеләр белән эшләү.
2. Музей фондларын туплау. Музей предметлары булуны төп хисап документациясе белән чагыштыру. Фондларны эшкәртү һәм музей коллекцияләре турындагы

мәгълүматларны КАМИСНЫҢ гомуми базасына, ТР берләштерелгән каталогына, шулай ук 1941-1945 еллардагы Бөек Ватан сугышы Виртуаль музей сайтына кертү. Татарстан Республикасы

3. Музей иминлеге һәм музей предметларының сакланышын тәмин итү.

5. Федераль һәм республика дәрәжәсендә кабул ителгән Төп программа документларына туры китереп музей эшчәнлеген гамәлгә ашыру.

6. Минзәлә районы базасында үткәрелә торган барлык масштаблы чараларда катнашу һ.б.лар.

2020 елның 1 гыйнварына Муса Җәлил мемориаль музей фондларында 3404 саклау берәмлеге исәпләнә, шуларның 2035-төп саклау берәмлеге һәм 1369-фәнни-ярдәмче фонд саклау берәмлеге.

Ел саен музей 5000нән артык кешене кабул итә, 29дан артык чара үткәрә. Музейда 16 күргәзмә эшли: үз фондларында 13 күргәзмә эшли, аларның 3се-күргәзмә, Халыкка мәдәни-белем бирү хезмәтенә яна формалары барлыкка килде: квест-экскурсияләр, музей-педагогик дәресләрнең яна эшләнмәләре. Музей «Сәнгать төне», «Музейда төн», «Татарстан музейлары язы», «Җәлил айлыгы», «Мин Россия гражданы» кебек масштаблы чараларда, Сабантуй шәһәр акцияләрендә актив катнаша. Музей Минзәлә шәһәре аэроклубына килгән Россия парашют спорты клубы эгзалары, «Юность» боз сараена, «Юбилейный» спорт комплексына килүче төрле төбәк спортчылары, шәһәр оешмалары белән актив эш алып бара. Шәһәр паркларында һәм скверларында үткәрелә торган чараларга аерым игътибар бирелә. Чараларның күп өлеше сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауга, үсеп килүче буынга патриотик тәрбия бирүгә багышлана.

Музей музей коллекцияләрен туплау, саклау һәм исәпкә алу буенча эш алып бара, аларның сакланышын тәмин итә.

Социологик тикшеренүләр мәгълүматларына караганда, килүчеләр белән эшләүнең яна формаларына карамастан, шәһәр музейлары халыкның ихтыяжын тулысынча канәгатьләндерми. Халыкның бәяләмәләрендә тәмин ителешнең житәрлек булмавы, беренче чиратта, түбәндәге проблемалар белән бәйле:

мәдәният учреждениеләрен ял итү һәм ижат эшчәнлегенә өчен заманча югары технологияле жиһазлар белән тәмин итү, халыкның төрле категорияләре, шул исәптән аз хәрәкәтләнүче һәм тормыш эшчәнлегенә чикләнгән кешеләр өчен мәдәният учреждениеләренең һәркем файдалана алырлык булуын тәмин итү чаралары белән житәрлек дәрәжәдә тәмин итмәү;

күргәзмә һәм мәдәни-белем бирү эшчәнлеген үткәрү өчен югары дәрәжәдәгә зур заманча комплексларга кытлык.

Мәдәният өлкәсендә булган проблемаларны хәл итү механизмы

Проблема эчтәлегенә	Җиңеп чыгу механизмы
Мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасының житәрлек дәрәжәдә үсмәве	Матди-техник базаны ныгыту һәм тармакны мәгълүматлаштыру, жиһазларны модернизацияләү, бюджеттан тыш акчаларны, дәүләтнеке булмаган структураларны жәлеп итү
Мәдәният учреждениеләренен	Мәдәният учреждениеләрен махсус

инвалидлар, тормыш эшчәнлеге чиклэнгән затлар өчен житәрлек булмавы	техника белән тәэмин итү, мәдәният учреждениеләрен инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка гражданнар өчен уңайлы итү, дистанцион хезмәт күрсәтүне үстерү
Инновацион мәдәни проектларны эшләрү һәм гамәлгә кертү зарурилыгы	Инновацион проектларга, ижади остаханәләргә грант ярдәме күрсәтү

Тыгызлык
мәдәният учреждениеләрен халык һәм бүлү
Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы буенча (музейлар)

Муниципаль район аталышы	Халык		Мәдәният учреждениеләре саны (Музейлар)	Мең кешегә исәплэнгән учреждение ләр саны
	мең кеше	халыкның гомуми саныннан процент.		
Минзәлә МР	28,7	0,03	2	0,10
Татарстан Республикасы буенча барлыгы	3868,53	100	62	1,0

Жайга салу һәм рисклар белән идарә итү чаралары программаның максатларына ирешүгә аларның йогынтысын минимальләштерү максаты белән

Программаны тормышка ашырганда хәвеф - хәтәрләренә анализлау һәм рисклар белән идарә итүне муниципаль заказчы – программаның координаторы-Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитеты башкара.

Иң житди рискларга ярдәмче программаларны тормышка ашыруның финанс һәм административ куркынычларын кертүгә мөмкин. Финанс рискы программа буенча кабул ителгән финанс йөкләмәләрен тулысынча үтәмәүдән гыйбарәт. Финанс рискын чикләү ысулы булып программа чараларының финанс күрсәткечләренә һәм ирешелгән нәтижәләргә карап ел саен корректировка тора. Минзәлә муниципаль районы

бюджетыннан Программа чараларын финанслау куркынычын минимальләштерү музей өлкәсендә инновацион проектларның инвестицион жәлеп итүчәнлеге механизмнарын формалаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла. Административ куркыныч подпрограмманың максатларын һәм бурычларын үтәмәүгә китерергә мөмкин булган нәтижәсез идарә итү белән бәйлә. Административ куркынычны чикләү ысуллары булып тора:

Программа чараларының үтәлешен контрольдә тоту һәм Программаны гамәлгә ашыру белән агымдагы идарә итү механизмын камилләштерү;

программаны тормышка ашыруның еллык планнарын формалаштыру;

программаның күрсәткечләрен (индикаторларын) үтәүне өзлексез мониторинглау;

халыкка мәгълүмат бирү һәм Программаны гамәлгә ашыру барышы турында мәгълүматларны ачык бастырып чыгару.

Рисклар белән идарә итү буенча чаралар программаны гамәлгә ашыру мониторингы һәм аның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү нигезендә муниципаль заказчы - программаның координаторы тарафыннан кабул ителә.

Төп максатлар, бурычлар, ахыргы нәтижәләргә тасвирлау Программалар һәм аны тормышка ашыру сроклары

Программаның максаты - Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 16 декабрдәге 997 номерлы карары белән расланган «2014-2020 елларга Татарстан Республикасы мәдәниятен үстерү» дәүләт программасы белән билгеләнгән Татарстан Республикасы Дәүләт мәдәни сәясәтенең өстенлекләренә нигезләнгән.

Минзәлә муниципаль районында музей эшен тотрыклы үстерү өчен кирәкле шартлар булдыру белән беррәттән, әлеге программаның стратегик максаты-Минзәлә муниципаль районында яшәүчеләрнең агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, район халкы һәм кунаклары өчен музей хезмәтләренә жәлеп итүчәнлеген арттыру. Әлеге максатка ирешү өчен системалы характердагы кайбер мәсьәләләргә хәл итәргә кирәк, шул исәптән:

жәмгыять үсешенә мөһим ресурс буларак, алар тарафыннан социаль-мәдәни функцияләргә гамәлгә ашыру өчен музейларны комплекслы үстерү;

мәдәни-ял итү эшчәнлеген үстерү, милли мәдәни традицияләргә саклау һәм үстерү;

ТР халыкларының матди булмаган мәдәни мирасын саклау, торгызу һәм популярлаштыру;

Минзәлә муниципаль районы территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының сакланышын һәм нәтижәле файдаланылуын тәэмин итү;

төбәкара һәм миллиләтара мәдәни хезмәттәшлекне үстерү өчен шартлар тудыру;

мәдәният һәм сәнгать, мәдәни мирас объектларын саклау һәм куллану өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны һәм мөнәсәбәтләргә жайга салуны тәэмин итү.

Программа үзгәлекле бурычлары тиешле ярдәмче программада күрсәтелгән Программа чараларын тормышка ашыруның муниципаль дәрәжәсен күздә тоту.

«**2020 - 2025 елларга** Мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкәрләргә) саклау, куллану, популярлаштыру» ярдәмче программасы Минзәлә муниципаль районының музей фондын саклау, өйрәнүгә һәм популярлаштыруга, жәмгыять үсешенә мөһим ресурс буларак, алар тарафыннан социаль-мәдәни функцияләргә гамәлгә ашыру өчен уңайлы шартлар тудыру максатыннан музейларны комплекслы үстерүгә, шулай ук Минзәлә муниципаль районы территориясендә урнашкан мәдәни

мирас объектларының сакланышын һәм нәтижәле файдаланылуын тәэмин итүгә юнәлдерелгән.

Программаны тормышка ашыру вакыты-2020-2025 еллар.

Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Программаны тормышка ашыруны финанс ягыннан тәэмин итү федераль бюджет, республика бюджеты, шулай ук Минзәлә муниципаль районы бюджеты акчаларыннан законнарда билгеләнгән тәртиптә файдалануны күздә тотта.

Программаны финанслауның гомуми күләме 5690 мең сум тәшкит итә. Программаны тормышка ашыруны ресурслар белән тәэмин итү фараз характерында һәм тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын тормышка ашыру барышында муниципаль заказчы-координатор төп башкаручыларның үзара бәйләнешен тәэмин итә, чараларны тормышка ашыру барышын һәм чараларны турыдан-туры башкаручылар тарафыннан нәтижәле файдалануны контрольдә тотта. Программа чараларын гамәлгә ашыру программаның заказчысы тарафыннан Программа чараларын башкаручылар белән төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Башкарма комитетның мәдәният бүлгеге:

квартал саен, хисап чорыннан соң килә торган айның 25 числосына кадәр Минзәлә муниципаль районының икътисад бүлгегенә муниципаль программаны тормышка ашыру, шулай ук финанс чараларын куллануның нәтижәлелеге турында статистик, белешмә һәм аналитик мәгълүмат бирә;

ел саен, хисап чорыннан соң килүче елның 1 мартына кадәр, Минзәлә муниципаль районының икътисад бүлгегенә муниципаль программаны тормышка ашыру буенча эшләрнең барышы һәм аны тормышка ашыру өчен акча куллануның нәтижәлелеге турында мәгълүмат бирә.

Программаның социаль-икътисади нәтижәлелеген бәяләү

Мәдәниятнең фундаменталь үзенчәлеге шунда ки, мәдәни эшчәнлекнең мөһим нәтижәләре вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта чагыла һәм интеллектуаль потенциалны арттыруда, кыйммәтле ориентирларны һәм индивидуумнарның үз-үзләрен тотышы нормаларын үзгәртүдә чагыла, бу ахыргы нәтижәдә жәмгыятьнең функцияләшүе нигезләрендә үзгәрешләргә китерә.

Программада музей эшчәнлегенә агымдагы нәтижәләрен тасвирлаучы индикаторлар системасын һәм санлы күрсәткечләрен куллану күздә тотыла. Шул ук вакытта конкрет Ярдәмче программа үз эченә үзенең нәтижәлелек күрсәткечләрен ала. Программаны һәм аның ярдәмче программасын гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү программаның координатор - муниципаль заказчысы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаны тормышка ашырудан төп социаль-икътисади нәтижә Минзәлә

муниципаль районы гражданны тормышында музейларның социаль ролен күтәрүдә һәм, димәк, Минзәлә муниципаль районында тормыш сыйфатын күтәрүдә, музей өлкәсендә модернизация курсы гамәлгә ашыру өчен уңай ижтимагый атмосфера булдыруда чагыла. Бу эффект аерым алганда түбәндәгеләрдә чагылачак:

Минзәлә районында яшәүче халыкларның бөтенлеген саклап калуға ярдәм итә торган мәдәни киңлекне ныгытуда;

ижади эшчәнлек, халыкка тәкъдим ителә торган музей хезмәтләренең төрлелеге һәм һәркем өчен уңайлы шартлар тудыру турында;

музейның икътисади үсеше процессларын активлаштыру һәм тармакка жәлеп ителә торган дәүләтнеке булмаган ресурслар үсеше;

Программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеге максатчан индикаторларның һәм программада каралган күрсәткечләрнең факттагы казанышлары дәрәжәсе буларак бәяләнә.

ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА

«Музей эшен үстерү, мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклау, куллану, популярлаштыру 2020-2025 елларга»

Ярдәмче программаның Паспорты

Программаның аталышы	«2020 - 2025 елларга музей эшен үстерү, мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклау, куллану, популярлаштыру" (алга таба – Ярдәмче программа)
Ярдәмче программа заказчысы	ТР Минзәлә муниципаль районы башкарма комитеты
Подпрограмманың төп эшләүчесе	ТР Минзәлә муниципаль районының "Туган якны өйрәнү музей" муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе
Ярдәмче программаның максаты	Жәмгыять үсешенә мөһим ресурсы буларак, алар тарафыннан социаль-мәдәни функцияләргә гамәлгә ашыру өчен музейларны комплекслы үстерү
Ярдәмче программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Минзәлә районы музей фондын саклау, өйрәнү һәм комплектау. 2. Минзәлә муниципаль районының музей фондын популярлаштыру. 3. Музейларның мәдәни, фәнни-агарту, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру. 4. Музейларны мәгълүматлаштыру. 5. Минзәлә муниципаль районы территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының

	сакланышын һәм нәтижәле файдаланылуын тәэмин итү.
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2020-2025 еллар
Подпрограмманы финанслау күләмнәре еллар буенча бүленеп	<p>Подпрограмманы финанслауның гомуми күләме Минзәлә районы бюджеты акчалары исәбеннән 2750 мең сум тәшкил итә, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2020 ел-900 мең сум; 2021 ел-950 мең сум; 2022 ел-900 мең сум; 2023 ел-950 мең сум. 2024 ел-950 мең сум 2025 ел-950 мең сум</p> <p>Искәрмә: ярдәмче программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм тиешле финанс елына Минзәлә муниципаль районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен аныкланырга тиеш.</p>
Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре (нәтижәләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижәлелеге күрсәткечләре	<p>Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2025 елга кадәр житәргә мөмкинлек бирәчәк реставрация,</p> <p>мөнәсәбәтләр санын арттыру предметлары:</p> <p>дәүләт исәбенә һәм саклауга куелган төп фондны таләп итә торган предметлар саныннан ел ахырына ел башына 93 процентка кадәр, төп фондның реставрацияләнгән предметлары өлеше;</p> <p>саклау-янгын куркынычсызлыгы системалары белән жиһазландырылган музейларның өлеше 90га кадәр %;</p> <p>төп фонд предметларының гомуми санына караганда, музей предметларын актив күрсәтүгә жәлеп ителгән музей әйберләренә чагыштырма авырлыгы 55,8% ка кадәр;</p> <p>хисап чорында музейларга бару өлешенә алдагы чорга карата мөнәсәбәтләре 30% ка кадәр;</p> <p>социаль якланмаган гражданнар һәм физик мөмкинлекләре чикләнгән затлар тарафыннан музейларга йөрү саны узган чорга 20%ка кадәр.;</p> <p>хисап чорында ачылган күргәзмәләр һәм үз фондларының алдагы чорга мөнәсәбәтләре 20% ка кадәр;</p> <p>электрон каталогка кертелгән музей предметлары саны музей предметларының гомуми саны 21% ка</p>

кадәр;
компьютерлаштырылган эш урыннары саны
хезмәткәрләренң гомуми санына карата 100% ка
кадәр булган мөнәсәбәтләр;
Минзәлә муниципаль районы территориясендә
урнашкан мәдәни мирас объектларының гомуми
саныннан канәгатьләнерлек хәлдә булган мәдәни
мирас объектларының өлешен арттыру.

I. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сферасының гомуми характеристикасы, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар да бар

Минзәлә муниципаль районының музей челтәре бер филиалы булган 1 музей учреждениесен үз эченә ала.

Минзәлә муниципаль районы музейлары структурасы

Музей тибы	Саны
Тарихи-туган якны өйрәнү	1
Мемориаль	1
БАРЛЫГЫ	2

Минзәлә муниципаль районының "Туган якны өйрәнү музейе" муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе структурасына керә:

-М. Жәлил мемориаль музейе, Минзәлә ш., М. Жәлил ур., 18

Музей социаль-мәдәни, фәнни-тикшеренү, экскурсия, мәгърифәтчелек функцияләрен гамәлгә ашыра, күчмә һәм күчемсез мәдәни һәм тарихи кыйммәтләренә саклый һәм куллана, туристларны кабул итә. Музей экспозициясе Минзәлә муниципаль районы территориясендә яшәүче халыкларның тарихын, мәдәниятен, гореф-гадәтләрен чагылдыра.

2018 елның 1 гыйнварына музей фондларында 15173 саклау берәмлеге исәпләнә, шуларның 11 816-төп саклау берәмлеге һәм 3357-фәнни-ярдәмче фонд саклау берәмлеге.

Музейның даими экспозицияләре, күргәзмәләр залы, музей фондларын саклау өчен бүлмәләре бар. Фәнни-консультация бүлеге эшли.

Музейга килүчеләрнең төп төркемнәре булып гаилә аудиторияләре, төрле яшьтәге балалар аудиторияләре, шәһәр һәм район яшьләре, ташламалы категориядәге кешеләр (пенсионерлар, инвалидлар, сугыш ветераннары һ.б.) тора. Бүген музейлар тарафыннан эшләнелә торган төрле программалар һәм акцияләр нәкъ менә шушы максатчан төркемнәргә юнәлтелгән.

Район халкының мәдәни кыйммәтләреннән файдалану музейларда күргәзмәләр оештыру юлы белән генә түгел, ә күчмә күргәзмәләр, күргәзмәләр, Татарстан Республикасы һәм Россия төбәкләре музейлары белән уртақ күргәзмәләр оештыру юлы белән дә тормышка ашырыла. Музей предметларын актив күрсәтүгә жәлеп ителгән музей

		у срокла ры	үлчәү берәмлекләре						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Музей фондын тулыландыру	Музейлар	2020-2025	Дәүләт исәбенә һәм саклауга куелган музейларның төп фонды предметлары санының ел башына нисбәте, %	100	100	100	100	100	100
Музейларны янгын куркынычсызлыгы системалары белән тәэмин итү	Музейлар	2020-2025	Саклау-янгын куркынычсызлыгы системалары белән жиһазландырылган музейлар майданнары өлеше, %	85	90	100	100	100	100
Мәдәни-белем бирү, фәнни-агарту максатларында музей фондын куллануны активлаштыру	Музейлар	2020-2025	Төп фонд предметларының гомуми санына карата музей предметларын актив күрсәтүгә жәлеп ителгән чагыштырма зурлыгы, %	35	40	45	45	45	45
Реклама һәм PR-эшчәнлекне активлаштыру	Музейлар	2020-2023	Хисап чорында музейларга йөрүчеләрнең алдагы чорга мөнәсәбәте, %	50	60	70	70	45	45
Күргәзмә эшчәнлеген активлаштыру	Музейлар	2020-2023	Хисап чорында ачылган үз фондларыннан күргәзмәләр санының	47	49	50	50	50	50

			алдагы чорга мөнөсәбәте, %						
Социаль якланмаган төркемнәр, шулай ук мөмкинлекләре чиклэнгән затлар тарафыннан музейларга йөрүне оештыру	Музейлар	2020-2023	Социаль якланмаган гражданнар төркемнәре һәм физик мөмкинлекләре чиклэнгән затлар тарафыннан музейларга бару санының узган чорга карата мөнөсәбәте, %	30	35	40	40	40	40
Музейларны мультимедиа техникасы белән жиһазлау	Музейлар	2020-2023	Мультимедиа техникасының гомуми санына мөнөсәбәте, %	100	100	100	100	100	100

II. Подпрограмманың максаты һәм бурычлары, ахыргы нәтижеләрне һәм аны гамәлгә ашыру срокларын тасвирлау

Ярдәмче программаның максаты-алар тарафыннан социаль-мәдәни функцияләргә гамәлгә ашыру һәм жәмгыять үсешенә мөһим ресурсы буларак музейларны комплекслы үстерү.

Әлеге максатны тормышка ашыру өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Музей фондының дәүләт өлешен саклау, өйрәнү һәм комплектау.
2. Музей фондының дәүләт өлешен популярлаштыру.
3. Музейларның мәдәни, фәнни-агарту, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру.
4. Музейларны мәгълүматлаштыру.

5. Минзәлә муниципаль районы территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының сакланышын һәм нәтижелә файдаланылуын тәэмин итү.

Подпрограмманы тормышка ашыру вакыты-2020-2025 еллар.

III. Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Подпрограмманы финанслауның гомуми күләме район бюджеты акчалары исәбеннән мең сум тәшкил итә, шул исәптән еллар буенча да:

- 2020 ел-900 мең сум;
- 2021 ел-950 мең сум;
- 2022 ел-900 мең сум;
- 2023 ел-950 мең сум

2024 ел-950 мең сум

2025 ел-950 мең сум

Подпрограмманы финанслау күләме фаразланган характерда һәм тиешле финанс елына ТР Минзәлә муниципаль районы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен аныкланырга тиеш.

IV. Социаль-иқтисадый нәтижәлелекне бәяләү Ярдәмче программалар

Подпрограмманы тормышка ашыру районның музей өлкәсендә булган барлык ресурслар (мәдәни-тарихи, кадрлар, матди-техник) белән нәтижәле идарә итүгә ярдәм итәчәк, бу исә музейлар тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын яхшыртырга мөмкинлек бирәчәк. Болар барысы да республиканың мәдәни мирасын популярлаштыру ярдәмендә Минзәлә районының кызыклы образын формалаштыра.

"2020-2025 елларга Татарстан Республикасы
Минзәлә муниципаль районы мәдәниятен
үстерү" муниципаль программасы турында»
2 нче номерлы кушымта

ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА "Минзәлә муниципаль районында китапханә эшен үстерү" Татарстан Республикасы 2020-2025 елларга»

ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ

Программаның аталышы	Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районында 2020-2023 елларга һәм перспективага 2025 елга кадәр китапханә эшен үстерү (алга таба-Программа)
Программаны эшләү турында Карар кабул итү датасы	01.02.2020 ел.
Программаны эшләү өчен нигез булган норматив-хокукый актлар	«Китапханәләр һәм китапханә эше турында» 1998 елның 21 октябрдәгә 1818 номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына Юлламасы,
Программаның дәүләт заказчысы	Минзәлә муниципаль районы
Төп заказ бирүче-программаның координаторы	МКУ "Мәдәният бүлеге»
Төп уйлап табучылар	ТР Минзәлә муниципаль районы "Жирлекара үзәк китапханә" МБМУ
Программаның Максатлары	Гражданнарга мөмкин кадәр тиз, тулы һәм ирекле мәгълүмат алу мөмкинлеген тәмин итә торган Китапханә хезмәте күрсәтүнең нәтижәле системасын булдыру, аларның конституцион хокукларын тормышка ашыру, шулай ук

	<p>Минзэлэ муниципаль районы китапханэлэрэндэ саклана торган милли мэдэни мирасны саклау.</p> <p>Татарстан Республикасы халкының китапханэ хезмәте күрсәтү өлкәсендәге агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндрү һәм яна ихтыяжларын формалаштыру</p> <p>Татарстан Республикасы халкы һәм кунаклары өчен китапханэләрнең жәлеп итүчәнлеген арттыру.</p>
<p>Программаның бурычлары</p>	<p>Китапханэ хезмәте күрсәтү системасын үстерү, гражданнарның мәгълүматка һәм белемнәргә ирекле хокукларын тормышка ашыруны тәмин итү юлы белән, шулай ук китапханэләрдә саклана торган милли мэдэни мирасны саклау, район халкының китапханэ өлкәсенә булган агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндрү һәм яна ихтыяжларын формалаштыру, китапханэ учреждениеләрнең имиджын күтәрү юлы белән башкарыла.</p> <p>Китапханэләр эшчәнлеген хокукый һәм методик тәмин итүне актуальләштерү; Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районында китапханэ эшенең оештыру-функциональ структурасын үстерү; китапханэләрнең музейлар, архивлар, фәнни, мәгариф һәм социаль учреждениеләр белән партнерлыгын үстерү һәм ныгыту; китапханэ фондларының заманча моделен булдыру; республика территориясендә урнашкан китапханэ фондларының сакланышы һәм куркынычсызлыгы комплекслы системасын булдыру; эш урыннарын, китапханэ процессларын модернизацияләү һәм автоматлаштыру; республика китапханэләрнең бердәм мәгълүмати киңлеген тәмин итү, Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районында китапханэ челтәрнең мәгълүмати системасын булдыру; һәркем өчен мөмкин булган китапханэләрне нәтижәле эшләү, кулланучыларның имин һәм уңайлы булуы өчен заманча жиһазлар белән тәмин итү; Китапханэләрнең китап һәм китап укуларын алга этәрү буенча мэдэни-агарту эшчәнлеген киңәйтү; фәнни һәм социаль-мэдэни коммуникацияләр үзәкләре буларак китапханэләрне үстерү; социаль ярдәм таләп итүче халык категорияләрен китап укуга тарту һәм ял оештыру буенча китапханэләр эшен камилләштерү; укуларны социаль-мэдэни процесс буларак өйрәнү; барлык типтагы китапханэ-мәгълүмат учреждениеләре өчен кадрларның агымдагы һәм перспектив ихтыяжларын мониторинглау; тармакның әйдәүче белгечләрен эзерләүгә кертеп, күп дәрәжәле өзлексез һөнәри белем бирү системасының структурасын һәм эчтәлеген камилләштерү; китапханэ-мәгълүмат учреждениеләре белгечләрен беркетү системасын камилләштерү;</p> <p>Китапханэ эшен модернизацияләү һәм китапханэ фондларын үстерү</p> <p>Кадрлар эзерләү һәм китапханэ хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү, муниципаль мэдэният учреждениеләре хезмәткәрләренә социаль ярдәм күрсәтү.</p>
<p>Программаны тормышка ашыру вакыты</p>	<p>2020-2023 елларга һәм перспективада 2025 елга кадәр</p>
<p>Финанслау чыганаклары күләме</p>	<p>Программаны финанслау республика бюджеты, Минзэлэ муниципаль районы бюджеты, бюджеттан тыш чыганаклар хисабына башкарылачак.</p>

<p>Программаны тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре (нәтижәләрне бәяләү индикаторлары)</p>	<p>Программаны тормышка ашыру 2025 елга мөмкинлек бирәчәк: Интернет челтәренә ачык керү мөмкинлегенә бирүче китапханәләр өлешен 100% ка кадәр арттыру; китапханә сайтларына керү саны елына кимендә 10% ка артуны тәмин итү; корпоратив каталогизация системасын булдыру; һәр муниципаль районда һәркем өчен мөмкин булган бер модельле китапханә булдыру; китапханәләргә китапханә фондларының, кешеләрнең һәм биналарның сакланышы һәм иминлегенә өчен заманча системалар һәм чаралар белән тәмин итү; муниципаль китапханәләргә китапханәләр белән тәмин итү; югары һәм урта һөнәри белемле китапханә хезмәткәрләргә өлешен 80% ка кадәр арттырырга; Музейлар, мәгариф, социаль учреждениеләр белән берлектә гамәлгә ашырылган китапханә чаралары өлешен 30% ка кадәр арттыру; китапханәләр үткәрә торган чараларда катнашучылар өлешен 10% ка арттырырга.</p> <p>ММУБ МБУКнең бердәм мәгълүмат системасын үстерү һәм һәркем өчен мөмкин булган китапханәләр эшчәнлеген модернизацияләү: - китапханәләр сайтларының санын 100% ка кадәр арттыру. үзәкләштерелгән китапханәләр системасының бердәм электрон каталогын киләчәктә тулыландыру өчен һәр авыл китапханәсә белән үзәкләштерелгән рәвештә. - ЕЧБ (бердәм уку билеты) буенча хезмәт күрсәтелә торган укучылар санын 100% ка кадәр арттыру. - китапханәләр эше практикасына электрон документларны кертү . - фондны туплау күләмен 50% ка арттыру, бер укучыга китап белән тәмин ителешне 25% ка, бер кешегә 20% ка кадәр арттыру.</p>
---	--

Төп чаралар	Үтәү вакыты	Башкаручылар	Чыгана к финанслау	Бәясә еллар буенча (мең сум.)					
				2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	2	3	4	7	8	9	10	11	12
1. Милли, туган якны өйрәнү һәм тармак әдәбияты китапханәләренә фондларын комплектауга акча бүлеп бирү	2020-2025	МКУ "Мәдәният бүлеге»	федераль бюджет, бюджеттан тыш						
2. Китапханәләргә социаль стандартлар һәм чыгымнарның натураль нормаларына ирешү. китапханә фондын туплау өчен мәжбүри документлар жыелмасының еллык нормативы.	2020-2025	МКУ "Мәдәният бүлеге» МУБ ММУБ	местн. бюджет,	75	100	100	100	100	100
	Китап	Журналлар исемнәре саны	Газеталар исемнәре саны						
5 фил.	5000	70	50						
	500	20	20						

алалар.к	3000	40	30								
Т.											
арлыгы бер елга-300 мең сум.											
3. Район китапханэлэрен вақытлы матбугат белән тээмин итү				2020-2025	МКУ Мэдән ият бүлеге	Местн. бюджет	300	300	320	320	320
4. Калтак авыл китапханәсен мари әдәбияты белән тээмин итү				2020-2025	МКУ Мэдән ият бүлеге	Местн. бюджет	5	5	5	5	5
5. Район китапханэлэрен күрү буенча инвалидлар өчен Брайль шрифты белән китаплар белән тээмин итү				2020-2025	МКУ Мэдән ият бүлеге	Местн. бюджет	5	5	5	5	5
6. КБМУ МБУК китапханэләренә матди-техник базасын ныгыту, төрле грантларда, конкурсларда катнашу				2020-2025	МКУ " Мэдән ият бүлеге » МУБ ММУБ						

КИТАПХАНӘ ФОНДЛАРЫНЫҢ ИМИНЛЕГЕН ҺӘМ САКЛАНЫШЫН ТЭЭМИН ИТҮ

МИЛЛИ МӘДӘНИ МИРАС ӨЛЕШЕНДӘ

Китапханәнен аеруча кыйммәтле документлары күчermәләренә район иминият фондын булдыру.	2020-2025	ММУБ	20	20	20	20	20
--	-----------	------	----	----	----	----	----

КУЛЛАНУЧЫЛАРГА ХЕЗМӘТ КҮРСӘТҮНЕ ОЕШТЫРУ

1.	Район китапханәләре өчен китапханә жиһазлары һәм техника сатып алу.	2020-2025	ММУБ						
2.	Күрмәүче кулланучылар өчен вақытлы матбугат һәм әдәбият сатып алу	2020-2025	ММУБ	10	10	10	10	10	10
3.	Авыл жирлекләре буенча «Минзәлә районында китапханә эше тарихы» китапханәләрендә мини-музейлар булдыру	2020-2025	МУБ ММУБ	10%	12. %	15%	15 %	20%	25%
4.	Китап фондын яңартуны тээмин итү	2020-2025	ММУБ	3%	3%	3%	3%	4%	4%

5.	Китапханә кадрлары белән тәмин итү	2020-2025	МУБ ММУБ	70%	75%	80%	85%	90%	90%
6.	Квалификация күтәрү	2020-2025	ММУБ	10%	15%	20%	25%	30%	35%
7.	Уңайлылыкны һәм сыйфатны күтәрү китапханәләрне модернизацияләү һәм китапханәләрне заманча жиһазлар, техника һәм жиһазлар белән тәмин итү хисабына укучыларга хезмәт күрсәтү	2020-2025	МБУКМ ҮБ	100	100	100	100	100	100
8.	Китапханәнең заманча уңайлы интерьерын булдыру, китапханәләргә ағымдагы ремонт үткәрү, жиһазларны яңарту	2020-2025	ММУББ						
9.	Китапханә фондын яңарту, яңа табышларны эшкәртү, аларны "Руслан" программасына керту	2020-2025	ММУБ						
10.	библиографик каталоглар формалаштыру. Электрон каталогларны формалаштыру «Руслан» - «АРМ-книговыдача», «АРМ-комплектлау», «ЕЧБ "БАРС"» программасы белән даими эш	2020-2025	ММУББ						
11.	Китапханәләрдә клуб берләшмәләре санын арттыру	2020-2025	ММУБ	45	47	47	49	49	50
12.	Китапханәләр үткәрә торган чараларда катнашучыларның өлешен арттыру	2020-2025	ММУБ	28,9	28,95	29	29	29	29,15
13.	Бюджеттан тыш чаралар үсешен арттыру	2020-2025	ММУБ	53	53	55	55	58	58
14.	Район халкына бушлай китапханә хезмәтләре күрсәтү	2020-2025	ММУБ	100%	100%	100%	100%	100%	100%

"2020-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы мәдәниятен үстерү" муниципаль программасына
3 нче номерлы кушымта

ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА

Муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе үсеше

« Район мәдәният сарае»

Минзәлә муниципаль районы Минзәлә шәһәре

Татарстан Республикасы 2020-2025 елларга»

Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының «Район мәдәният сарае» муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе – коммерцияле булмаган оешма, халыкка мәдәни-ял хезмәте күрсәтүнең нәтижәле системасы, шәхеснең рухи-әхлакый

яктан үз-үзен тээмин итүгә, халыкның киң катламнарының ижади инициативаларын үстерүгә, матди булмаган мәдәни мирасны саклап калуга һәм таратуга ярдәм итә торган клуб тибындагы мәдәният учреждениесе.

2.Оешма тасвирламасы

Юридик адрес: 423700, Татарстан Республикасы, Минзәлә шәһәре, Ленин урамы, 69.

Тулы исеме: Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Минзәлә шәһәренен «Район мәдәният сарае» муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе.

Кыскача исеме: МБУК "РДК".

"Район мәдәният йорты" муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе гомуми майданы 1619,7 кв. м. булган ике катлы кирпеч бинаны били.

Беренче катта 420 урынга исәпләнгән тамаша залы, вестибюль, сәхнә, фойе, гардероб, касса, тавыш яздыру студиясе, грим бүлмәсе, костюм бүлмәләре бар.

Икенче катның беренче канаты ГХАТ бүлеге белән мәшгуль.

Икенче катта директор кабинеты, директоры ярдәмчесе, автоклублар, методик кабинет, хореография залы, ветераннар хоры, репетиция һәм ял бүлмәсе урнашкан.

«РДК» МБУКнең матди-техник базасы барлык структураларның эшен тиешле дәрәжәдә оештырырга мөмкинлек бирә.

3. Район мәдәният йорты хезмәткәрләре саны

Хезмәткәрләр саны-128 кеше.

74 кеше (сәнгать житәкчесе, методистлар, режиссер, хормейстерлар, балетмейстерлар, аккомпаниаторлар, тавыш яздыру техникасы, автоклублар мөдирләре, мәдәният йорты директорлары һәм сәнгать житәкчеләре, клуб мөдирләре) - ижади хезмәткәрләр - 74 кеше.

Шулардан:

- 3 – Татарстан Республикасының атказанган мәдәният хезмәткәрләре;
 - 31 югары белемгә ия, шул исәптән 23 е - профильле;
 - 64 урта махсус белемле (шул исәптән 34 профильле).
- Техник персонал - 54 кеше.

4.Оешма миссиясе

«Район мәдәният сарае» муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе - халыкның төрле катламнарында ял итү һәм ял оештыру, халыкка социаль – мәдәни, мәгърифәтчелек, сәламәтләндерү һәм күңел ачу характерындагы төрле хезмәтләр күрсәтү, ижат коллективларын үстерү, халык традицияләрен һәм йолаларын саклау, яшь талантларны һәм яшь талантларны ачыклау һәм аларга ярдәм итү өчен оештырылган Клуб тибындагы мәдәният учреждениесе.

«Район мәдәният йорты» муниципаль бюджет мәдәният учреждениесендә 249 клуб оешмасы эшли, аларда 3278 катнашучы. Аларның 89ы Үзешчән халык ижаты формираниеләре (1036 катнашучы).

«Халык» исеменә ия үзешчән халык ижаты клублары-7 коллектив, аларда 145 катнашучы, шул исәптән:

- район мәдәният йортының ветераннар хоры (житәкчесе Маряхина и. Н.);

- район мәдәният йортының «Чишмә» жыр һәм бию ансамбле (житәкчесе Габдрахманова Г. Р.);
- Тауасты Байлар мәдәният йортының «Нур» театр коллективы (житәкчесе-Гайниева М. М.);
- "Мөшеге чишмәләре" татар фольклор ансамбле. Мөшеге авыл мәдәният йорты (житәкчесе-Әхмәтова А. Ф.);
- Калтак авыл мәдәният йортының «Мари кас " мари фольклор коллективы (житәкчесе Асманова И. А.);
- Николаевка авыл мәдәният йортының «Рябинушка» фольклор ансамбле (житәкчесе Оврамец Н.И.);
- Яна Мәлкән мәдәният йортының «Мәлкәнәй» керәшен фольклор ансамбле (житәкчесе Упаева С.Г.).

5.Клуб системасының максатлары һәм бурычлары:

- клуб тибындагы мәдәният учреждениеләрен квалификацияле кадрлар белән тәмин итү;
- ижади эшчәнлек өчен уңай шартлар тудыру;
- күрсәтелә торган мәдәни хезмәтләрнең сыйфатын тәмин итү;
- клуб эшенең төрле формаларын һәм төрләрән куллану;
- мәдәни традицияләрен, халык горезф-гадәтләрен, фольклорын саклап калу;
- яшь талантларга һәм сәләтле балаларга ярдәм итү;
- төрле социаль төркемнәрнең авыл клублары эшчәнлегенә жәлеп ителү дәрәжәсен арттыру;
- һөнәри ижатка ярдәм итү өчен грантлар алу конкурсларында катнашу;
- мәдәни байлыкларның таралуын һәм кулланылышын мәгълүматлаштыру;
- клуб учреждениеләре челтәрән саклап калу.

6. 2020-2025 елларга кадәр " Район мәдәният сарае " МБУ үсешен бәяләү индикаторлары

Индикатор атамасы	Арту күрсәткечләр 2020 елдан 2025 елга кадәр. %	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Устав эшчәнлегенә төп төрләрәннән керемнәр (сумнарда)		310 000	310 000	310 000	310 000	310 000	310 000
Клуб формированиеләре саны	0,1%	249	251	251	251	251	251
Клуб формированиеләрендә катнашучылар саны	0,6%	3278	3298	3298	3298	3298	3298
Чаралар саны	5%	6425	6500	6555	6600	6646	6746
Тамашачылар саны	5%	693 931	694 000	702657	711314	694 000	728 628

7.Көчле яктар:

1. Мәдәни чаралар күп, шул исәптән массакүләм чаралар да.
2. «РДК " МБУКнең көчле матди-техник базасы.
3. Зона, республика, төбәк конкурсларында актив катнашу конкурсларда һәм фестивальләрдә.
4. «Район мәдәният сарае» МБУ базасында, шулай ук район базасында республика, бөтенроссия, халыкара дәрәжәдәге чаралар уздыру тенденциясе арта.

8.Көчсез яктары:

1. Районның клуб системасын саклау-яңгың сигнализациясенә финанслау житәрлек түгел.
2. Авыл клуб учреждениеләренең техник документациясе булмау.
3. Авыл электр жиһазларын алыштыру һәм ремонтлау буенча кискен ихтыяж клуб учреждениеләренең.
4. Авыл клубларының матди-техник жиһазланышы зәгыйфь оешмалары

9. Клуб эшен үстерү стратегиясенә төп юнәлешләре

Концепцияне тормышка ашыруның төп идеясе - һәр кешене заманча технологияләр кулланып һәм конкурентлы мохитне исәпкә алып ижади һәм мәдәни-ял эшчәнлегенә төрле формаларына мөмкин кадәр күбрәк жәлеп итү өчен шартлар һәм мөмкинлекләр тудыру.

Клуб эшен үстерү стратегиясе юнәлешләре:

1.Кадрлар сәясәтен формалаштыру:

1. Клуб учреждениеләрен квалификацияле ижади һәм идарә кадрлары белән тәмин итү буенча чаралар системасын эшләү:

-Казан дәүләт мәдәният институтында клуб учреждениеләренең ижади һәм житәкче хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрүне һәм һөнәри яңадан әзерләүне оештыру, шулай ук семинарларда, форумнарда, конференцияләрдә катнашу юлы белән;

- кадрлар резервын булдыру буенча эш алып бару, шул исәптән Алабуга мәдәният көллиятендә һәм Казан дәүләт мәдәният институтында белем алу өчен район мәктәпләрен тәмамлаучыларны жиһәрү буенча эш алып бару.

2. Клуб учреждениеләренең ижат хезмәткәрләре эшчәнлеген стимуллаштыру чаралары системасын эшләү һәм гамәлгә кертү юлы белән:

- нәтижәгә юнәлдерелгән премияне бүлүнең яңа системасын кертү ;

- клубларның иң яхшы ижат хезмәткәрләренә акчалата бүләк бирү буенча конкурслар оештыру һәм уздыру;

- клуб тибындагы учреждениеләр белгечләрен бүләкләүнең матди булмаган методларының ролен арттыру.

2.Матди-техник базаны ныгыту:

- 2020-2025 елларда «Мәдәният» милли проектын тормышка ашыру кысаларында Коноваловка авыл мәдәният йорты, Жәмәк авыл клубы, Тегермәнче авыл клубы, шулай ук Урыс авыл мәдәният йорты төзү (яки капитал ремонт үткәрү) планлаштырыла;

- 2020-2025 елларда " Президент программасы» н тормышка ашыру кысаларында Яңа Мажын авыл мәдәният йорты, Түбән Юшады, Иркәнәш, шулай ук Кадрәк авыл мәдәният

йортлары төзү яки капитал ремонт ясау планлаштырыла;

- Клуб тибындагы мәдәният учреждениеләрен автотранспорт, лицензияле программа белән тәэмин итү;

- Клуб тибындагы мәдәният учреждениеләрен заманча жиһазлар белән тәэмин итү;

- Мәдәни-ял учреждениеләре ижәт коллективларын сәхнә костюмнары белән тәэмин итү;

- Клуб тибындагы барлык учреждениеләрдә хезмәтне саклау һәм янғын куркынычсызлыгы нормалары һәм кагыйдәләре үтәләшен контрольдә тоту.

3. Мәдәни продуктны тарату:

- мәдәни хезмәт күрсәтүгә ихтыяж һәм тәкъдимнәр базарын өйрәнү;

- конкурентлы мохитне өйрәнү;

- мөмкинлекләре чикле булган һәм халыкның аз керемле катламнары өчен мәдәни хезмәтләрдән файдалану мөмкинлеген тәэмин итү һәм аларны ижади эшчәнлеккә кертү.

4. Мәдәни-ял эшчәнлеген оештыру һәм модернизацияләү:

- клуб тибындагы мәдәният учреждениеләре челтәрен саклап калу;

- төп чаралар планын эшләү;

- актив эшләрчә, кадрлар һәм матди яктан жиһазландырылган методик авыл үзәкләре челтәрен булдыру;

- яшь белгечләргә ярдәм итү буенча чаралар комплексын эшләү һәм гамәлгә кертү;

- район һәм авыл мәдәният йортларын мәгълүматлаштыру юлы белән клуб эше системасында бердәм мәгълүмати һәм имидж кичлеген булдыру (компьютерлар сатып алу, Интернет челтәренә тоташтыру);

- ижади интеллигенцияне, шул исәптән яшьләрне, мәдәни-агарту берләшмәләре, клуб берләшмәләре житәкчелегенә кызыксынулар буенча жәлеп итү;

- балаларның һәм ата-аналарның уртак ялын оештыру, аларның гаилә ижаты өчен шартлар тудыру;

- күчмә мәдәни хезмәт күрсәтү, типик мәдәният учреждениеләрен тарихи-мәдәни, этник үзәкләргә модернизацияләү, шулай ук клуб учреждениеләренә сыйфатлы яна модельләрен булдыру аша тармак ресурсларын оптимальләштерү.

5. Мәдәни мирасны саклау һәм ижәт процессларының күптөрлелеген һәм байлыгын үстерүгә ярдәм итү:

- милли мәдәниятләрне, традицияләрне. горөф-гадәтләрне үстерүгә ярдәм итү;

- халык сәнгать ижатын үстерү өчен шартлар тудыру;

- яшь талантларны ачыклау һәм алга этәрү өчен шартлар тудыру;

- ижади индустрияне үстерү, яңа эш урыннары булдыруга, мәдәни-ял итү өлкәсендә кече бизнеска ярдәм итүгә ярдәм итә торган креатив икътисадның мөһим өлеше булып тора.

10. Имидж формалаштыру буенча чаралар:

1. Районның клуб учреждениеләре, шул исәптән «Район мәдәният сарае» МБУКнең сайттагы, Интернет челтәрендәге эшчәнлеген яктырту, вакытлы матбугатта, радио, телевидениедә басылган язмалар аша һ. б.

2. «Район мәдәният сарае» МБУК эшчәнлеге буенча реклама видеороликлары, буклетлар, афишалар, реклама щитлары булдыру.

11.Социаль-икътисадый нәтижәлелекне бәяләү Концепцияне тормышка ашыру

Концепцияне тормышка ашыруның төп социаль-икътисади нәтижәсе Минзәлә муниципаль районы гражданнары тормышында мәдәният учреждениеләренә социаль ролен күтәрүдә һәм, димәк, Минзәлә муниципаль районында тормыш сыйфатын күтәрүдә, клуб тибындагы барлык учреждениеләрне модернизацияләүгә курсны гамәлгә ашыру өчен уңай ижтимагый атмосфера булдыруда чагыла. Бу эффект аерым алганда түбәндәгеләрдә чагылачак:

мәдәният сарае һәм клуб тибындагы учреждениеләрнең потенциалын ачу, мәдәни-ял итү һәм белем бирү-агарту үзәкләре буларак, барлык яшь һәм социаль төркемнәргә килүчеләрне жәлеп итә торган кыяфәтле мәдәни-күңел ачу һәм белем бирү-агарту үзәкләре;

ижәди эшчәнлек, халыкка тәкъдим ителә торган мәдәни хезмәтләрнең төрлелеге һәм үтемлелеге өчен уңайлы шартлар тудыру турында;

тармакка жәлеп ителә торган мәдәни-ял учреждениеләренә икътисадый үсеш процессларын активлаштыру;

Концепцияне гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге максатчан индикаторларның һәм концепциядә каралган күрсәткечләрнең факттагы казанышлары дәрәжәсе буларак бәяләнә.

12.Көтелгән нәтижәләр:

Концепция чараларын гамәлгә ашыру 2025 елга кадәр житәргә мөмкинлек бирәчәк артымнар:

- клуб учреждениеләрен музыкаль жайланмалар белән тәэмин итү;

«Авыл клублары» республика максатчан программасы кысаларында 10-нчы номерлы янгын куркынычсызлыгы чаралары һәм электр жиһазлары белән тәэмин итү (төзелеш һәм капитал ремонт) %;

- авыл ял итү учреждениеләренә матди-техник базасын ныгыту 10% ка %;

-авыл клуб учреждениеләре биналары буенча техник документацияне 100 % ка тәңгәлләштерү;

- клуб системасы хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрү (90%) %;

- профильле белгечләр санын 90% ка арттыру;

- тамашачыларга, мәдәни хезмәт күрсәтүләрдән файдаланучыларга хезмәт күрсәтү сыйфатын яхшырту 95% ка.

"2020-2025 елларга Татарстан Республикасы
Минзәлә муниципаль районы мәдәниәтен
үстерү" муниципаль программасына
4 нче номерлы кушымта

1. Үсеш программасы паспорты

Программаның аталышы	2020-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы Минзәлә шәһәренең «Балалар сәнгать мәктәбе» МБУ үстерү программас
Программаның Билгеләнеше	Программа 2025 елга кадәр балалар сәнгать мәктәбе үсешенә өстенлекле юнәлешләрнең, сәнгать - эстетик белем бирүдә инновацион процесслар белән идарә итүне һәм учреждение үсешен ресурслар белән тәэмин итүне билгели.
Программаны эшләү өчен нигез	<ul style="list-style-type: none"> – Россия Федерациясе Конституциясе; – Татарстан Республикасы Конституциясе; – "Россия Федерациясендә мәгариф турында" 2012 елның 29 декабрдәге 273-ФЗ номерлы РФ Законы; – 1989 елның 20 ноябрдәге Бала хокуклары турында Концепция (үз көченә 02.09.1990 ел); – Балаларга өстәмә белем бирүне үстерү концепциясе, 4 сентябрь, 2014 ел, № 1726-р; – Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2015 елның 24 апрелдәге 729-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган Балаларга өстәмә белем бирүне үстерү концепциясен тормышка ашыру буенча 2020-2025 елларга чаралар планы
Программаны Эшләүчеләр	Минзәлә шәһәренең «Балалар сәнгать мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе ТР Минзәлә муниципаль районы
Программаны башкаручылар	ТР Минзәлә муниципаль районы Минзәлә шәһәре "Балалар сәнгать мәктәбе" МБУнең белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучылар
Программаның Максаты:	Мәгариф өлкәсендә катнашучылар соравы һәм заманча шартлар булдыру, белем бирү структурасын һәм эчтәлеген яңарту юлы белән Россия жәмгыятең һәм икътисадның перспектив бурычлары нигезендә балаларга һәм яшьләргә өстәмә белем бирүнең югары сыйфатын саклау, үстерү һәм бирү.
Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> – сәнгати яктан сәләтле балаларны һәм яшьләрне ачыклау, аларның белем алу һәм ижади үсеш өчен тиешле шартлар булдыру, шәхси белем бирү маршрутын гамәлгә ашыру. – белем алу мөмкинлеген, сыйфатын, нәтижәләгән тәэмин итү

	<p>тәрбия эшчәнлеге һәм тәрбия эше.</p> <ul style="list-style-type: none"> – төрле дәрәжәле программаларны эшләү һәм тормышка ашыру. – өстәмә белем бирү программалары буенча белем алучы балалар санын арттыру өчен шартлар тудыру. – учреждение белән идарә итүнең заманча моделен формалаштыру. – учреждениенең норматив-хокукый базасын актуальләштерү. – кадрлар потенциалын үстерү. – учреждение эшчәнлегенә заманча мәгълүмати технологияләр керту. – социумда учреждениенең мәгълүмати ачыклығын тәэмин итү. – белем бирү процессында катнашучыларның уңай социализациясе өчен шартлар тудыру. – алынган белемнең югары дәрәжәсе, формалаштырылган шәхси сыйфатлар һәм социаль әһәмияткә ия компетенцияләр нигезендә учреждениене тәмамлаучыларның конкурентлылык сәләтен арттыру. – укытучыларның методик культурасын формалаштыру. – укытучыларның квалификациясен күтәрү һәм һөнәри янадан эзерләү системасы аша өзлексез, һөнәри үсешен тәэмин итү. – укытучыларны учреждениенең белем бирү системасын үстерү буенча тикшеренү һәм фәнни-методик эшчәнлеккә керту. – бюджет һәм бюджеттан тыш финанслауны берләштерү нигезендә учреждениенең финанс эшчәнлеге системасын формалаштыру һәм камилләштерү. – учреждениенең корпоратив мәдәниятен формалаштыру. – укытучыларны социаль яклау, аларның социаль-һөнәри статусын ныгыту һәм арттыру. – укыту-тәрбия процессын ресурслар белән тәэмин итүнең житәрлек норматив тулылыгына ирешү.
<p>Программаны тормышка ашыру</p>	<p>Тормышка ашырыла башлау – 2020 елның гыйнвары; ахыры- 2025 елның декабре.</p>
<p>Программаны тормышка ашыру чоры һәм этаплары</p>	<p>1 этап (2020 ел)</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналитик һәм диагностик эш үткәру; – максатларны билгеләү, стратегияне эшләү; – үсеш программасын раслау; <p>2 этап (2021-2025 еллар)</p> <ul style="list-style-type: none"> – мәктәпне үстерү программасының төп максатларын һәм бурычларын тормышка ашыру; – мәктәпне үстерү программасын тормышка ашыру нәтижеләре мониторингы; – сәнгать төрләре буенча өстәмә һөнәри һәм гомуми белем бирү программаларын гамәлгә керту нәтижеләрен күзәтү һәм корректировкалау; – белем бирү процессын камилләштерү; – керту заманча белем бирү һәм мәгълүмати технологияләр укыту; – социо-мәдәни проектларны эшләү һәм гамәлгә керту; – Дәрәслек, сүзлек белән эш <p>3 этап (2025 ел)</p> <ul style="list-style-type: none"> – үсеш программасын тормышка ашыруга йомгак ясау; – аудит һәм мониторинг, белем бирү процессы нәтижеләрен чагыштыру;

<p>Көтелгән нәтижеләр</p>	<p>Программа чараларын тормышка ашыру 2020-2023 еллар дәвамында тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> – балалар һәм яшьләрнең өстәмә белем алуда хокукларын тормышка ашыруга юнәлдерелгән Мәктәп тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләр сыйфатында уңай үзгәрешләр; – мәктәпнең матди-техник базасын һәм программа - методик тәэмин ителешен яхшырту; – мәктәп эшендә яңа юнәлешләрне үстерү; – өстәмә белем бирү программалары буенча укучылар санын арттыру; – белем бирү хезмәтләрен күрсәтү сыйфатын күтәрү – педагогик һәм идарә кадрларының өзлексез һөнәри үсешен стимуллаштыруның һәм ярдәм итүнең нәтижәле механизмнарын гамәлгә кертү; – төрле дәрәжәдәге конкурсларда һәм фестивальләрдә катнашканда югары нәтижеләргә ирешү; – коллективның үз-үзен үстерүгә юнәлдерелгән булуы; – методик, концерт, күргәзмә һәм агарту эшчәнлеген оештыруның яңа дәрәжәсенә чыгу, традицион рәвештә үзбездә музыкаль, хореография һәм сәнгать белеменең югары дәрәжәсен заманча педагогика һәм психологиянең инновацион казанышлары белән берләштерү, мәгълүмати һәм компьютер технологияләрен кулланып, мәгълүмати һәм компьютер технологияләрен куллану; – мәктәптә белем бирү процессының барлык субъектларында уку шартлары белән канәгатьләнү; – укучыларның сәламәтлеген саклау.
<p>Программаны Финанслау</p>	<ul style="list-style-type: none"> – агымдагы бюджет финанслау; – өстәмә бюджеттан тыш чаралар жәлеп итү.
<p>Программаның үтәлешен контрольдә</p>	<p>Оештыручы-Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы башкарма комитеты.</p>
<p>Программаны тормышка ашыру өчен җаваплы</p>	<p>Минзәлә ш. балалар сәнгать мәктәбе</p>
<p>Программа белән идарә итү</p>	<p>Программа белән агымдагы идарә итү мәктәп администрациясе тарафыннан башкарыла. Программага төзәтмәләр мәктәпнең педагогик советы тарафыннан гамәлгә ашырыла.</p>

1. Мәгълүмати-аналитик белешмә
Минзәлә шәһәренең Балалар сәнгать мәктәбе эшчәнлегә турында
ТР Минзәлә муниципаль районы
1.1 Учреждение турында гомуми мәгълүмат

Оештыручы	Оештыручы-ТР Минзәлә муниципаль районы башкарма комитеты
Исеме (Устав буенча)	ТР Минзәлә муниципаль районы Минзәлә шәһәренең «Балалар сәнгать мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе
Кыскартылган исем	БАЛАЛАР СӘНГАТЬ МӘКТӘБЕ»
Нигез салынган елы	1950 ел
Юридик адресы	423700, ТР, Минзәлә шәһәре, Карл Маркс ур., 46
Факттагы адресы	423700, ТР, Минзәлә шәһәре, Карл Маркс ур., 46
e-mail	art-school.mnz@mail.ru
телефон	8(8555)53-28-81
факс	8(8555)53-28-81
Интернеттагы сайт адресы	
Учреждение Директоры	Краснова Ольга Виктор кызы
Директор урынбасарлары	директор урынбасары - Гыйләжева Тәскирә Макмун кызы директор урынбасары - Князева Наталья Александровна
Теркәлү турында таныклык (номер, бирү датасы, кем тарафыннан бирелгән)	Юридик затларның бердәм дәүләт реестрына язылу керту турында таныклык серия 16, номер 006393784, бирү датасы 01.02.2012; таныклыкны биргән теркәү органы исеме-Федераль салым хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча 9 нчы районара инспекциясе
Лицензия (бирү датасы, №, кем тарафыннан бирелгән) һәм кушымта	Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының Мәгариф өлкәсендә күзәтчелек һәм контроль департаментында лицензия бирү комиссиясенең чираттагы киңәшмәсе үткәрелде. Кушымта № 1, 08 февраль 2017 ел, № 9468, 16П01 № 0008833 сериясе 16П01 № 0008833 белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен 2017 ел, 8 февраль, 9468 нче бланк сериясе 16Л01 номеры 0005571
Салым органында исәпкә кую турында таныклык (номер, бирү датасы, кем тарафыннан бирелгән, ИНН, КПП, ОГРН)	Федераль салым хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча 9 нчы районара инспекциясе (Татарстан Республикасы Минзәлә районы буенча территориаль участок) – 16 серия 16, номер 007471721-1628 Россия оешмасын исәпкә кую турында таныклык (Татарстан Республикасы Минзәлә районы буенча территориаль участок) ОГРН 1031635200969 ИНН 1628005274 КПП 162801001
Санитар-эпидемиологик нәтижә	Санитар-эпидемиологик нәтижә № 16.30.24.000.20.08.2010 ел. 1650184 номерлы Бланк
Саклау объектының мәжбүри янғын куркынычсызлыгы таләпләренә туры килүе турында бәяләмә.	Минзәлә шәһәре «Балалар сәнгать мәктәбе» муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесенең янғын куркынычсызлыгы таләпләренә туры килү-килмәү турындагы № Б/Н бәяләмәсе

1.2. Мәктәпнең төп миссиясе, аның әһәмияте һәм функцияләре.

Минзэлэ шәһәренең балалар сэнгатъ мәктәбе традицион традицияләрене саклый һәм бер үк вакытта даими үзгәрәп торучы, төп социаль заказчы – район халкы ихтыяжларына жавап бирә торган сыгылмалы система булып тора.

Мәктәп өчен билгеләнгән:

- милләтнең лаеклы киләчәге, сәламәт, әхлакый караш тәрбияләү, шул рәвешле яна интеллектуаль һәм мәдәни жәмгыять төзү перспективаларын яқынайту.
- кеше тарафыннан үз халкының һәм кешелекнең сэнгати культурасын махсус белем һәм осталык, ижади эшчәнлек, бербөтен шәхесне кабул итү һәм формалаштыру, аның рухиятен, ижади индивидуальлеген, интеллектуаль һәм эмоциональ байлыгын тәрбияләү аша алу процессын төзү.;
- инфраструктура белем бирү чөлтәрен, матди-техник һәм норматив-хокукый базаны мәгълүмати-методик тәэмин итүне күздә тоткан гамәли эшчәнлек системасын булдыру.

Минзэлэ шәһәренең Балалар сэнгатъ мәктәбен үстерү программасы түбәндәге бурычларны хәл итүне күздә тотта:

- сәләтле балаларны һәм яшьләренә ачыклау, шулай ук аларның белем алу һәм ижади үсеше өчен тиешле шартлар тудыру;
- сэнгатъ белеме бирү системасы өчен ижади һәм педагогик кадрлар әзерләү;
- мәдәният һәм сэнгатъ өлкәсендә һөнәри белем бирү традицияләрен саклап калу һәм яңа буыннарға тапшыру;
- үсеп килүче буынны эстетик яктан тәрбияләү;
- тыңлаучылар һәм тамашачылар өчен әзерләнгән һәм кызыксынган аудитория тәрбияләү;
- шәһәр һәм район халкын Ватан һәм чит ил сэнгате кыйммәтләренә, халык ижатының, классик һәм заманча сэнгатънең иң яхшы үрнәкләренә жәлеп итү;
- шәхес һәм жәмгыятьнең әхлакый нормаларын формалаштыру һәм үстерү чаралары буларак, сэнгатънең әхлакый потенциалын тормышка ашыру.

1.3. Программаның максатлары һәм бурычлары

Программаның максаты булып тора:

- баланың үсешенә, шәхси үзбилгеләнешенә һәм үз-үзен тормышка ашыруга хокукларын тәэмин итү;
- балаларның төрле мәнфәгатьләрен канәгатьләндерү өчен мөмкинлекләренә киңәйтү;
- сәләтле балалар белән аларның шәхси үсешенә һәм уңышлылыгына юнәлдерелгән системалы эш;

Программаның максатларына ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

- сәләтле укучыларны ачыклау, алып бару һәм аларга ярдәм итү системасын камилләштерү, сәләтле балалар белән эшләүче педагогик кадрларга ярдәм итү;
- белем бирүнең сыйфатын күтәрү өчен шартлар тудыру.;
- сайтларның администраторы вазыйфасын кертү, балалар сэнгатъ мәктәбенең штат расписаниесенә кертү;
- яшь белгечләр кушылуы;
- яшь белгечләргә ярдәм итү өчен шартлар тудыру;
- инструменталь һәм сэнгатъ бүлекләрен киңәйтү
- шәһәр халкының аз хәрәкәтләнүче төркемнәрен укуыту өчен уңайлы мохит булдыру .

1.4. Программаны тормышка ашыру механизмнары

Минзэлэ шәһәренең Балалар сэнгатъ мәктәбендә программаны тормышка ашыруның төп механизмнары-массакүләм мәгълүмат чараларында заманча мәгълүмати жәмгыятьтә белем бирүнең бөтен бер статусына туры килә торган мәктәпнең яңа имиджын формалаштыру.

Әлеге программаны тормышка ашыру РФ һәм ТР Мәдәният министрлыгы тарафыннан эшләнелә торган, Минзэлэ балалар сэнгатъ мәктәбе белем бирү учреждениесе тарафыннан тормышка ашырыла торган максатчан программалар һәм милли проектлар аша тормышка ашырыла.

✓ Белем бирүнең сыйфатын күтәрү буенча чаралар системасын эшләү һәм гамәлгә кертү:

- белем бирү учреждениесенең матди-техник базасын ныгыту, аны музыка инструментлары, лицензияле программа белән тәэмин итү, махсус жиһазлар белән тәэмин итү.;
- белем бирү процессының укуыту-методик һәм мәгълүмати-методик тәэмин ителешен камилләштерү;
- мәгариф системасында белем бирү процессы (яңа компьютерлар сатып алу, аларны Интернет чөлтәренә тоташтыру) юлы белән бердәм мәгълүмати киңлек булдыру.;

- мәгариф учреждениесе эшчәнлеге турында бердәм мәгълүмат базасын эшләү һәм гамәлгә кертү;
 - ✓ Балалар сэнгатъ мәктәбе педагогик хезмәткәрләренең эшчәнлеген стимуллаштыру буенча чаралар системасын эшләү һәм гамәлгә кертү
- педагогик хезмәткәрләренең квалификация дәрәжәсенә карата квалификация таләпләренә төзәтмәләр кертү;
- штат расписаниесенә яңа вазыйфалар кертү;
- ✓ Яшь белгечләрне торак белән тәмин итү буенча республика һәм муниципаль максатчан программаларны гамәлгә ашыру юлы белән ярдәм итү буенча чаралар комплексын эшләү һәм гамәлгә кертү.
- ✓ Балалар сэнгатъ мәктәбен квалификацияле педагогик кадрлар белән тәмин итү буенча чаралар системасын эшләү:
 - урта һәм югары һөнәри белем учреждениеләрендә белгечләрне максатчан контракт нигезендә эзерләү системасын камилләштерү;
 - белем бирү учреждениесе педагогик хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрүне һәм һөнәри яңадан эзерләүне оештыру.

1.5. Балалар сэнгатъ мәктәбенә хәзерге заман ориентирлары структурасында характеристикасы

Социаль-икътисадый һәм мәдәни сәясәт.

Хәзерге вакытта хакимият органнары дәрәжәсендә дә, район халкы дәрәжәсендә дә мәгариф һәм тәрбия-жәмгыятьнең тотрыклылыгын һәм аның мәдәни үсеше дәрәжәсен тәмин итүче системаның төп звенолары булуын аңлау бара.

Минзәлә ш. балалар сэнгатъ мәктәбендә өстәмә белем бирүнең төп структур принциплары - күп баскычлы, баскычлы, вариативлык, сыгылмалы һәм күп функцияле булу:

- Өзлексез һөнәри белем бирүнең күп баскычлы булуы принцибы аны "гомер бие белем алуға" әверелдерә. Бу принцип, шәхеснең яшен, үзенчәлекләрен исәпкә алып, төрле белем бирү программаларын тормышка ашыру өчен шартлар тудырырга мөмкинлек бирә;
- Кадрлар эзерләү төгәлләнгән мәгълүмат блоклары рәвешендә һөнәри белемнәрне үзләштерүне күздә тотып, бу шәхесләргә үз белем бирү моделен мөстәкыйль төзәргә мөмкинлек бирә;
- Вариативлык һәм сыгылмалылык киң сайлау белем һәм мөмкинлеге шәхесне үзконтрольдә тоту өстендә вакыт һәм тизлек үзләштерүне тәмин итә;
- Күп функцияле үзәк бердәм мәдәни-белем бирү киңлеген формалаштыру һәм камилләштерү, халыкка тигез мөмкинлекләр бирү, балалар сэнгатъ мәктәбе кадрларын яңадан эзерләү һәм аларның квалификациясен күтәрү өчен шартлар тудыра.

Балалар сэнгатъ мәктәбендә белем бирүнең эчтәлекле нигезен сэнгатънең түбәндәге төрләрен үзләштерү тәшкит итә:

- музыкаль сэнгатъ
- сынлы сэнгатъ
- хореография сэнгатъ.

Өстәмә белем бирү программаларын проектлау һәм тормышка ашыру түбәндәге нигезләрдә төзелә:

- белем бирү программаларын сайлау иреге һәм аларны үзләштерү режимы;
- белем бирү программаларының һәм өстәмә белем бирү рәвешләренең балаларның яшь һәм индивидуаль үзенчәлекләренә туры килүе;
- белем бирү программаларының вариативлыгы, сыгылмалылыгы һәм мобильлеге;
- белем бирү программаларын карап тоту модульлеге, нәтижеләрне үзара исәпләү мөмкинлеге;
- белем бирүнең фәнни һәм шәхси нәтижеләренә юнәлеш бирү;
- белем бирү программаларының ижади һәм нәтижәле характеры;
- тормышка ашыруның ачык характеры.

1.6. Балалар сэнгатъ мәктәбенә тышкы һәм эчке ситуациясен анализлау

Минзэлә шәһәренәң балалар сәнгать мәктәбе «Балалар ижат йорты» МББУ бинасында урнашкан, гомуми мәйданы 573,3 кв. м. булган, Минзэлә районының муниципаль милке булган һәм балалар сәнгать мәктәбе оператив идарәсендә булган 1 һәм 3 катларны биләп.»

Минзэлә шәһәре. Анда безнең шәһәр балалары гына түгел, районның 6 торак пункттыннан: Тауасты Байлар, Коноваловка, Хужәмәт, Воровский ис. совхоз, Күзкәй, Татар Мөшегесе авылы авылларыннан балалар да белем ала.

Уку биналарының мәйданы 386,7 кв. м тәшкил итә. Мәктәптә бер концерт залы бар, анда рояль урнаштырылган, бер хореография классы, өч рәсем сәнгате сыйныфы жиһазландырылган, ике теоретик дисциплиналар сыйныфы жиһазландырылган, фортепиано класслары жиһазландырылган. Музыка уен коралларын һәм хореография буенча костюмнарны саклау өчен хужалык классы бар
Балалар сәнгать мәктәбендә өстәмә гомуми белем бирү программалары тормышка ашырыла:

Профессиональ:

- "Фортепиано" музыка сәнгате өлкәсендә»;
- музыка сәнгате өлкәсендә «халык инструментлары» белгечлеге буенча домра, баян.
- скрипка белгечлеге буенча «кыллы инструментлар» музыкаль сәнгать өлкәсендә;
- хореография сәнгате өлкәсендә "хореография ижаты»;
- рәсем сәнгате өлкәсендә «Рәсем сәнгате»;

Гомуми үстерешле:

- музыка сәнгате өлкәсендә: баян, скрипка, фортепиано белгечлекләре буенча « инструменталь башкару» ;
- музыка сәнгате өлкәсендә «вокал башкару» ;
- хореография сәнгате өлкәсендә "хореография ижаты»;
- сынлы сәнгать өлкәсендә «Сынлы сәнгать»;

Төрле специализацияләргә керүчеләрнең рөхсәт ителгән яше уку планнарын һәм программаларын исәпкә алып билгеләнә. Балалар сәнгать мәктәбендә уку дәвамлылыгы гамәлгә ашырыла торган белем бирү программаларын үзләштерүнең норматив сроклары белән билгеләнә.

Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының мәгариф өлкәсендә күзәтчелек һәм контроль департаментының планы тикшерү графигы буенча 2010 нчы елның 16 нчы февраленнән 16 нчы мартына кадәр Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районының 66 белем бирү учреждениесендә (9 урта, 6 төп, 6 башлангыч белем бирү мәктәбе-балалар бакчасы, 3 башлангыч белем бирү мәктәбе-балалар бакчасы, 3 мәктәпкәчә белем бирү һәм 3 балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләре), мәгариф бүлеге, шулай ук мәгариф идарәсе мәсьәләләре буенча

Минзэлә районы территориясендәге Балалар сәнгать мәктәбе сәнгать өлкәсендә башлангыч һөнәри белем бирүче бердәнбер махсулаштырылган учреждение булып тора.

Анда 6-17 яшьлек 360 бала һәм яшүсмер белем ала.

Сәнгать мәктәбе коллективы үзенә ижади энергиясе, белем бирүнең сыйфаты, даими үсеш һәм камилләшүгә бетмәс-төкәнмәс омтылышы белән аерылып тора.

Учреждениенең педагогик персоналы - 19 кеше;

шулардан:

- 15 кеше - штаттагы хезмәткәрләр
- 4 кеше - бер үк вакытта ике эштә эшлиләр

Педагогик хезмәткәрләрнең гомуми саныннан белемгә ия:

- югары – 12 кеше;
- урта махсус – 7 кеше.

Педагогик хезмәткәрләрнең гомуми саныннан квалификация категориясенә ия:

- «укытучы» вазыйфасы буенча иң югары-8 кеше.;
- «укытучы» вазыйфасы буенча беренче кеше-5 кеше.;
- «укытучы " категориясеннән башка – 6 кеше.

Укытучыларның педагогик эш стажы

	5 яшькә	5-10 яшь	10 яшьтән 15	15 яшьтән 20	20 елдан	Яшь буенча
Штаттагы	0	1	1	1	10	2
Бер үк	1	0	0	0	0	3

Педагогик коллективның уртача яше 48-50 яшь. Соңгы 4 елда коллектив 4 яшь белгеч белән тулыланды һәм коллективны яшь кадрлар белән яңартуны, яңа инновацион белем бирү программаларын кертеп, балалар сәнгать мәктәбе кадрларының һәм традицияләренә дәвамчанлыгын саклап, аны үстерү максатларында давам итәргә кирәк. Һәр 5 ел саен укытучылар Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгында үз квалификация категориясен якыйлар, ә 3 ел дәвамында һәр укытучы, һөнәри эшчәнлек үзенчәлекләренә туры китереп, 72-200 сәгать квалификация күтәрү курслары уза.

Уку процессын оештыру

Балалар сәнгать мәктәбендә уку-укыту процессын оештыру уку планнары, еллык календарь уку графигы, балалар сәнгать мәктәбе директоры тарафыннан расланган дәресләр расписаниесе, балалар сәнгать мәктәбенә белем бирү программасы һәм уку предметлары буенча белем бирү программалары белән регламентлана. Укучылар һәм аларның эти-әниләре (законлы вәкилләр) балалар сәнгать мәктәбендә булган белем бирү программалары һәм уку планнары буенча уку сайларга хокуклы.

Балалар сәнгать мәктәбендә эшләнган программалар сыгылмалы һәм дифференциацияләнган якин килергә мөмкинлек бирә.

Бер укучыга бер атналык уку йөкләмәсе уку планы, укучыларның яшь һәм психофизик үзенчәлекләре, СанПин нормалары нигезендә билгеләнә.

Мәктәптә уку вакытын үлчәү берәмлеге һәм уку процессын оештыруның төп формасы булып дәрес тора. Бер дәреснең давамлылыгы уку планы һәм СанПиН нормаларына туры китереп, 45 минут, беренче сыйныфта 30 минут тәшкит итә.

, лицензия алып бару хокукына белем бирү эшчәнлеге (ел, 08 февраль 2017 ел, № 9468 сериясе бланка 16ЛЮ1 номеры бланка 0005571) мәктәбендә алып барыла, белем бирү эшчәнлеге түбәндәге программалар программалары нигезендә һөнәри эзерлек нигезендә

Арадаш аттестация формалары: контроль дәрес, зачет, контроль бирем, академик концерт, имтихан һ. б. булырга мөмкин.

Өлеге белем бирү программалары муниципаль бирем кысаларында тормышка ашырыла: балаларга өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәт – бюджет бүлеге.

Төп һәм өстәмә белем бирү программалары

номерлы	Белем бирү программасының юнәлеше (исеме)	Белем бирү программасының төре	Үзләштерүнен норматив вакыты
1	Музыка сәнгате өлкәсендә (фортепиано, баян, скрипка, гитара, вокал) өстәмә үсеш алган программа	өстәмә	3,5(6), 7(8) яшь
2	Хореография өлкәсендә өстәмә гомуми үсеш алган программа	өстәмә	5,7 ел
3	Сынлы сәнгать өлкәсендә өстәмә гомуми үсеш алган программа	өстәмә	3,5,7 ел
4	Музыка сәнгате өлкәсендә өстәмә гомуми белем бирү профессиональ программасы (фортепиано, баян, скрипка)	өстәмә	5(6), һәм 8(9) яшь
5	Хореография сәнгате өлкәсендә өстәмә гомуми белем бирү профессиональ программасы	өстәмә	5(6), һәм 8(9) яшь
6	Сынлы сәнгать өлкәсендә өстәмә гомуми белем бирү һөнәри профессиональ программасы	өстәмә	5 (8) яшь

Һөнәри белем бирү программалары буенча уку өчен балаларны сайлап алуның төп критерийлары-барлык өлкәләрдә дә белем бирү программаларын сыйфатлы үзләштерү: белгечлек, сольфеджио, музыка әдәбияты, музыкантларда хор классы; рәссамнар композициясе, рәсеме, рәсем сәнгате, хореография бүлегендә классик бию. Дәрәсләргә йөрү, өй биремен үтәү, укыту белән кызыксыну сыйныфта һәм йортта укучыларның эш сыйфатына, белем-күнекмәләргә, уку-укыту планнарына һәм программаларына туры килә торган белем-күнекмәләргә ярдәм итә.

Һөнәри төркемдә белем бирүнен эчтәлегенә үзгәртелгән - үзләштерелә торган белем бирү программаларының югары дәрәжәсе, белем бирү программалары конкурсларында катнашуга әзерләнгәндә өстәмә дәрәсләр, урта махсус уку йортларына керүгә әзерлек вакытында өстәмә дәрәсләр, балалар сәнгать мәктәбендә укуның бөтен курсы дәвамында укучының уңыш мониторингы.

Уку процессында ата-аналарның кызыксынуы зур роль уйный. Укытучының, ата-ананың һәм укучының даими хезмәттәшлеге баланың уңышына ярдәм итә, аның шәхси мөмкинлекләрен үстерү өчен ныклы база бирә.

Контингентны саклау буенча эш максатчан, уйланылган һәм системалы алып барыла. Без контингентны ныгыту буенча эш алымнарын кулланабыз: һәр укучыга индивидуаль-шәхси якин килү, укучыларның концертлары белән ата-аналар жылышлары, ата-аналар өчен ачык дәрәсләр, класстан тыш чаралар.

Сценарий, программа буенча бик күп концерт, класстан тыш, агарту чаралары, башлангыч мәктәп укучыларын һәм балалар бакчаларында тәрбияләнүчеләрне мәктәпнең бәйрәм чараларына чакыру, балалар сәнгать мәктәбе ижат коллективларының якты чыгышлары – болар барысы да контингентны сакларга һәм учрежденигә яна укучыларны жәлеп итәргә ярдәм итә.

2020 елның 1 сентябрәнә укучылар контингенты 360 кеше тәшкил итте.

но ме рл	Бүлек	Уку вакыты	Программаны төрө	Сыйныф								Барлыгы- проф.	Барлыгы- үсеш.	Барлыгы- сәнг.- эст.	Барлыгы
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII				
1.	Фортепиано	8 ел	Проф. алды	15	15	13	3	5	2	3		56			74
		4 ел	Гомуми	7	2	6	3						18		
2.	баян	5 ел	Проф. алды	3	6	2	1					12			26
		4 ел	Гомуми үстерешле	4	4	5	1						14		
3.	скрипка	8 ел	Проф. алды	2								2			6
		4 ел	Гомуми үстерешле	3		1							4		
4.	Гитара	4 ел	Гомуми үстерешле	13									13	0	13
		8 ел	Проф. алды	12	21							33			
5.	Хореография	5 ел	Гомуми үстерешле	37	7	8							52		85
6.	Сәнгать	3 ел	Гомуми үстерешле	11	9	16							36		151
		5 ел	Проф. алды	22	10		8					40			
		8 ел	Проф.	28	24	13	10					75			
7.	Вокал башкару	5 ел	Гомуми үстерешле	0	0	5							5		5
БАРЛЫГИ:				157	98	69	26	5	2	3	0	218	142	0	360

Һөнәри юнәлеш биру эше иң мөһимнәрнең берсе булып тора һәм барлык бүлекчәләрдә дә алып барыла. Эш, барыннан да элек, сәләтле укучылар, перспективалы һәм киләчәктә педагог-музыкантның барлык нечкәлекләрен дә үзләштерә алырлык укучылар белән алып барыла. Алар өчен югары дәрәжәдәге программа сайлап алына, алар, кагыйдә буларак, үткәрелә торган олимпиадаларда, конкурсларда, концертларда, соло чыгышларда мәжбүри катнашучылар.

Мондый укучылар белән агитация эшләре алып барыла, Яр Чаллы сәнгать көллияте, педагогика көллияте, музыка бүлеге укытучылары белән очрашулар, профессиональ артистлар концертларына бару, музыка йортларының хисап концертлары, сәнгать күргәзмәләренә бару оештырыла.

Балалар сәнгать мәктәбендә Сәләтле укучыларның өстәмә уку сәгәтләре (консультация) бар, бу исә аларның белемнәрен артык ныклы һәм обширными, башкару осталыгының күнекмәләрен яхшырак белергә мөмкинлек бирә. Сәләтле укучылар белән мондый эш уңай нәтижә бирә. Минзәлә балалар сәнгать мәктәбендә, хәзер инде укытучылар буларак, аның элеккеге 3 укучысы эшли. Чыгарылыш сыйныф укучыларының күбесе Минзәлә шәһәрәндә һәм аннан читтә балалар сәнгать мәктәбендә, балалар бакчаларында, мәдәният сарайларында, ижат коллективлары житәкчеләре булып эшли. Укучыларның ижади сәләтләрен активлаштыру, белем дәрәжәсен, ижади һәм башкару потенциалын арттыру максатыннан актив конкурс эшчәнлегә алып барыла.

Тәрбия эше бөтен педагогик процессны һәм дәрестән тыш эшчәнлекне үз эченә ала. Түбәндәге бурычларны хәл итүгә зур игътибар бирелә:

- шәхси сыйфатлар формалаштыру: югары эхлаклылык, шәфкатьлелек, тәртиплек;
- патриотик һәм гражданлык тәрбиясенә игътибарны рус тарихы чыганаclarына, мәдәниятенә һәм халык ижатына кызыксыну уяту аша көчәйтү;
- рус һәм татар халыкларының рухи традицияләре үрнәкләрендә укучыларның сәнгати зәвыгын һәм мәдәниятен үстерү.

- сэнгать ижатына тарту, сэләтле балаларны ачыклау;
- ата-аналар белән хезмәттәшлек аша сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру.

Сэнгать өлкәсендә сэләтле балаларны эзләү һәм ачыклау һәм ижади һәм Балалар сэнгать мәктәбе мәдәни һәм белем бирү киңлеген Минзәлә шәһәре Мәгариф һәм мәдәният учреждениеләре (гомуми белем бирү мәктәпләре, мәдәни-рухи үзәкләр, мәдәният учреждениеләре һәм оешмалары белән үзара хезмәттәшлек) белән берлектә ижат планнарын интеграцияләү һәм бергәләп гамәлгә ашыру аша киңәйтә.

Хәзерге шартларда балалар сэнгать мәктәбе үсеше процессын өйрәнү өчен тәкъдим ителә торган белем бирү хезмәтләренен, ижтимагый рейтингның кирәклеген өйрәнү, өстәмә белем алуга социаль заказны ачыклау максатыннан социологик сораштырулар үткәрелә.

Ел саен балалар сэнгать мәктәбе, югарыда аталган учреждениеләр белән үз эшчәнлеген килештереп, адреслы юнәлешкә ия 30дан артык чара үткәрә.

Әлеге элементлар ярдәмендә балалар сэнгать мәктәбе укучылары ел саен район, зона, төбәк, республика, бөтенроссия һәм халыкара һөнәри осталык конкурсларында катнашалар. Сэнгать мәктәбе коллективы үз эшенең уңышлы булуын раслый.

2. Функциональ идарәсе

Мәктәп белән идарә итү 273-ФЗ «Россия Федерациясендә мәгариф турында» һәм Минзәлә шәһәренен балалар сэнгать мәктәбе уставы нигезендә демократиялелек, ачыклык, гомумкешелек кыйммәтләрен, Кеше гомерен һәм сәламәтлеген саклау, шәхеснең ирекле үсеше принципларында тормышка ашырыла.

Гамәлгә куючы һәм учреждение арасындагы мөнәсәбәтләр Россия Федерациясенен, Татарстан Республикасының гамәлдәге законнары һәм устав белән билгеләнә.

Мәгариф оешмасы белән идарә итү бердәм башлангыч һәм коллегиальлек принципларын яраштыру нигезендә гамәлгә ашырыла. Мәктәп төзү максатларыннан, принципларыннан һәм үсеш стратегиясеннән чыгып, Идарәнең түбәндәге структурасы барлыкка килде.

Мәктәп белән идарә итү структурасын түбәндәге рәвештә тәкъдим итәргә мөмкин:

Директор-идарәнең барлык субъектлары тарафыннан мәгариф учреждениесендә эшләнгән барлык эшләр өчен шәхси җаваплылыкны үз эченә алган төп административ зат.

Хисап чорында ай саен директор каршында киңәшмәләр үткәрелде, планлаштырылган барлык мәсьәләләр дә диярлек каралды.

Хезмәт коллективы Советы, педагогик совет, методик совет Минзәлә балалар сэнгать мәктәбе жирле үзидарә органнары булып тора.

Хезмәт коллективы Советы учреждениенен барлык хезмәткәрләрен берләштерә. Аның составына шулай ук белем бирү процессында катнашучылар (укучылар, ата-аналар (законлы вәкилләр) һәм учреждениенен эшчәнлеген камилләштерү һәм үсеше, белем бирү процессында катнашучыларның барлык хокукларын һәм мәнфәгатләрен яклау өчен уңай шартлар тудыру белән кызыксынучы башка затлар керә ала.

Хезмәт коллективы Советы утырышына гамәлгә куючы, ижтимагый оешмалар, муниципаль идарә органнары вәкилләре чакырылырга мөмкин. Жыелышка чакырылган

затлар киңеш бирү тавышыннан файдалана, тәкъдимнәр һәм гаризалар кертә, аларның компетенциясендәге мәсьәләләр турында фикер алышуда катнаша алалар.

Хезмәт коллективы Советы бары тик хокукка ия: мәктәп уставын кабул итәргә, Уставка кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр кабул итәргә; эчке тәртип кагыйдәләрен эшләргә һәм кабул итәргә; учреждение хезмәткәрләрен бүләкләү, бүләкләү мәсьәләләре турында фикер алышырга, учреждениене үстерүнең төп юнәлешләрен кабул итәргә; коллектив шартнамә кабул итәргә; локаль актлар проектлары турында фикер алышырга, кабул итәргә; коллектив шартнамәнең үтәлеше турында вәкиллеке органы һәм учреждение хезмәткәрләренең еллык хисапларын тыңларга; гамәлдәге законнарда каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашырырга.

Педагогик совет-мәктәп белән идарә итүнең коллектив органы. Учреждениедә тәрбия-белем бирү процессын оештыру максатларында булдырылган даими эшләрче жирле үзидарә органы булып тора.

Педагогик совет составына учреждениенең педагогик хезмәткәрләре (укытучылар, концертмейстерлар, шул исәптән совмestительләр) керә.

Педагогик совет мәктәпне үстерү программасын тормышка ашыру белән бәйле мәсьәләләрне хәл итә, мәктәпнең методик советы, мәктәп администрациясе эзерләгән проблемаларны карый, кабул ителгән карарлар өчен күмәк җаваплылык тотта.

Методик совет учреждениенең методик эшен оптимальләштерү һәм координацияләү максатыннан оештырылды. Ай саен секцияләр буенча методик утырышлар үткәрелә, педагогик советта карау өчен сораулар, зона методик берләшмәсенең эш планына тәкъдимнәр чыгарыла.

2.1. Белем бирү процессында катнашучыларның иминлеген тәмин итү һәм хезмәтне саклау

Учреждениедә белем бирү процессында катнашучыларның комплекслы иминлеген тәмин итү һәм аларның хезмәтен саклау системасы формалаштырылган.

Учреждениенең куркынычсызлык системасын үстерү максаты-укучыларның һәм хезмәткәрләренең уку-укыту һәм хезмәт эшчәнлегенә вакытында иминлеген һәрьяклап тәмин итү.

"Балалар сәнгать мәктәбе" МБУнең куркынычсызлык системасы:

1. Дәүләт сәясәтен һәм куркынычсызлык, террорчылыкка каршы яклану, Гражданнар оборонасы һәм хезмәтне саклау өлкәсендә закон һәм башка норматив-хокукый актларның уку-укыту һәм хезмәт эшчәнлегенә вакытында укучыларның һәм хезмәткәрләренең сәламәтлеген саклау һәм аларның тормышын мөмкин булган террорлык актларыннан, янгынардан, аварияләрдән һәм табигый һәм техноген характердагы башка куркынычлардан саклауга юнәлтелгән таләпләрен тормышка ашыру.

2. Куркынычсызлыкны тәмин итү өлкәсендә мәгълүмати мохит булдыру.

3. Учреждениедә, урамда һәм жәмәгать урыннарында имгәнү куркынычсызлыгын пропагандалау.

4. Ата-аналарның игътибарын балаларны куркынычсыз тәртипкә өйрәтү, гомуми куркынычсызлык культурасын формалаштыру проблемаларын чишүгә җәлеп итү.

5. Учреждение биналарында объект эчендәге һәм контроль-үткәрү режимын төгәл

	локаль актларны эшлэу һәм төзэтү	саен	урынбасарлары, бүлек мөдирләре.
5.	Түләүле белем бирү хезмәтләре күрсәтүгә мәгълүмати ярдәм	2020-2025 еллар даими	Директор, тәрбия эшләре буенча директор урынбасарлары, бүлек мөдирләре.

Балалар сәнгать мәктәбенең матди-техник базасын ныгыту

- мәктәптә заманча укыту-тәрбия процессын оештыру өчен заманча матди-техник шартлар тудыру.;
- мәгълүмати-технологик тәэмин ителеш;
- балалар сәнгать мәктәбенең искергән матди-техник жиһазларын яңарту.
- мәктәпне тиешле жиһазлар һәм уку материаллары белән тәэмин итү.

номерлы	Чаралар	Үтәү сроклары	Жаваплылар
1	Матди кыйммәтләргә инвентаризацияләү	2020-2025 Казан шәһәре	Директоры
2	Рәсем сәнгате классларын һәм музыкаль-теоретик дисциплиналарны проекторлар белән жиһазлау	2020-2025 еллар.	Директоры
3	Хореография класслары, укучылар һәм укытучылар ансамбльләре өчен яңа сәхнә костюмнары сатып алу яки тегү	2020-2025 еллар.	Директор, тәрбия эшләре буенча урынбасарлары, бүлек мөдирләре
4	Музыка уен кораллары паркын яңарту (домра, баян, фортепиано,) тавыш аппаратурасы алу	2020-2025 еллар.	Директор, тәрбия эшләре буенча урынбасарлары, бүлек мөдирләре
5	Укыту-методик материаллар һәм күрсәтмә эсбаплар фондын яңарту һәм даими тулыландыру	2020-2025 еллар.	Директор, тәрбия эшләре буенча урынбасарлары, бүлек мөдирләре

2.3. Балалар сәнгать мәктәбенең эш юнәлеше

Балалар сәнгать мәктәбен саклау һәм үстерү түбәндәге өстенлекле юнәлешләргә күздә тоталар:

1. Кадрлар.

- Казан шәһәрәндә өстәмә һөнәри белем бирү институтында курс әзерләү һәм янадан әзерләү аша укытучыларның һөнәри осталыгын үстерү өчен шартлар тудыру.- мәктәптә методик эш оештыру аша, читтән торып уку аша югары уку йортларында.

2. Матди-техник базаны камилләштерү.

- балалар сәнгать мәктәбенең яңа бинасын төзү һәм файдалануга тапшыру.
- уку кабинетларын заманча жиһазлар белән тәэмин итү (төсле принтерлар, видеокамералар, компьютерлар, ноутбуклар, интерактив такталар, теоретик дисциплиналар һәм рәсем сәнгате класслары), дидактик материаллар (тематик дисклар һәм предметлар буенча методик кулланмалар).
- музыка кораллары (фортепиано, баян, скрипка, гитара) белән тәэмин итү.
- уку кабинетларын музыкаль инструментларны, нота һәм методик әдәбиятны саклау өчен кирәкле жиһазлар белән тәэмин итү;)
- «сынлы сәнгать " программасы буенча уку кабинетларының жиһазлары.
- эшчәнлекнең программалы-проект ысулы өстендә эшләүне камилләштерү.

3. Укыту-тәрбия процессын оптималь оештыру.

- педагоглар тарафыннан модификацияләнгән, күп дәрәжәле программалар эшләү;

- дэвамчанлыкны оештыру

Балалар бакчасы – балалар сэнгаты мэктебе

Балалар сэнгаты мэктебе-сэнгаты көллияте-сэнгаты көллияте - музыка һәм театр академиясе;
– педагогик коллективның белем бирүнең сыйфатын күтәрү өчен заманча компьютер технологияләрен шәхси-ориентлашкан уку технологияләрен кертү.

4. Тармак магарифенең традицион системасын тотрыклы үстерүне тәмин итү.

Укучыларны балалар сэнгаты мектебдә 2 дәрәжәдәге сэнгаты белем системасы буенча уку.

1 дәрәжә – *сэнгаты өлкәсендә профессиональ белем бирү программалары* – укучы

тарафыннан профильле эзерлек һәм профильле уку идеясен аңлы һәм компетентлы сайлау идеясе тормышка ашырылачак шартлар тудыру.

2 дәрәжә - *гомуми үсеш алган белем бирү программалары* - балаларга мектептә уңышлы, кызыклы һәм кызыклы уку өчен шартлар тудыру.

5. Инновацион методикалар кертү. Өстәмә белем бирү системасына заманча технологик чаралар һәм технологияләр.

- ИТК практикасына кертү юлы белән белем бирү процессының сыйфатын һәм нәтижелелеген тәмин итү;

- ИТК кулланып дәресләрне конструкцияләү (теоретик фәннәрдә һәм сэнгаты сэнгате предметларында уку программалары – компьютер дизайны)

6. Сәләтле балаларны һәм талантлы яшьләргә ачыклау һәм аларга ярдәм итү системасын камилләштерү.

- шәхеснең үзбилгеләнешенә ярдәм итә торган система буларак уку-тәрбия процессын модельләштерү;

- укучыларны ижади конкурсларга, район, зона, региональ, Бөтенроссия һәм халыкара дәрәжәләрдәге күргәзмәләргә эзерләү;

- Укучыларның профессиональ алды программаларын тормышка ашыру һәм алга таба профильле уку өчен эзерлек.

7. Укучыларның ижади сәләтләрен үстерү өчен концерт-агарту эшенең яңа формаларын эзләү.

- иң мөһим социаль-мәдәни акцияләр оештыру һәм тормышка ашыру;

8. Гаилә һәм социум белән хезмәттәшлек итү һәм хезмәттәшлек системасы.

- тематик ата-аналар жылышлары системасын формалаштыру, «Ачык ишекләр» көннәре, балалар сэнгаты мектебенең отчет концертлары һәм күргәзмәләре, ата-аналар каршында ижат сыйныф концертлары системасын булдыру;

- ачык дәресләр, йомгаклау күргәзмәләре, төркем чаралары һәм шәхси консультацияләр аша ата-аналарның психологик-педагогик белемнәрен күтәрү;

- ата-аналарны һәм жәмәгатьчеләкне уку-тәрбия процессына:- ата-аналар жылышлары системасы аша жәлеп итү;

- музыкаль-театр спектакльләрендә, күргәзмәләрдә катнашу;

- матди-техник базаны ныгытуга ярдәм итү;

- ата-аналарның мәктәп белән идарә итүдә катнашуы.

Балалар сәнгать мәктәбе концепциясен тормышка ашыру буенча чаралар

1. Мәгарифне модернизацияләү буенча норматив документларны өйрәнү
2. Мәктәпнең программалы-методик тээмин ителешен формалаштыру
3. Матди-техник базаны белем бирү процессын тиешле сыйфат белән гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирүче дәрәжәгә кадәр камилләштерү.

Программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеген баяләү

Үсеш программасын тормышка ашыруның нәтижәлелеге максатчан күрсәткечләргә ирешү дәрәжәсе, алынган нәтижәләрнең программада билгеләнгән максатларга һәм бурычларга туры килүен билгеләү белән билгеләнә.

Программаны тормышка ашыру нәтижәлелегенең принципаль күрсәткече

-балалар сәнгать мәктәбе белем бирү системасының мөһим элементларының үзгәрүе белән характерлана торган сыйфат халәтенә ирешүне тану. Балалар сәнгать мәктәбе белем бирү системасының сыйфат үзгәрешләре күрсәткечләре:

- балалар сәнгать мәктәбе эшчәнлеген тээмин итә торган яна оештыру-финанс механизмнарын гамәлгә кертү һәм уңышлы эшләве;
- мәгълүмати ачыклыкны, уңай имиджны тээмин итү;
- түбәндәге характеристикаларда объективлаштырылган конкурентлылык сәләтен тээмин итү:
- укучылар контингентын арттыру;
- муниципаль берәмлекнең балаларны өстәмә белем белән тээмин итү дәрәжәсен арттыру;
- төрле дәрәжәдәге ижади конкурсларда катнашучы укучылар санын, дипломантлар һәм лауреатлар санын арттыру;
- һөнәри белем дәвам иткән чыгарылыш сыйныф укучылары санын арттыру;
- сәнгать, түләүле белем бирү хезмәтләре өлкәсендә гамәлгә ашырыла торган һөнәри һәм гомуми үсеш алган программалар исемлеген киңәйтү;
- сәнгать өлкәсендә өстәмә профессиональ программаларны сыйфатлы гамәлгә ашыру;
- жайлаштырылган программаларны һәм индивидуаль уку планнарын, шул исәптән сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен дә, тормышка ашыру;
- һөнәри берләшмәләр катнашында белем бирү сыйфатына бәя бирү бәйсез системасын формалаштыру
- Балалар сәнгать мәктәбенең башка белем бирү оешмалары һәм мәдәният оешмалары белән хезмәттәшлеге.

Балалар сәнгать мәктәбе үсеше программасын тормышка ашыру нәтижәләрен баяләү төрле ысуллар ярдәмендә башкарылачак:

- эчке һәм тышкы экспертлар тарафыннан эшчәнлек нәтижәләрен эксперт баяләве;
- укучылар, педагоглар һәм ата-аналар арасында сораштыру;
- имтихан, олимпиадалар, конкурслар нәтижәләрен анализлау

тээмин итү.

Учреждениенен куркынычсызлык системасында мэгълүмати юнөлөш мөһим урын алып тора. Балалар сэнгатъ мэкътэбе сайтында электрон мэгарифнең төп битендэ «Балигъ булмаганнарны тэмэке кулландан яклау» һәм «Балигъ булмаганнарға карата көч кулланыу жаваплылыкка китерэ» мақалалары урнаштырылган. Аның материаллары хезмэткэрлэрне, укучыларны һәм аларның ата-аналарын белем бирү учреждениесенен куркынычсызлыкны тээмин итү өлкөсөндөгө эшчәнлеге, гадэттән тыш хэллэрдэ үз-үзеңне тоту кагыйдэлэре белән таныштырачак "Иминлек" ярдэмече бүлекчәсен булдыру планлаштырыла.

Шулай итеп, Гадэттән тыш хэллэрдэ үз-үзеңне тотуның төп кагыйдэлэрен, аларны профилактикалау чараларын белү, шулай ук мэгълүмати ресурс ярдәмендэ куркынычсызлык культурасын формалаштыру максатыннан үткэрелэ торган һәм эзерләнэ торган чаралар турында хэбәрдар булу куркынычсызлык системасының төп күрсәткече дип санарга мөмкин.

Планлаштыру һәм уку - тәрбия чараларының нәтижәле системасы эшләве һәр укучы шәхесенен социаль үсеше һәм шәхси үсеше өчен куркынычсыз шартлар булдыру мөмкинлеген генә киңәйтеп калмыйча, белем бирү учреждениесенен куркынычсызлыгын тээмин итү системасының мөһим элементы да булып тора.

Минзэлэ ш. балалар сэнгатъ мэкътэбе эшчәнлеген анализлау учреждениенен тотрыклы эшләвен һәм аның алга таба үсеше өчен шартлар булуын күрсәтэ. Перспектив стратегик юнөлешлэр билгеләнде, максатлар, бурычлар, бу бурычларны тормышка ашыру юллары һәм бу процесста учреждение хезмэткэрлэренен катнашуы билгеләнде

2.2. Белем бирү процессын тээмин итүнең матди-техник ресурслары.

Гомумән алганда, учреждениенен финанс, матди-техник һәм ресурс белән тээмин ителеше дәрәжәсе балалар сэнгатъ мэкътэбендэ белем бирү процессын оештыруга карата таләплэргә туры килэ. Уку кабинетлары уку-методик ресурслар белән жиһазландырылган, матди-техник база белем бирү процессын оптималь алып баруны тээмин итэ.

Учреждениедэ финанслау акча хисабына башкарыла:

дәүләт йөкләмәсен үтәүне финанс белән тээмин итү өчен бюджет проекты;

- жәлеп ителгән акчалар (максатчан взнослар, ирекле иганэлэр).

Түләүле белем бирү хезмәтлэрен үстөрү

номерлы	Чара	Үтәү сроклары	Жаваплы
1.	Өйрәнү, социаль заказ ачу өчен яңа профильлэр күрсәтү түләүле хезмәтлэр	2020-2025 елларда ел саен	Директор, тәрбия эшлэре буенча директор урынбасарлары, бүлек мөдирлэре.
2.	Түләүле белем бирү хезмәтлэренен яңа төрлэре һәм юнөлешлэре буенча уку-укуту программаларын эшлэү	2020-2025 елларда ел саен	Директор, тәрбия эшлэре буенча директор урынбасарлары, бүлек мөдирлэре.
3.	Бюджеттан тыш акчаларны жәлеп итү һәм тоту механизмнарын камилләштерү	2020-2025 елларда ел саен	Директор, тәрбия эшлэре буенча директор урынбасарлары, бүлек мөдирлэре.
4.	Түләүле белем бирү хезмәтлэрен оештыруны регламентлаштыручы	2020-2025 елларда ел	Директор, тәрбия эшлэре буенча директор

Үсеш программасы чараларын гамэлгә ашыру барышын чагылдыра торган максатчан күрсәткечләр

Көтелгән нәтижәләр	Үтәләш күрсәткечләре
Белем бирү процессын оештыру һәм гамэлгә ашыру буенча норматив регламент	
<p>Локаль норматив актларны эшләү һәм гамэлгә кертү; вазыйфай инструкцияләрне актуальләштерү; һөнәри стандартны кертү; эшләү һәм гамэлгә кертү: - белем бирү программаларын тормышка ашыру сыйфатын бәяләү системалары; - өстәмә һөнәри белем бирү программаларын мониторинглау һәм укуыту-методик тәэмин итүне яңарту. - укуытучыларның һәм укуычыларның («портфолио») шәхси белем бирү казанышлары турында мәгълүмат жыю һәм анализлау</p>	<p>гамэлгә ашырыла торган белем бирү программаларының сыйфатын бәяләүнең объективлыгын арттыру; гамэлгә ашырыла торган белем бирү программаларының сыйфатын арттыру.</p>
Балалар сәнгать мәктәбенең конкурентлыкка сәләтле белем бирү мохитен	
<p>Белем бирү программаларының эчтәлеген, методик һәм дидактик тәэмин ителешен яңарту; эшләү һәм гамэлгә кертү: - профессиональ программалар; - гомуми үсеш программалары; - мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен гомуми жайлаштырылган программалар; - түләүле программалар кысаларында гомуми үсеш алган программалар исемлеген</p>	<p>- профессиональ программаларга кабул иткәндә конкурсны арттыру уртача бер урынга 1,8 кеше тәшкил итә; - гамэлгә ашырыла торган профессиональ программалар санын арттыру (7 гә кадәр). - укуычылар контингентын 1400 кешегә житкерү. - шәхси һәм дифференциацияләнгән алымнарны тормышка ашыру.</p>
<p>белем бирү хезмәтләре</p>	<p>оештыру, билгеләү, эчтәлеген, сайлау формаларын һәм методларын укуыту.</p>
Яңа белем бирү технологияләрен проектлау һәм уку процессында гамэлгә ашыру процедураларын камилләштерү	

<p>Өстәмә белем бирү программалары эчтәлеген яңарту; дисциплиналарның укыту-методик комплексларын яңарту.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - инновацион педагогик технологияләр куллану; - интерактив формалар кулланып аудитор шөгьльләренең чагыштырма авырлыгын дәресләрнең гомуми саныннан 30 % ка кадәр житкерү.
<p>Белем бирү программаларын фәнни-методик һәм дидактик тәэмин итү системасын үстерү</p>	
<p>Белем бирү программаларының уку дисциплиналары буенча укыту-методик комплексын формалаштыру; белем бирү программаларын фәнни-методик тәэмин итүнең тышкы һәм эчке эксперт бәяләве системасын формалаштыру.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - укыту-методик тәэмин итү, укыту предметларын һөнәри һәм гомуми үсеш алган программалар. - укыту-методик комплексларның эчтәлеген һәм рәвешләрен камилләштерү.
<p>Укучыларның шәхси-ижади үз-үзләрен жайлаштыру аша белем бирү мохитен камилләштерү һәм үстерү</p>	
<p>Балалар сәнгать мәктәбе коллективларының һәм укучыларының сәнгать-ижат эшчәнлегенә нәтижеләрен алга этәрү; мәктәп эшчәнлегенә барлык төп юнәлешләре буенча балаларга тулы канлы профессиональ белем бирүне тәэмин итү; укучыларның танып-белү активлыгын үстерүгә педагогик ярдәм күрсәтү; сәләтле балаларның төрле дәрәжәдәге ижади конкурсларда катнашуы; чыгарылыш сыйныф укучыларының профильле урта һәм югары уку йортларына керү</p>	<ul style="list-style-type: none"> - өстәмә һөнәри профессиональ программалар буенча укучыларның өлешен арттыру: укучыларның гомуми контингентыннан 50 % ка кадәр; - төрле дәрәжәдәге ижади конкурсларда катнашучы укучылар санының 20% - ка кадәр артуы; - халыкара һәм бөтенроссия конкурслары лауреатлары булган укучыларның өлеше 10% ка кадәр арткан.; - Урта һөнәри һәм югары белем бирү учреждениеләренә укырга керүчеләрнең өлеше арту: чыгарылыш сыйныф укучылары санының кимендә 10% ын тәшкил итә.
<p>Тәрбия эшен камилләштерү һәм үстерү</p>	
<p>Укыту, үсеш һәм тәрбия бирүнең соңгысының приоритеты белән интеграциясе нигезендә белем бирү киңлеген төзү; ижади һәм мәгърифәтчелек эшчәнлеген оештыру һәм башкалар белән бергә</p>	<ul style="list-style-type: none"> - белем, белем һәм күнекмәләр, шәхси үсеш дәрәжәсе югары, укучыларның кыйммәтле ориентирлары формалаштырылган; - конкурста катнашучы укучылар санын арттыру
<p>мәгариф учреждениеләре, ижтимагый оешмалар; мәктәпнең ата-аналар жәмәгәтчелеге белән нәтижелә хезмәттәшлеге</p>	<p>ижади чаралар: укучыларның 80% тан да ким булмаган. - укыту-тәрбия процессыннан канәгать булу дәрәжәсе югары</p>
<p>Балалар сәнгать мәктәбенен мәгълүмати ачыклыгын тәэмин итү</p>	
<p>Учреждениенең мәгълүмати ачыклыгын киңәйтү; расми сайтны модернизацияләү.</p>	<p>Балалар сәнгать мәктәбенен заманча мәгълүмати-коммуникацион системасын булдыру.</p>

Балалар сэнгаты мектебенең матди-техник инфраструктурасын үстерү	
Балалар сэнгаты мектебенең ремонт-төзелеш эшлэрен һәм матди-техник тээмин итүне гамэлгә ашыру.	Укучылар һәм укытучылар өчен уңайлы белем бирү мохите булдыру.
Балалар сэнгаты мектебен оештыру-финанс белән тээмин итү системасын	
Бюджеттан тыш финанслау чыганагы буларак түләүле хезмәтләр системасын үстерү	<p>- түләүле белем бирү хезмәтләре кысаларында белем алучы балаларны жәлеп итү хисабына укучылар контингентын (180 кешегә кадәр) арттыру.</p> <p>- физик затлар акчасы хисабына тормышка ашырыла торган</p>

План
Үсеш программасын тормышка ашыру буенча төп чаралар
Минзәлә шәһәренең "Балалар сәнгать мәктәбе" МБМУ
Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы

номерлы	Чаралар атамасы	Үтәү сроклары	Жаваплы башкаручылар
1	Муниципаль район башкарма комитетының «Мәдәният бүлеге» МКУ белән үсеш программасы проектын килештерү	2020 ел	Балалар сәнгать мәктәбе
2	Мәгариф учреждениеләренән сәләтле укучыларын ачыклау, аларга ярдәм итү, сәләтле балалар белән эшләрчә педагогик кадрларны стимуллаштыру буенча чаралар комплексын эшләрү һәм тормышка ашыру; "Минзәлә районының сәләтле балалары" концепциясе чараларында катнашу - район, зона, региональ, Бөтенроссия һәм халыкара дәрәжәдәге конкурсларда катнашу; - ижади мәктәпләрдә, мастер-классларда, сәләтле балалар һәм яшьләр өчен ижат лабораторияләрендә катнашу.	2020-2025 еллар 2020-2025 еллар. 2020-2025 еллар.	ТР Мәдәният министрлыгы Урта һәм югары һөнәри белем бирү учреждениеләре ТР МК каршындагы Республика методик кабинеты Минзәлә балалар сәнгать мәктәбе
3	Мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә белем бирүнең сыйфатын арттыру буенча чаралар системасын гамәлгә кертү: - Балалар сәнгать мәктәбенең матди-техник базасын ныгыту, аны музыка кораллары, лицензияле программа белән тәэмин итү, махсус заманча жиһазлар белән тәэмин итүне дә кертеп; -белем бирү процессының фәнни, укыту-методик һәм мәгълүмати-методик тәэмин ителешен камилләштерү, шул исәптән: - балалар сәнгать мәктәпләре эшчәнлеген оештыру буенча методик рекомендацияләр эшләрү; - ФГТ кысаларында белем бирү эчтәлегенә төзәтмәләр кертү; - тармак мәгарифе системасында бердәм мәгълүмат кинлеген формалаштыру; - мәгариф учреждениесендә белем бирү процессын мәгълүматлаштыру (компьютерлар, ноутбуклар сатып алу, аларны Интернет челтәренә тоташтыру); - мәгариф учреждениесе эшчәнлеге турында бердәм мәгълүмат базасын эшләрү һәм гамәлгә кертү;	2020-2025 еллар. 2020-2025 еллар 2020-2025 еллар. 2020-2025 еллар. 2020-2025 еллар.	ТР Мәдәният министрлыгы, ТР МК каршындагы Республика методик кабинеты Минзәлә балалар сәнгать мәктәбе ТР МК каршындагы Республика методик кабинеты Минзәлә балалар сәнгать мәктәбе Минзәлә балалар сәнгать мәктәбе
4	Балалар сәнгать мәктәбе педагогик хезмәткәрләренән эшчәнлеген стимуллаштыру буенча чаралар системасын эшләрү һәм гамәлгә кертү - педагогик хезмәткәрләрнең квалификация	2020-2025 еллар. 2020-2025 еллар.	ТР Мәдәният министрлыгы Минзәлә балалар сәнгать

	<p>дәрәжәсенә карата квалификация таләпләренә төзәтмәләр кертү, һөнәри стандартларны кертү;</p> <ul style="list-style-type: none"> - квалификация категорияләрен би­рү өчен педагогик хезмәткәрләргә аттестация үткәрү;; - иң яхшы педагогик хезмәткәрләргә акчалата бү­лөк би­рү өчен башкару һәм педагогик осталык конкурсында катнашу ; 	<p>еллар.</p> <p>2020-2025 еллар.</p>	<p>мәктәбе</p> <p>Минзәлә балалар сәнгать мәктәбе</p>
5	<p>Яшь белгечләргә ярдәм итү буенча чаралар комплексын эш­ләү һәм гамәлгә кертү:</p> <ul style="list-style-type: none"> - яшь белгечләрне торак һәм өстәмә стимуллаштыручы тү­ләүләр белән тәмин итү 	<p>2020-2025 еллар.</p>	<p>ТР Мәдәният министрлығы Муниципаль район</p>
6	<p>Белем би­рү учреждениеләрен квалификацияле педагогик һәм идарә кадрлары белән тәмин итү буенча чаралар системасын эш­ләү:</p> <ul style="list-style-type: none"> - югары һәм урта һөнәри белемле белгечләргә булган ихтыяж мониторингы үткәрү; - белем би­рү учреждениеләрен педагогик һәм житәкче кадрларын әзер­ләүгә муниципаль заказ системасын гамәлгә кертү; - урта һәм югары һөнәри белем би­рү учреждениеләре һәм жирле үзидарә органнары арасында белгечләрне максатчан контракт нигезендә әзер­ләүгә килешүләр төзү; - белем би­рү учреждениеләрен педагогик һәм житәкче хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрүне һәм һөнәри янадан әзер­ләүне, ихтыяжларны системалы анализлау нигезендә, укытуның яңа формаларын һәм методларын кертү аша оештыру. 	<p>2020-2025 еллар</p> <p>2020-2025 еллар.</p> <p>2020-2025 еллар.</p>	<p>ТР Мәдәният министрлығы</p> <p>Урта һәм югары һөнәри белем би­рү учреждениеләре ТР МК каршындагы Республика методик кабинеты Минзәлә балалар сәнгать мәктәбе</p> <p>Минзәлә балалар сәнгать мәктәбе</p>

"2020-2023 елларга Татарстан
Республикасы Минзәлә муниципаль
районы мәдәниятен үстерү" муниципаль
программасына
5 нче номерлы кушымта

"МИНЗЭЛЭ ШЭҢЭРЕНДЭ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕНЕ ҮСТЕРҮ" КОНЦЕПЦИЯСЕ 2020-2025 ЕЛЛАРГА

1. Гомуни нигезлэмэлэр.

1.1. "МИНЗЭЛЭ ШЭҢЭРЕНДЭ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕНЕ ҮСТЕРҮ" концепциясе

2020-2025 еллар чорында мәдәният өлкәсендә дәүләт сәясәтенең төп максатларын, бурычларын билгели һәм Минзәлә районы башкарма хакимияте органнарының сәясәте һәм практик эшчәнлегенең нигезе булып тора:

- төбәк халкының мәдәни кыйммәтләрдән файдалану хокукын тәмин итү,
- кино күрсәтү инфраструктурасын киңәйтү өчен шартлар тудыру,
- кинематография ярдәмендә әһәмиятле тәрбия, агарту, белем бирү бурычларын үтәүгә ярдәм итү;
- Кино хезмәтенең югары сыйфатын тәмин итү,

1.2. Минзәлә районында кино хезмәте күрсәтү

түбәндәге принциплар нигезендә гамәлгә ашырыла:

- яшәү территориясе һәм социаль статусына карамастан, халыкның аудиовизуаль эсәрләргә тигез үтеп керүен тәмин итү;
- халыкка кино хезмәт күрсәтүне оештыру процессында катнашучылар тарафыннан билгеләнгән таләпләрне һичшиксез үтәү;
- милли фильмнарны прокатка алу өчен өстенлекләр;
- кино күрсәтү күләме һәм вакыт-вакыт нормативларын кино күрсәтү системасы тарафыннан үтәү.

1.3. Концепциядә кулланыла торган төп төшенчәләр

2020-2025 елларга "МИНЗЭЛЭ ШЭҢЭРЕНДЭ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕНЕ үстерү«.

Тулаем жыем - киносеанслардан алынган акчалар суммасы.

Кинозал-фильм күрсәтелә торган урын. Яна буын кинозалы фильмнар күрсәтүнең югары сыйфатын тәмин итүче заманча техник жиһазлар белән жиһазландырылган.

Кинопередвижка- төрле биналарда һәм ачык мәйданчыкларда фильмнар күрсәтү өчен билгеләнгән күчмә мобиль типтагы жайланма.

Кино сәнгате - кинематографиянең техник нигезендә формалашкан сәнгать ижат төре.

Киноклуб - танып-белү мәдәни-тәрбия максатларында оештырыла торган кино караучылар һәм кино сәнгатен яратучылар оешмасы.

Кинолекторий- лекцияләр һәм кинофрагментлар кулланып, кино кулланучыларның максатчан төркемнәре белән эшләү.

Киноязма- фильм житештерүгә исәпләнгән вакыт, урын, шартларның характерлы (күбесенчә үтеп баручы) үзенчәлекләрен чагылдыра торган документаль сюжетларның даими киносьемкалары.

Кино тармагы- кинопроизводствоны кулланучыга житкерү, тиражлау һәм житкерү.

Киносеанс- билгеләнгән программа буенча фильм күрсәтү өчен кирәкле вакыт кисемлеге.

Үзешчән кино – профессиональ булмаган үзешчән ижат төре.

Кинематографияне оештыру- оештыру-хокукый формадан һәм хосусыйлык формасына бәйсез рәвештә, төп эшчәнлек төрләре фильм прокаты, халыкка кино хезмәте күрсәтү, кинозалны техник яктан жиһазлау, киноматериалларны жыю, кино жиһазларын ремонтлау һәм тоту, декорацияләр төзү, кинематография өлкәсендә белем бирү, фәнни, тикшеренү, нәшрият, реклама-пропаганда эшчәнлегенә төп эшчәнлек алып баручы оешма.

Фильмны күрсәтү (кино күрсәтү) – кинозалда эфир, кабель, спутник телевидениесе һәм башка техник ысуллар белән башкарыла торган фильмны халык алдында күрсәтү.;

Фильмны прокатка алу-фильмны теләсә нинди формада һәм теләсә нинди ысуллар белән тарату, планлы комплектлау һәм халыкка күрсәтү өчен территория буенча фильм фондны алга этәрү;

Фильм-ижади фикер нигезендә нәфис, хроникаль-документаль, фәнни-популяр, уку-укыту, анимацион, телевизион яки башка формада ижат ителгән, ижади фикер йөртү нигезендә, кинопланкада яки башка төрләрдә теркәлгән һәм үзара эзлекле рәвештә бәйләнешле кадрлар белән тоташтырылган, һәм тиешле техник жайланмалар ярдәмендә кабул итү өчен билгеләнгән аудиовизуаль эсәр. 52 минуттан да ким булмаган фильм тулы метражлы фильм булып тора. 52 минуттан да ким булган фильм кыска метражлы фильм булып тора.

2. Концепциянең максаты һәм бурычлары

2020-2025 елларга " МИНЗЭЛӘ ШӘҺӘРЕНДӘ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕНЕ ҮСТЕРҮ».

Минзәлә шәһәренең муниципаль бюджет киноучреждениесе төп максат итеп шәхес һәм жәмгыять үсешенә рухи-әхлакый нигезе буларак татар һәм рус мәдәнияты потенциалын саклап калуны, куллануны һәм популярлаштыруны куючы Татарстан республикасы кинематографиясе һәм Минзәлә шәһәр башкарма комитетының "Мәдәният бүлеге" МКУ тармак өлеше булып тора.

Минзәлә шәһәрендә КИНОУЧРЕЖДЕНИЕНЕ ҮСТЕРҮ КОНЦЕПЦИЯСЕ БУРЫЧЛАРЫ»

2020-2025 ЕЛЛАРГА:

- Минзәлә районында кинематография өлкәсендә тарихи һәм мәдәни мирасны саклауга юнәлдерелгән республика дәрәҗәсә тормышка ашыруны тәмин итүдә катнашу һәм Татарстан Республикасында гражданның ижат ирегәнә конституцион хокукларын гамәлгә ашыру, мәдәни тормышта катнашу һәм Минзәлә шәһәренең киноучреждениесе белән файдалану, мәдәни кыйммәтләрдән файдалану өчен кирәкле шартлар тудыру;

- Минзәлә районы халыкларына аларның этномәдәни үзенчәлеген саклап калуда һәм мәдәниятне үстерүдә ярдәм итү;

- кинематография өлкәсендә эшчәнлекнең аерым төрләрен үстерүдә максатларны һәм өстенлекләрен билгеләү;

- муниципаль учреждениеләргә мәдәният өлкәсен үстерүдә, төрле катламнарның мәдәни-ял итү эшчәнлегенә төрле тәмин итүдә ярдәм итү;

Концепция «Мәдәният турында Россия Федерациясе законнары нигезләре»09.10.1992 ел, № 3612-1 Россия Федерациясе законында билгеләнгән мәдәни сәясәт принципларына нигезләнә.

Концепция түбәндәгеләрне исәпкә ала: бюджет өлкәсе, районда мәдәни тормыш оештыруга гражданлык жәмгыятьте институтларының йогынтысы арта, Минзәлә шәһәре киноучреждениесендә кадрларның һөнәри компетентлыгы дәрәжәсен күтәрү, аларны һөнәри эзәрләү һәм яңадан эзәрләү системасын яхшырту, Минзәлә шәһәре киноучреждениесендә яңа эш формалары һәм методлары куллану, шулай ук Минзәлә шәһәре һәм Татарстан Республикасы Минзәлә районы муниципаль бюджет киноучреждениесенә үсеш перспективасы.

3. "МИНЗЭЛӘ ШӘҺӘРЕНДӘ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕНЕ ҮСТЕРҮ" ПРОГРАММАСЫ» 2020-2025 ЕЛЛАРГА.

Программаның аталышы	2020-2025 ЕЛЛАРГА "МИНЗЭЛӘ ШӘҺӘРЕНДӘ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕНЕ ҮСТЕРҮ" ПРОГРАММАСЫ.
Программаны эшләү өчен нигез	Программа РФ Конституциясе, ТР Конституциясе, федераль законнар, ТР Законнары, муниципаль район Уставы, норматив хокукый актлар, Минзәлә шәһәре һәм Минзәлә муниципаль районы муниципаль бюджет киноучреждениесе уставы нигезендә эшләнгән.
Муниципаль заказчы - Программаның координаторы	Татарстан Республикасы муниципаль районы башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Минзәлә шәһәре һәм Минзәлә муниципаль районы муниципаль бюджет киноучреждениесе
Программаның Максаты:	Аерым алганда, шәхес һәм жәмгыять үсешенә рухи-әхлакый нигезе буларак, татар һәм рус мәдәнияте

	потенциалын тормышка ашыру 2020-2025 елларга «МИНЗЭЛЭ ШЭҺЭРЕНДЭ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕНЕ ҮСТЕРҮ» программасының төп максаты булып тора.							
Программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Халыкка экологик һәм эстетик тәрбия бирү. 2. Кино аша халыкның социаль яктан якланмаган катламын тәрбияләү һәм үстерү өчен шартлар тудыру. 3. Үз илебездә житештерелгән фильмнар турында белемнәрне формалаштыру. 4. Наркомания, СПИД, тәмәке тарту һәм наркожинаятыне кисәтү, наркотикларга каршы дөньякүләм караш формалаштыру. 5. Күпмилләтле ил үзенчәлекләренә хөрмәт тәрбияләү, терроризмны һәм экстремизмны пропагандалау. 6. Сәламәт яшәү рәвешен һәм өйдә һәм урамда үз-үзенне тоту куркынычсызлыгын профилактикалау. 7. Кино аша күпмилләтле Россия турында белемнәрне формалаштыру. 8. «Мәдәният волонтерлары» программасын тормышка ашыру кысаларында «Милләтнең ижади потенциалын тормышка ашыру өчен шартлар тудыру» («Ижади кешеләр») «Мәдәният» Федераль проекты. 9. «Халык видеосы» киноклубын оештыру. 10. Киноучреждениене жиһазлау һәм үстерү максатыннан конкурсларда катнашу. 							
Программа Юнәлешләре	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Экология» 2. "Кино мохите. Авылда кино торгызачакбыз» 3. «Хэйрия кинокурсәтүләре» 4. «Яшүсмерләр арасында хокук бозу һәм жаваплылык» 5. «Мәгарифне миллиләштерү» 6. "Патриотик киносеанслар» 7. Иң яхшы кино волонтерлары» 8. «ХАЛЫК ВИДЕОСЫ» студиясе" 9. Кино курсәтүләр» 							
Программаны финанслау күләме	Хәзерге вакытта чараларны финанслауга федераль һәм республика бюджетыннан акча бүлеп бирү гамәлгә ашырылмый. 2020-2025 елларга 90 000 сум күләмдә бәйрәм чараларын оештыру һәм методик тәэмин ителешне булдыру өчен киләчәктә «Экология», «Яшүсмерләр арасында хокук бозу һәм жаваплылык», «Мәгарифне миллиләштерү», «Патриотик киносеанслар», «Кино волонтерлары», «Балалар киностудиясе» юнәлешләре буенча төп тәрбия - белем бирү киноклубларына һәм кино курсәтүгә бюджеттан акча бүлеп бирүне планлаштырабыз:							
	номерлы	Юнәлеш (елга 3 чара һәр юнәлештә)	Финанслау					
			2020	2021	2022	2023	2024	2025
	1	«Экология»	2500	2500	2500	2500	2500	2500
	2	«Хэйрия кинокурсәтүләре»	2500	2500	2500	2500	2500	2500

	3	«Яшүсмерләр арасында хокук бозу һәм жаваплылык"»	2500	2500	2500	2500	2500	2500
	4	«Мәгарифне миллиләштерү»	2500	2500	2500	2500	2500	2500
	5	"Патриотик киносеанслар»	2500	2500	2500	2500	2500	2500
	6	Иң яхшы кино волонтерлары»	2500	2500	2500	2500	2500	2500
	Һәр елга сумма		15000	15000	15000	15000	15000	15000
	2020-2025 елга барлығы							
								90000 сум
Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижелелеге күрсәткечләре	<p>Минзәлә районының бердәм мәдәни киңлеген һәм Татарстанның күпмилләтле халкының рухи бердәмлеген ныгыту;</p> <p>Киң дөньяга карашлы, ижтимагый аңлы, гражданлык патриотизмы һәм милләтара татулык нигезендә милләтне беркетүче үз-үзеңне тоту нормалары яшәүчеләрдә формалашкан;</p> <p>Стандарт эшчәнлекне инновацион үсеш юлына күчерү, мәдәниятне ижтимагый эшчәнлекнен иң алга киткән һәм кызыктыргыч өлкәләренә әверелдерү, шул исәптән мәгълүмати технологияләренә киң кертү аша да;</p> <p>Мәдәният өлкәсендә милли куркынычсызлык янауларына каршы тору һәм башка гражданныр жәмгыяте институтлары белән берлектә;</p> <p>Россия гражданнырының керемнәре күләменә, яшәу урынына һәм социаль статусына карамастан, мәдәни байлыкларның һәркем файдалана алырлык дәрәжәсен тигезләү;</p> <p>Шәһәрдә һәм авылда мәдәниятне үстерү буенча чаралар комплексын эшләү һәм тормышка ашыру, шәхес һәм жәмгыятьнең үсеп килүче ихтыяжларына жавап бирә торган Мәдәни мохит формалаштыру, мәдәният өлкәсендә хезмәтләренә сыйфатын, төрлелеген һәм нәтижелелеген арттыру;</p> <p>Халыкка сыйфатлы хезмәт күрсәтү;</p> <p>Ачык презентацияләр, фильмнар, видеороликлар формалаштыру аша һәр гражданнының милли һәм дөньякүләм мәдәни кыйммәтләргә үтемлелеген тәэмин итү;</p> <p>Киноучреждениегә килүчеләрнең санының алдагы еллар дәрәжәсенә караганда артуы;</p> <p>Мәгариф учреждениеләрендә киноучреждение тарафыннан үткәрелгән мәдәни-агарту чаралары саны, алдагы еллар белән чагыштырганда, арткан;</p> <p>«Мәдәният волонтерлары» программасын тормышка ашыру кысаларында «Милләтнең ижади потенциалын тормышка ашыру өчен шартлар тудыру» («Ижади кешеләр») милли проектының «Мәдәният волонтерлары " программасы кысаларында волонтерлык эшчәнлеген үстерү»;</p> <p>«Халык видеосы» киноклубын оештыру: киләчәктә КИНО волонтерлары, шәһәр һәм район халкы катнашында кыска метражлы фильмнар булдыру буенча бер яки ике проектны гамәлгә ашыру;</p>							

	Киноучреждениене жиһазлау һәм үстерү, шул иһәптән Минзәлә районы тарихында беренче тапкыр булачак балалар киностудиясен ачу максатыннан үткәрелгән конкурсларда катнашу һәм жиңу.
Гамәлгә ашыру сроклары	2020-2025 еллар
Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру системасы	Минзәлә муниципаль районы Советы, Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитеты.

4. ПАСПОРТ

2020-2025 елларга "Минзәлә шәһәре КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН үстерү" концепциясенен ярдәмче программасы.

4.1. «Экология " ярдәмче программасы паспорты» - МИНЗӘЛӘ ШӘҺӘРЕ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН ҮСТЕРҮ КОНЦЕПЦИЯСЕ» 2020-2025 ЕЛЛАРГА.

Максат:

1. Халыкка экологик һәм эстетик тәрбия бирү.
2. Ватаныбызның изге һәм истәлекле урыннары турында белемнәрне формалаштыру.
3. Кино, үсемлекләр утырту, экологик конкурслар ярдәмендә Ватан табигатенә сак караш тәрбияләү.

Бурычлар:

- Балаларда безнең жир язмышы белән кызыксынуын уятырга.
- Кешенең табигатькә, туган якка, тулаем жиргә мөнәсәбәтләренә борчылу хисе уятырга.
- Табигатьтә үз-үзеңне тоту культурасын формалаштыру, әйләнә-тирә мохиткә, табигатькә сакчыл караш тәрбияләү.
- Әйләнә-тирә дөнья турында күзаллауны үстерергә.
- Балаларның ижади карашын, танып-белү мөмкинлекләрен үстерергә.
- Тере булмаган табигать компонентларына рациональ карарга.
- Табигатькә мэхәббәт тәрбияләү, аның турында кайгырту, үз сәламәтлегенә кайгырту теләге.
- Балаларны үз гамәлләре өчен җаваплы булырга өйрәтергә.
- Балаларның безнең жир язмышына, нәкъ менә бөтен дөньяның истәлекле урыннарына – Байкал күленә карата кызыксынуын уяту.

Ел саен һәм квартал саен планлаштырылган кино чаралары:

- "Йөрергә чык! " дигән чара» Россиядә тыюлыклар һәм милли парклар көненә.
- Россия тыюлыклар һәм милли парклар көненә багышланган «Табигать - яшәү чыганагы» киномарафоны.
- Халыкара Урманнар һәм елгалар көненә багышланган «Безнең парк - безнең мәдәният территориясе» киномарафоны.
- Россия Парклар һәм скверлар көненә багышланган «Агач күләгәсендә» кино чарасы.
- Байкал күле көненә экологик тәрбия бирү буенча "Данлы дингез - Изге Байкал..." «Данлы дингез-Изге Байкал...» - бу кабатланмас Себер күле шагыйрьләренә дә, галимнәренә дә, күп кенә илләрдән килгән туристларны да битараф калдыра алмый. Бай-күл-Байкал-төрки теленнән "Бай күл" дип тәржемә ителә. 1996 елда Байкал ЮНЕСКО Бөтендөнья мирасы исемлегенә кертелде.
- Халыкара йорт хайваннарын яклау көненә багышланган «Минем яраткан жанварым» кино чарасы.

4.2. "Авылда киноны торгызу " ярдәмче программасы паспорты МИНЗӘЛӘ ШӘҺӘРЕ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН ҮСТЕРҮ КОНЦЕПЦИЯСЕ» 2020-2025 еллар.

Максат:

1. Кино күрсәтү юлы белән авыл халкының ялын оештыру.
2. Үз илебездә житештерелгән фильмнар турында белемнәрне формалаштыру.

3. Әдәби әсәрләр экранизацияләрен карау аша актер осталыгына, уен киносын булдыруга кызыксынуны арттыру

Ел саен һәм квартал саен планлаштырылган кино чаралары:

- XIV Казан халыкара мөселман киносы фестивале кайтавазы.
- Кино мохите -ТАССРның 100 еллыгы кысаларында, Татарстан кинематографистларының «Кинопремьер» фильмнарын күрсәтү.
- «Безнең иске изге кино»Бөтенроссия кино көненә багышланган кино чарасы.
- "Экран һәм китап" кинолекторие, уку - укыту программасына ярдәм итеп, әдәби әсәрләрнең фильм-экранизациясен күрсәтү белән.

**4.3. Ярдәмче программа паспорты: "Игелек әйләнә-тирәдә бара» -
МИНЗӘЛӘ ШӘһӘРЕ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН ҮСТЕРҮ КОНЦЕПЦИЯСЕ»
2020-2025 ЕЛЛАРГА.**

Максат:

1. Кино аша халыкның социаль яктан якланмаган катламын тәрбияләү һәм үстерү өчен шартлар тудыру.
2. Инвалидларның проблемаларына игътибар жәлеп итү, аларның хокукларын һәм иминлеген яклау.
3. Тематик киночаралар ярдәмендә халыкның социаль якланмаган катламын карап тоту учреждениеләрендә уңай һәм бәйрәм кәефе формалаштыру.

Бурычлар:

- Жәмгыятьнең игътибарын ул инвалидларның сәяси, социаль, икътисади һәм мәдәни тормышта катнашуыннан алган өстенлекләргә жәлеп итү.
- Аудиториядә позитив, бәйрәм кәефе булдыру һәм кино ярдәмендә мәдәни үсеш.
- Инвалидлар һәм халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен мәдәни ял оештыру,
- Аудиториядә уңай, бәйрәм кәефе булдыру.
- Балалар һәм өлкәннәрнең куркынычсызлыгын кисәтү, аны без тематик фильмнар күрсәтү юлы белән ачабыз.

**4.4. Подпрограмма паспорты 4: «Яшүсмер һәм закон» -
МИНЗӘЛӘ ШӘһӘРЕ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН ҮСТЕРҮ КОНЦЕПЦИЯСЕ»
2020-2025 ЕЛЛАРГА.**

Максат:

1. Наркомания, СПИД, тәмәке тарту һәм наркожинаятьне кисәтү, наркотикларга каршы дөньякүләм караш формалаштыру.
2. Күпмилләтле ил үзенчәлекләренә хөрмәт тәрбияләү, терроризмны һәм экстремизмны пропагандалау.
3. Сәламәт яшәү рәвешен һәм өйдә һәм урамда үз-үзенә тоту куркынычсызлыгын профилактикалау.

Бурычлар:

- Экстремизм һәм терроризм барлыкка килү сәбәпләрен ачыклау, терроризм төрләрен ачу.
- Әңгәмә һәм фикер алышу методын кулланып нәтижеләргә килергә өйрәтү, үз күзлегенен бшанычлы һәм дәлилләнган дәлиле.
- Россия һәм башка илләр кешеләренәң үлеменә бәйле вакыйгаларны, реаль вакыйгаларга нигезләнган фильмнар анализларга өйрәтү.
- Укучыларны теракт шартларында үз-үзенә тотуның төп кагыйдәләре белән таныштыру (һәр укучыга белешмә).
- 20 гасырның икенче яртысында һәм 21 гасыр башында террорчылык һөжүменен кульминациясенә әверелгән террорчылык актлары һәм экстремизм актлары аркасында һәлак булган кешеләрнең гаиләләренә карата мәрхәмәт һәм кайгы тәрбияләү:
 - Афинадан Римга авиарейс 08.09.1974,
 - Оклахома-Сити АКШ 19.04. 1995
 - Чечня Чикләре 24.03.2001,
 - АКШ бөтендөнья сәүдә үзәге 11.09. 2001
 - 2002 елның 23 октябре, Мәскәү, Дубровкада театр,

- 2004 елның 1 сентябре, Бесланда мәктәпне басып алу,

- 2005 елның 7 һәм 21 июлендә Лондонда шартлаулар сериясе.

□ 1 Яңа материалны үзләштерү Дәрәслек, сүзлек белән эш итә белү, танып белү активлыгын үстерү уку эшчәнлеген оештыра белү.

□ Тәмәке тарту фактлары белән танышу һәм тәмәке тартуны зарарлы гадәт буларак ачу.

□ Организмга никотин элгүе нәтижәсендә тәмәке тартучы кешеләрдә барлыкка килә торган мөмкин булган нәтижеләрне һәм сәламәтлек проблемаларын ачу.

□ Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау: үз сәламәтлеген һәм тәмәке тартуға тискәре караш тәрбияләү.

□ Минзәлә районы Башкарма комитетының «Мәгариф бүлеге» МКУ, «Минзәлә РҮХ» ДАССО, ПДН инспекторлары белән берлектә кино чараларын тормышка ашыру.

□ Укучыларны «толерантлык» төшенчәсе белән таныштыру, толерантлыкның төп сыйфатларын ачыклау.

□ Бер-беребезгә, төрле халыкларның горейф-гадәтләренә, горейф-гадәтләренә, мәдәниятенә хөрмәт хисе тәрбияләү.

□ Интернационализм, аралашу культурасын һәм үзара аңлашуны тәрбияләргә.

□ Укучыларда үзанны үстерүгә ярдәм итә, ул балаларга үз-үзләрен һәм үзләрен чынлыкта кебек күрергә, укучыларда кешеләр арасындагы аермаларга түземлекне үстерергә ярдәм итә.

□ Тематик кинолар күрсәтү Минзәлә шәһәре һәм Минзәлә муниципаль районының муниципаль бюджет киноучреждениесе тарафыннан кино чарага чакырылган Минзәлә муниципаль районы башлыгы ярдәмчәсе Токарев Марк Олегович катнашында башкарыла.

□ "Бөтендөнья балалар көне" бәйрәме турында тамаша формалаштыру.

□ Бәйрәмгә эмоциональ-уңай мөнәсәбәт уяту, балаларны бөтенхалык күнеленә тарту, балаларда дуслык, бердәмлек, биремнәрне үтәгәндә яшәтешләре белән бердәмлек һәм шатлык тәрбияләү;

□ Игътибарны, ижади сәләтне, логик фикерләүне, житезлекне һәм тизлекне, сигнал буенча эшли белүне, зирәклекне, юмор хисен һәм зирәклекне үстерү.

□ Таныштыру һәм беркетергә янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен, билгеләргә һәм эшләргә вакытта янғын мәктәптә һәм өйдә.

□ Катлаулы хәлләрдә хәл итү юлларын таба белү.

□ шәхси куркынычсызлык һәм әйләнә-тирәдәгеләрнең куркынычсызлыгына җаваплы һәм аңлы мөнәсәбәт формалаштыру

□ Юл хәрәкәте иминлеген пропагандалау һәм юл-транспорт һәлакәтләрен профилактикалау.

□ Аварияләрне киметү юл хәрәкәтендә катнашучыларның игътибарын һава шартларын үзгәртүгә жәлеп итү юлы белән башкарыла.

□ Укучыларның юл хәрәкәте кагыйдәләрен белүләрен һәм юлларда куркынычсыз тәртип күнекмәләрен ныгыту һәм яшәтешләре арасында юлларда һәм юлларда куркынычсызлык кагыйдәләрен пропагандалауға жәлеп итү.

Ел саен һәм квартал саен планлаштырылган кино чаралары:

• Балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү буенча " Шундый һөнәр бар-Ватанны сакларга!" (Ватанны саклаучылар көненә-23 февраль).

• Тематик кино күрсәтү «Наркотикларсыз дөнья өчен».

• "Юл грамотасы дәрәсләре" тематик кинолекторийлар һәм юл хәрәкәте кагыйдәләре буенча кино күрсәтү.

• Тематик күрсәтмәләр «Сак булыгыз, ут! Яки... янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләре буенча, Үзенә бәла-казадан ничек сакларга?»

• Тематик кино күрсәтүләр " Минзәлә яшьләре сәламәт яшәү рәвешенә якыны » кысаларында тәмәке тарту буенча кино әңгәмәләрен үз эченә ала.

• Хокук бозуларны, сукбайлыкны, караучысызлыкны профилактикалау буенча «Закон һәм яшүсмер» тематик кино күрсәтүләре.

• "Нәрсә ул «ЯХШЫ» һәм нәрсә ул "НАЧАР"? (3-8 яшь)

• Терроризм һәм эстремизм буенча "Эстремизмга-ЮК!. киноәңгәмәләр

• «Кырык градуслы бәла» исемле тематик кинокүрсәтмәләр, үз эченә эчкечлекне профилактикалау буенча кино әңгәмәләрен ала. (15-100 яшь)

• "СПИД-планета өстендә күлгә»кинолекторие.

**4.5. «Мәгарифне миллиләштерү " ярдәмче программасы паспорты» -
МИНЗЭЛӘ ШӘҖӘРЕ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН ҮСТЕРҮ КОНЦЕПЦИЯСЕ»
2020-2025 ЕЛЛАРГА.**

Максат:

1. Кино аша күпмилләтле Россия турында белемнәрне формалаштыру.
2. Башка милләتلәргә карата хөрмәт һәм кызыксыну тәрбияләү.
3. Минзәлә районының һәм Россия Федерациясенең тел күптөрлелеген саклау, бу темага жәмәгәтчелек игътибарын жәлеп итү, шулай ук Россиядә телләр турындагы белемнәрне популярлаштыру.

Бурычлар:

- Балаларны аз таныш булган бәйрәм - Халыкара туган тел көне белән таныштыру.
- Туган телгә дә, башка телләргә дә сакчыл караш формалаштыру.
- Туган телнең байлыгын күрсәтү, сөйләм культурасын арттыру, телгә карата ихтирамлы мөнәсәбәт тәрбияләү.
- Туган телең өчен горурлык, ата-бабаңа, халкыбызга, мәдәнияткә карата горурлык хисе.
- Туган телгә дә, башка телләргә дә сакчыл мөнәсәбәт формалаштыру.
- Туган телнең байлыгын күрсәтү, сөйләм культурасын арттыру, телгә карата ихтирамлы мөнәсәбәт тәрбияләү.
- Туган телең өчен горурлык, ата-бабаңа, халкыбызга, мәдәнияткә карата горурлык хисе.
- Классик шагыйрь истәлеген мәңгеләштерү. Тукайны саклау, аның ижади мирасын саклау.
- Патриотизм хисе тәрбияләү.
- Хәзерге яшьләрне күренекле татар шагыйре Габдулла Тукайның, шулай ук республикабызның һәм илебезнең башка язучыларының ижат эшчәнлегенә белән кызыксындыру.

Ел саен һәм квартал саен планлаштырылган кино чаралары:

- Халыкара туган тел көненә багышланган «Туган тел – син матур» исемле киномарафон.
- Кино-Татарстан кинематографистларының «Кинопремьер» фильмнарын күрсәтү.
- Татарстанда Туган тел көненә багышланган «Жырдай моңлы татар теле» тематик кино чаралары.
- А.С. Пушкинның туган көненә багышланган «Бөек рус теле» кино чарасы (Рус теле көне).
- "Телеэкранда әдәби геройлар" кинолекторие, уку - укыту программасына ярдәм итеп, әдәби эсәрләрнең фильм-экранизацияләрен күрсәтү белән.

**4.6. Ярдемче программа паспорты 6: «Рус, Россия, Туган илем» -
МИНЗЭЛӘ ШӘҖӘРЕ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН ҮСТЕРҮ КОНЦЕПЦИЯСЕ»
2020-2025 ЕЛЛАРГА.**

Максат:

1. Россия өчен мөһим тарихи даталар турында белемнәрне формалаштыру һәм Бөек Россия тарихына, илебез геройларына, уйлап табучыларга уңай мөнәсәбәтне пропагандалау.
2. Хәрби батырлык һәм каһарманлык мисалларында яш буында хәрби һөнәрләргә карата хөрмәт тәрбияләү, намус, бурыч кебек сыйфатлар тәрбияләү.
3. Укучыларда үзанны үстерүгә, илебезнең төрле халыкларының гореф-гадәтләренә, гореф-гадәтләренә һәм мәдәниятенә хөрмәт күрсәтүгә ярдәм итү.

Бурычлар:

- Икенче Ватан сугышының туган як тарихына һәм язмышына йогынтысы турында күзаллауларны формалаштыру.
- Халкыбызның героик үткәненә сакчыл карарга, Ватаныбызның азатлыгын һәм бәйсезлеген яулаган һәм саклаган кешеләрне истә тотарга өйрәтү.
- Рус солдатлары язмышлары мисалында һәр кешенең «Кече Ватан " язмышына катнашлыгын күрсәтү.
- Хәрби батырлык һәм каһарманлык, Россия Кораллы Көчләре запастагы офицерларның хезмәт итү тәҗрибәсе үрнәкләрендә үсеп килүче буынга хәрби һөнәрләргә, хәрби намуска һәм бурычка хөрмәт тәрбияләргә кирәк.

Ел саен һәм квартал саен планлаштырылган кино чаралары:

- Ленинград шәһәренәң блокадасын өзү көненә багышланган «Блокадалы көннәр кайтавазы» патриотик тәрбия буенча тематик кино күрсәтү (1944 елның 27 гыйнвары).
- Россия студентлары көненә багышланган кино чаралары - "Татьяна көне".
- Сталинград сугышында совет гаскәрләренәң немец-фашист гаскәрләрен тар-мар итүгә (1943 елның 2 февралә) багышланган «Ватанга тугрылыклы уллары» тематик кино чарасы.
- Кинолекторий " КИТТЕК!" совет очучы-космонавт Юрий Гагарин туган көненә (Космонавтика көне).
- "Бөек Жинү - бөек ил!" Жинү көненә патриотик тәрбия буенча кино күрсәтүләр.
- Гаилә көненә багышланган «Гаилә бәхетә» киносы.
- Ирекеләр һәм Волонтер елы кысаларында кино күрсәтү» мәктәп каникуллары көннәрендә Россиядә балаларны яклау көненә.
- «Балалар киносының зур бәйрәмә», «Ныклы гаилә» балалар фильмнары, мультфильмнары фестивалә.
- ТАССРның 100 еллыгы кысаларында кино айлыгы. Гасырлар һәм еллар» халыкара фәнни-гамәли конференциясе(30 август).
- ТАССРның 100 еллыгы кысаларында «Без бергә-без көч»дип исемләнган кино күрсәтү.
- Россия Конституциясе көненә багышланган «Россиянең Төп китабы» дип исемләнган кино әңгәмә.

4.7. Подпрограмма паспорты 7: «Кино волонтерлары» - МИНЗЭЛӘ ШӘҺӘРЕ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН ҮСТЕРҮ КОНЦЕПЦИЯСЕ» 2020-2025 ЕЛЛАРГА.

«Мәдәният волонтерлары» программасын гамәлгә ашыру кысаларында «Милләтнең ижади потенциалын гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру» («Ижади кешеләр») «Мәдәният» Федераль проекты.

Максат:

1. Ижади һәм социо-мәдәни инициативаларны гамәлгә ашыручы мәдәният өлкәсендә волонтерлык эшчәнлегендә катнашучы гражданнар жәмәгатьчелеген формалаштыру.

Бурычлар:

- Ижтимагый оешмалар, белем бирү һәм дәүләт учреждениеләре базасында киноучреждениедә волонтерлар хәрәкәте үзәген формалаштырырга.
- Тематик гражданлык инициативаларына методик ярдәм күрсәтү һәм консультация бирү.
- мәдәният өлкәсендә, аерым алганда, киноучреждениедә, ирекеләрнең уңышлы тәҗрибәсен ачыклау һәм аларны тормышка ашыруда ярдәм күрсәтү.
- Мәдәният өлкәсендә массакуләм чаралар оештыруда һәм үткәрүдә ярдәм күрсәтү.

Мәдәният өлкәсендә ел саен һәм квартал саен планлаштырылган инициативалар:

- «ТАНДЕМ» футбол матчы инвалид балалар, сәламәтлек саклау, ятимнәр, СОП балалары белән.
 - * Картлар йортында һәм тернәкләндерү үзәгендә рәсем сәнгәте буенча мастер-класс.
 - «Проект: Минзәлә геройлары".
 - » Без алтын яшьне данлыйбыз " - киноучреждениенең хезмәт ветераннары өчен бәйрәм.
 - * » Повесткидс " проекты Васелиса Галицина һәлак булуы еллыгына.
 - » Проект: Без террорга каршы " 2001 елның 11 сентябрәндә кешеләр һәлак булуның 10 еллыгына багышланган.
 - * Бөтенроссия КИНО төне.
 - Балаларны яклау көненә күнел ачу квестлары.
 - 2020-2023 елларга «Минзәлә шәһәре КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН үстерү» дигән башка подпрограммалар нигезендә массакуләм Кино чараларын оештыру.

4.8. Ярдәмче программа паспорты 8: «Кино күрсәтүләр» - МИНЗЭЛӘ ШӘҺӘРЕ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН ҮСТЕРҮ КОНЦЕПЦИЯСЕ» 2020-2025 ЕЛЛАРГА.

Максат:

Минзәлә ш. кино жайланмасын саклау һәм үстерү (К. к. ур . Маркс ур., 65 йорт) оештыру һәм коммуникацион майданчык буларак.

Бурычлар:

- Кино урнаштыру эшчәнлеге өлкәсен киңәйтү.
- Реклама эшчәнлеген, аерым алганда, заманча мәгълүмат технологияләренә туры килү-килмәүне камилләштерү.

ПРОЕКТНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ ӨЧЕН
ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ

ҮТКӨРҮ ВАКЫТЫ

- Кино тармагында эшнең жәлеп итүчәнлеген арттыру.
- Балалар һәм яшүсмерләр аудиториясе өчен кино хезмәтләрен баету.
- Кинематография эсәрләрен популярлаштыру бердәм мәдәни кинлекне, төбәкара мәдәни элементләренә ныгытуга, төрле группалар өчен мәдәни кыйммәтләргә һәм мәгълүмати ресурсларга үтемлекне тигезләүгә, толерантлык, гражданлык позициясе тәрбияләү, халыкның барлык категорияләрендә кино сәнгате эсәрләренә карата тотрыклы кызыксыну тәрбияләү өчен шартлар тудыруга ярдәм итә. Шунуң нигезендә, максатка ярашлы:
 - Халыкның социаль аз керемле катламнары: сугыш һәм хезмәт ветераннары, инвалидлар, социаль яклау учреждениеләрендә яшәүче өлкәннәр, күп балалы гаиләләр, балалар йортларында һәм интернатларда тәрбияләнүчеләр өчен киносеанслар оештыру;
 - Илебез фильмнарын пропагандалау һәм алга этәрү;
 - кинематография өлкәсендә белем бирү һәм фәнни-техник программаларны эшләүдә һәм гамәлгә ашыруда ярдәм итү;
 - Белем бирү һәм тәрбия максатларында кинопроизводствоны куллану;
 - һәвәскәр кинога ярдәм итү системасын булдыру, кино клублар эшен үстерү;
 - Ижади очрашулар, ретроспектив һәм тематик кино күрсәтү;
 - Тамашачыларга финанс алды мәдәни-ял итү һәм сервис хезмәте күрсәтү системасын үстерү;
 - Басма һәм электрон массакүләм мәгълүмат чараларында кинокритиканы үстерүгә ярдәм итү.

Планлаштырылган кино күрсәтү:

- Документаль һәм сәнгать фильмнары белән кызыксынуны арттыруга юнәлдерелгән төрле фестивальләр һәм конкурслар үткәру һәм аларга ярдәм күрсәтү;
- Кино акцияләре.
- Шәһәрнең яшелләнделгән өлешләрендә кичке уеннар.
- Киноучреждениедә фильмнар күрсәтү.
- Шәһәр һәм район буенча кино-хәрәкәт.

4.9. «VOLKMOVIE «студиясе " ярдәмче программасы паспорты» - МИНЗЭЛӘ ШӘҺӘРЕ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН ҮСТЕРҮ КОНЦЕПЦИЯСЕ» 2020-2025 ЕЛЛАРГА.

Максат:

Шәһәр һәм район халкы катнашында Минзәлә шәһәре киноучреждениесен үстерү концепциясенә барлык юнәлешләре буенча кыска метражлы фильмнар булдыру.

Бурьчлар:

- Өйрәнергә табарга оригиналь идеяләр өчен булачак сюжетлар һәм фильмнар.
- Фото һәм видеога төшерү күнекмәләрен алу.
- Фото һәм видеорепортажларга сценар текстларны язу буенча комментарий төзәргә өйрәтү.
- Тавыш кадрлар тавыш бирү техникасын үзләштерү, кадрларда чыгыш ясау һәм интервьюлар кабул итү.
- һәр катнашучының ижади мөмкинлекләрен ачу өчен яхшы шартлар тудыру.
- Кино-процесста катнашуны тәэмин итү, балалар киносын төшерү һәм монтажлау буенча укыту.

"VOLKMOVIE" студиясендә планлаштырылган эш»:

Бөөк Ватан сугышында патриотик социаль ролик	Июнь-июль
Минзэлә шәһәренә «Кречеты» хоккей командасы, «Бокс мәктәбе " бокс командасы катнашында сәламәт яшәү рәвешә буенча социаль ролик. Айрат Хаматов-Балюк Евгений (2 нче мәктәптә укыган). Минзэлә) - 2012 елда Италиядә узган тиз йөрешлә роллерлар буенча Дөнъя кубогы этабында көмеш медаль иясе.	Ел дәвамында
«Жиңу көне» ндә социаль видеороликлар - балалар патриотик һәм сугыш еллары белән бергә төшерелгән фильмнардан клип белән бергә балалар тоткан ветераннарыбызның фотосурәтләре төшерелгән видео.	Март-апрель
21-22 июндә Хәтер һәм кайгы көненә багышланган патриотик социаль видеороликлар.	Март-апрель
Куркынычсызлык, кисәтү һәм һава шартларының начараюы һәм шторм кисәтүләре буенча социаль роликлар. Видео гадәттән тыш хәлләр министрлығы белән хезмәттәшлектә булачак.	Июль-август Ноябрь-декабрь
Социаль роликлар ашыгыч хезмәт номерларын кәрәзлә телефоннардан жыю кагыйдәләре турында. Кызганычка каршы, гадәттән тыш хәлләр вакытында ашыгыч номерларны дәрәс куллануны барысы да белә. Искәртеп үтәбез, халыкка жыелмалар турында, мәсәлән, янғын куркынычы турында хәбәр итүне карыйбыз-2 - 01*Билайн – 001; МТС – 010, Мегафон-010.	Ел дәвамында
Экологик тәрбия һәм Кызыл китап буенча социаль роликлар.	Февраль, июль
Социаль роликлар буенча хокук бозулар буенча Эчке эшләр бүлегә белән берлектә балигы булмаганнар эшләре буенча.	Август-сентябрь
Яр Чаллы наркологы, Минзэлә ҮРХ табиблары катнашында наркомания буенча социаль роликлар.	Сентябрь-октябрь
Терроризмга һәм экстремизмга каршы тору буенча социаль роликлар район башлыгының терроризмга һәм экстремизмга каршы тору буенча урынбасары Марк Олегович Токарев белән берлектә үткәрелә.	Февраль-март
Коррупция буенча социаль роликлар.	Март-апрель
Балалар куркынычсызлыгы буенча социаль роликлар, аерым алганда, Татарстанда урланган балаларга	Ел дәвамында
Жәмәгать урыннарында балалар куркынычсызлыгы буенча социаль роликлар.	Ел дәвамында
Юлда куркынычсызлык буенча социаль роликлар юл хәрәкәте иминлеген финанслау дирекциясе белән берлектә.	Июнь, декабрь

5. Проблеманың актуальлеге

Соңгы елларда мәдәнияткә мөнәсәбәт, аның хәзерге жәмгыятьтәгә әһәмиятен һәм ролен аңлау, мәдәниятне социаль-икътисади үсешнең мөһим ресурсларынан берсе буларак тану тамырдан үзгәрде.

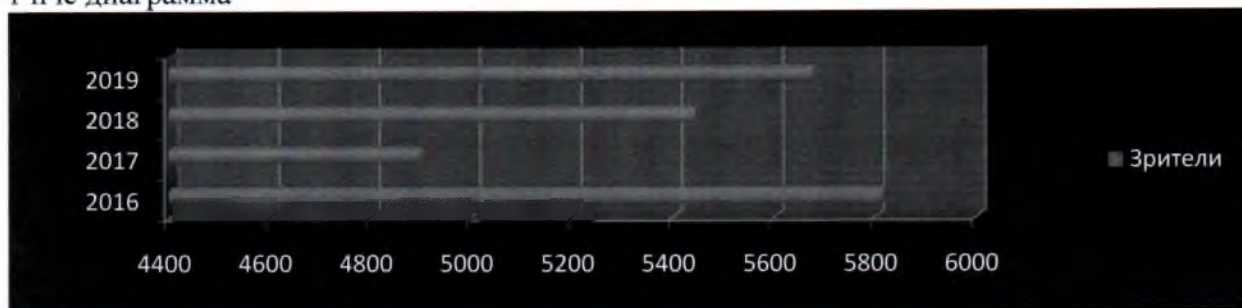
Мәдәният өлкәсендә дәүләт сәясәте шәхеснең мәдәни һәм рухи потенциалы актив формалашкан һәм аны максималь рәвештә тулы тормышка ашыру мөмкин булган шартлар булдыруга юнәлтелгән.

Социаль проектларны һәм реформаларны уңышлы гамәлгә ашыру, икътисадта инновацион проектларны гамәлгә кертү, димәк, халыкның тормыш сыйфатын күтәрү аерым алынган һәр кешенең, шулай ук гомумән жәмгыятьнең мәдәният дәрәжәсенә бәйле.

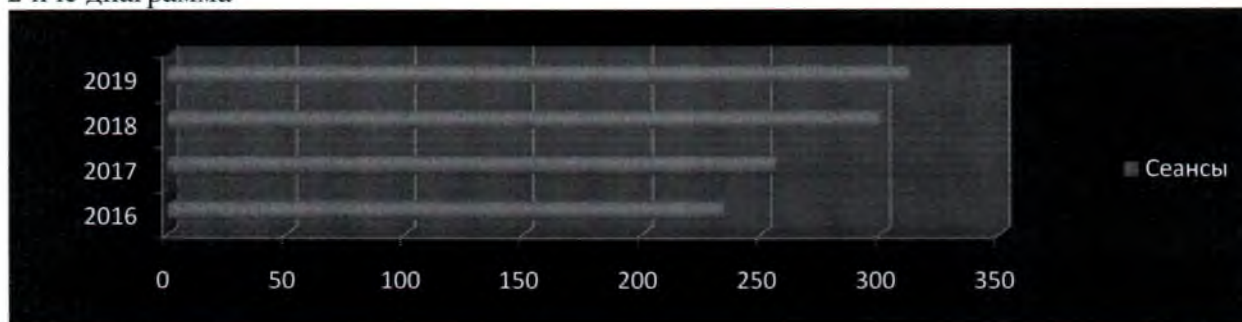
Бүген Татарстан Республикасы Минзәлә шәһәре һәм Минзәлә районы муниципаль бюджет киноучреждениесе алдында алдынгы рольләр. шул исәптән мэдәният өлкәсендә тәкъдим ителгән шартта гына үтәлергә мөмкин булган инновацион үсеш төренә күчү бурычы тора.

2020 елдан алда килгән елларда без эшчәнлегебезгә жентекле анализ ясадык һәм аны сыйфатлы эшнең өч өлешенә: тамашачылар, сеанслар һәм фильмнарга бүлдек.

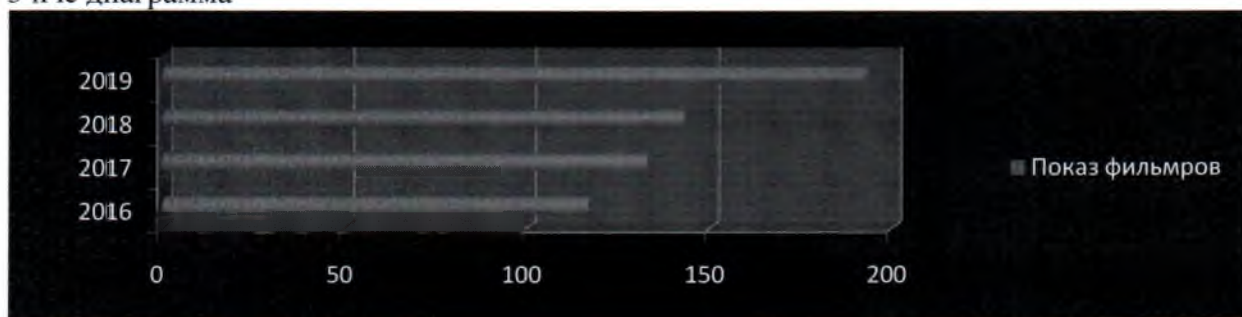
1 нче диаграмма

2 нче диаграмма

3 нче диаграмма

1. Хәзерге вакытта без кинотеатр залында урнашкан стационар аппаратура, аерым алганда, ресивер, проектор кулланабыз. Минзәлә шәһәренең киноучреждениесе район буенча кино хәрәкәте өчен аппаратура юк. Элегрәк тамашачылар өчен залдан төшерү һәм машинага төяү өчен тартмаларга төрү, кино чаралары объектлары буенча алга таба хәрәкәт итү өчен тартмаларга төрөп куярга туры килгән иде, бу исә, үз чиратында, төп аппаратура искерүгә китерде, шулай ук техник сәбәпләр аркасында кино чарасы өзәлү очраклары да булды. 2019 елның апрелендә, тузган булу сәбәпле, стационар проектор шулай ук залдан төшерелде. Котылгысыз булу сәбәпле, без «Татаркино» Чаллы филиалы филиалына ярдәм сорап мөрәжәгать иттек һәм безгә кинозалга проектор бирдек. Шулай итеп, бүгенге көндә безнең фильмнар күрсәтү һәм кино чаралары уздыру өчен үз проектларыбыз юк. Киноучреждениедә тулы канлы, сыйфатлы һәм уңайлы эш оештыру өчен безгә яңа стационар һәм күчмә проекторлар кирәк. Аппаратура алу киноучреждениедә эшнең тотрыклылыгын гына тәэмин итәчәк, ә аны үстерү өчен DSP-фильмнарга ярдәм итүче заманча кино күрсәтү чаралары кирәк.

2. Киноучреждениенең мөһим проблемасы булып бинаның тышкы конструкциясен дә, холлын да, кинозалын да ремонтлау, кәнәфиләрне алыштыру, гардеробны оештыру, сыйфатлы жылылык жиһазлары ясау тора, чөнки кинотеатр өчен кирәкле эстетик заманча дизайн юк.

3. Шулай ук кинозаллар өчен хас булган урам һәм эчке Outdooroslimopenbox булмау да проблема булып тора.

4. Без кинотеатрны заманча жиһазлау өчен акча алу максатыннан проектлар эшлибез һәм конкурсларда катнашабыз, соңгы 3 елда шулай ук тәкъдим ителде:

«Татнефть» ГАЖ -«Тормыш стиле – ЭКО» проекты: урам LED-экран, эко-чүп баклары булган металлоконструкцияләр алу. 2017 ел.

«Лукойл» ГАЖ - «Игелек даирәсе буенча бара» проекты: проектор, тавыш аппаратурасы алу. 2017 ел.

РФ "Фонд Кино - инновацион технологиялар" проекты: кинозалны 3D аппаратура, яңа кәнәфиләр һәм экран белән жиһазлауга һәм жиһазлауга субсидия алу. 2017 ел, 2018 ел, 2019 ел.

«Лукойл» ГАЖ - «тормыш стиле – ЭКО» проекты: урам LED-экран, эко-чүп баклары булган металл конструкцияләрендә алу. 2018 нче ел

Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы – «Жырдай монлы татар теле " проекты: яңа технологик заманча реклама жайланмалары, ә атап әйткәндә, реклама яктырткыч панельләре һәм тартмасы. 2018 нче ел

Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы - «Балалар күзлегеннән «кино Академиясе» проекты: балалар өчен Видеостудия ачу. 2018 нче ел

«Лукойл» ГАЖ - «балалар киностудиясе: LITTLE CINEMA KIDS» проекты: Минзәлә районында белем бирү, тәрбия һәм тәрбия эшчәнлегенә өр-яңа төрә буларак балалар киностудиясен булдыру. 2019 ел.

«Лукойл» ГАЖ - «Халык видео-VOLKMOVIE» проекты: белем бирү, үстерү һәм тәрбия эшчәнлегенә яңа төрә буларак, Минзәлә районында яшәүче кино волонтерлары һәм кино волонтерлары катнашында кыска метрлы фильмнар булдыру. 2019 ел.

Шулай итеп, Минзәлә шәһәре киноучреждениесе киноучреждениедә өстәмә программаларны тормышка ашыру максатыннан грант ярдәме конкурсларында катнашу мөмкинлекләрен тулы күләмдә куллана.

2025 елга кадәр без «КИНО музей» булдыру, балалар киностудиясе, «Особенные дети» ярдәм программасы белән волонтерлык хәрәкәте, Василиса Голицынаның үлеменә багышланган «NovemyKids» проекты белән грант ярдәме конкурсларында катнашырга планлаштырабыз.

6. Нәтижәлелекне бәяләү

МИНЗӘЛӘ ШӘһӘРЕ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН ҮСТЕРҮ КОНЦЕПЦИЯСЕ»

2020-2025 ЕЛЛАРГА.

2020-2025 елларга "Минзәлә шәһәре КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН үстерү" концепциясенә нәтижәлелеген бәяләүнең төп критерие буларак, түбәндәге сан һәм сыйфат күрсәткечләре ярдәмендә бәяләнгән торган социаль, мәдәни һәм икътисадый нәтижәгә ирешү дәрәжәсе каралачак.:

1. халыкка кино күрсәтү хезмәте күрсәтү мөмкинлеге:

ә. киноучреждениедә кинозаллар саны (1дән 2гә кадәр),

В. кинозалда утырту урыннары саны (150),

С. киносанска билетның уртача бәясе-38 сум.),

д. киносанслардан акча жыю чыгымнары (40% прокат хакы/ 60% хезмәт хакы),

е. халыкның акчалата керемнәрендә киносанска билет бәясенә өлеше (2019 елда 256), киләчәктә 2025 елга кадәр 2000 киносанс-45кә арту%);

2. халыкны кино күрсәтү хезмәтләре белән тәмин итү:

ә. хисап чорында киносанслар саны (1800),

В. киносансларда тамашачылар саны (елына 5000 кеше), перспективада елына 8000 кеше, хисап чорында – 45000 кеше),

с. Халыкның колачы (бүгенге көндә-34%, перспективада 50%%);

3. Кино хезмәт күрсәтүнең икътисадый нәтижәлелеге:

ә. хисап чорында кино күрсәтүдән тулай жыем (198 000 сум));

В. бер кешегә исәпләгәндә кино күрсәтүдән тулаем жыем (40 сум).

4. Кино күрсәтүнең матди-техник базасы:

ә. Кинозаллар саны (1), шул исәптән яңа буын (юк);

В. кинотеатрларда, кинозалларда утыру урыннары саны (128);

С. кино жайланмалары саны, шул исәптән кино-хәрәкәтләр саны (1);

Күрсәткечләрнең формалаша торган системасы Минзәлә районы территориясендә кинематография үсешенә динамикасын һәм тенденцияләрен кыска вакытлы, озак һәм урта сроклы перспективага фаразлау мөмкинлеген тәмин итәчәк.

Киләчәктә эш методлары һәм формалары өлкәсендә без яна эш формасын кертергә планлаштырабыз: Минзәлә районында яшәүчеләр катнашында видеофильмнар/кыска метражлы фильмнар булдыру. Ел саен экологик-әхлакый һәм патриотик юнәлешләр буенча 1-2 фильмны планлаштырабыз, алар үз эченә экология, Бөек Ватан сугышы, куркынычсызлык, хокук бозулар, коррупция, сәламәт яшәү рәвеше, террор темаларын ала.

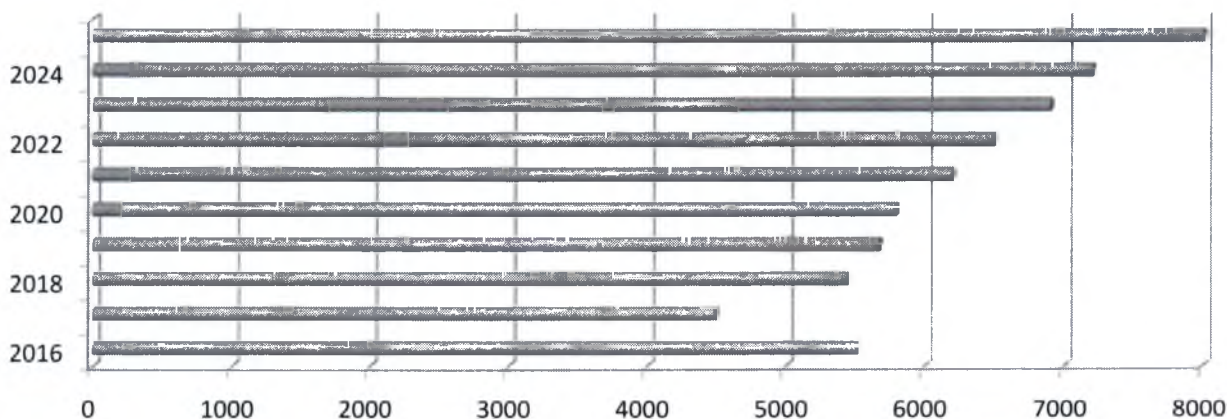
7. Гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре МИНЗӘЛӘ ШӘһӘРЕ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН ҮСТЕРҮ КОНЦЕПЦИЯСЕ» 2020-2025 ЕЛЛАРГА.

2020-2025 елларга "Минзәлә шәһәре КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН үстерү" концепциясен тормышка ашыру нәтижәсе булачак:

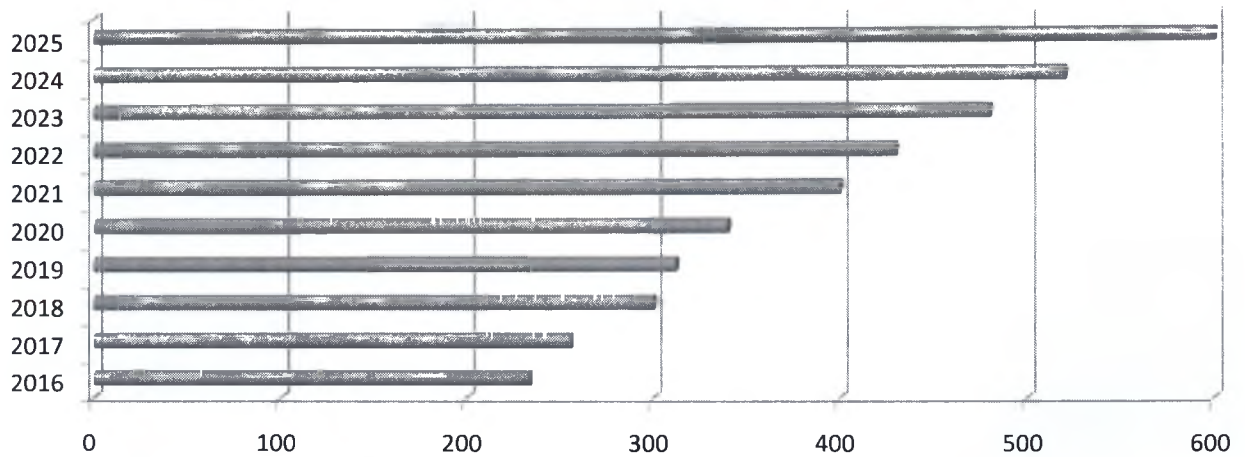
- фильмның гомуми саны узган еллар белән чагыштырганда 50 процентка арткан;
- 2019 ел белән чагыштырганда балалар һәм яшүсмерләр өчен фильмнар күрсәтүнең 70 проценттан да ким булмасы;
- Татарстан Республикасы житештергән фильмнар, шул исәптән балалар аудиториясе өчен дә, 2019 ел белән чагыштырганда 50 процентка арту;
- интерактив һәм проект кино чараларының дәрәжәсен 100 процентка кадәр арттыру;
- киноучреждениегә килү саны елына 15 000 кешегә кадәр арту (бу-халыкның 50%.);
- канәгатьләнерлек хәлдә булган хосусыйлыкның яхшыруы 100 процент;
- балалар һәм яшүсмерләр өчен киностудия булдыру һәм үстерү;
- "Мәдәният волонтерлары-игелек миссиясе» Милли программасы нигезендә волонтерлык эшенең югары нәтижәләре;
- хезмәткәрләр өчен белем бирү өлкәсендә, 100% - ка белгечләрне күтәрүне тәмин итү.
- киноучреждениенең конкурентлылык сәләтен һәм социаль нәтижәләлеген арттыру;
- Минзәлә районы халкы өчен кинематография ярдәмендә дөньякүләм һәм милли мәдәни кыйммәтләрнең үтемлелеге дәрәжәсен арттыру;
- Минзәлә шәһәре һәм Минзәлә муниципаль районы территориясендә кинопрокат һәм кино күрсәтү сыйфатын яхшырту;
- Минзәлә районы халкына кино хезмәте күрсәтү оешмалары тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләр спектрын киңәйтү;
- Минзәлә районы вакыйгалары һәм кешеләре турында фильмнар, кинофильмнар формалаштыру (кыска метражлы фильмнар).

Нәтижәле күрсәткечләрне үстерү диаграммаларын тәкъдим итәбез, алар бары тик проблемаларны бетергән очракта гына хәл ителәчәк (5 бүлек).

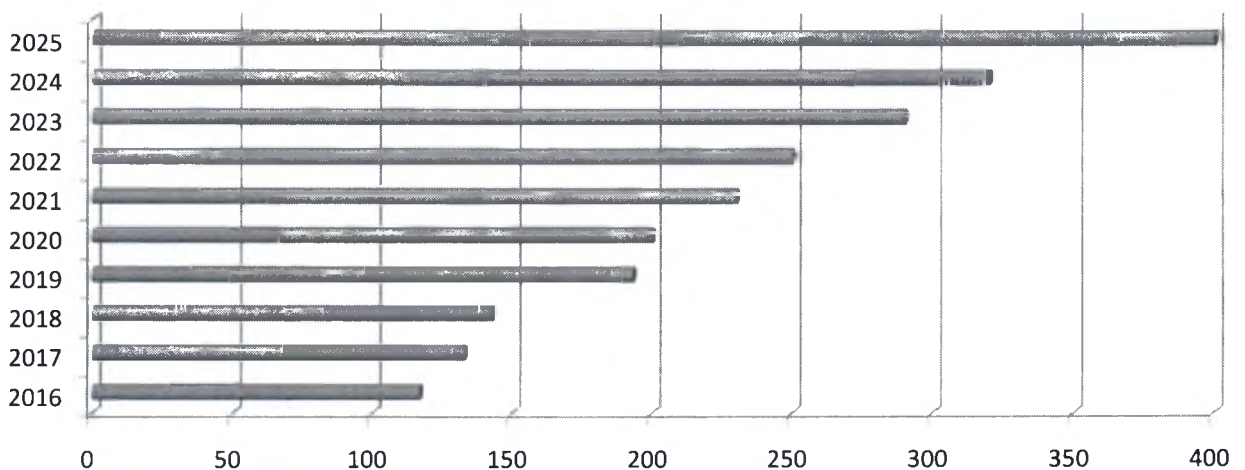
Зрители

Сеансы

Показ фильмов

8. Стратегия һәм үсеш юллары

Минзэлә шәһәре муниципаль бюджет киноучреждениесе ТР Минзэлә районы.

2019-2021 елларга «Кино аша мәдәниятне үстерү» программасы нигезендә берничә ел дәвамында методларны куллану Минзэлә районында мәдәният үсешенә төп күрсәткечләр саклап калырга мөмкинлек бирде.

Мәдәният өлкәсендә булган проблемаларны хәл итү механизмы

Проблема эчтәлеге	Жиңеп чыгу механизмы
Мәдәни-ял итү тәкъдимнәре гражданнарның барлык мөрәҗәгатьләре диапазонын капламый	Мәдәни-ял итү эшчәнлегенә өлкәсендә яңа эш формалары һәм методлары кергү
Мәдәният учреждениеләренә матди-техник базасының житәрлек дәрәҗәдә үсмәве	Матди-техник базаны ныгыту һәм тармакны мәгълүматлаштыру, жиһазларны модернизацияләү, бюджеттан тыш акчаларны, дүләтнеке булмаган структураларны җәлеп итү

Мэдэният учреждениелэренен инвалидлар, тормыш эшчэнлеге чиклэнгэн затлар өчен житэрлек булмавы	Халыкның социаль якланмаган катламнарын оештыруга чыгуларны оештыру
Инновацион мэдэни проектларны эшлэу һәм гамэлгә кертү зарурилыгы	Инновацион проектларга, ижади остаханэлэргә грант ярдэме күрсэтү
Югары ижади звеноның квалификацияле кадрлары житмэу; кино житештерүгә һәм кино тармагының матди-техник базасына дәүлэт ярдэме житмэу.	Стационар кинокүрсэтү өчен шартлар булмаган торак пунктларга хезмэт күрсэтү өчен заманча проекция стандарты һәм тавыш белэн видеопроекция аппаратурасы булган киновидеопродвижкалар эшчэнлеге проектын алга таба гамэлгә ашыру.

Тамашачылар өчен унай имидж булдыру һәм югары икътисади нэтижэ бирү максатыннан, заманча кино челтэрлэре оешмалары кинозалларга куелган соңгы талэплэргэ жавап бирергэ тиеш. Шуңа бэйле рэвештэ кирэк:

- Самара өлкэсендэ кинематография оешмаларының инфраструктурасын һәм матди-техник жиһазланышын үстерү һәм киңэйтү;
- киносетъне заманча проекцион һәм тавыш жайланмалары белэн жиһазландыру (шул исэптэн мобиль жайланмалар), цифрлы фильмнарны күрсэтүгэ күчү;
- муниципаль берэмлеклэр территориялэрендэ фильмнар күрсэтү һәм алга этэрү буенча пилот проектларны гамэлгэ кертү;
- фильмнарны карау өчен тамашачылар өчен унайлы шартлар тудырырга;
- кинематография оешмаларының өстэмэ сервис хезмэтлэре спектрын киңэйтү;
- кинематография оешмалары эшчэнлегенэң төрлэ аспектлары буенча методик материалларны бастырып чыгарырга һәм таратырга;
- фильмнар күрсэтү процессларын оештыру-методик тээмин итү системасын булдыру;
- кинематография оешмалары, уку йортлары каршындагы киноклублар һәм кинолекторийлар булдырырга;
- Минзэлэ районы территориясендэ муниципаль берэмлеклэрдэ кино күрсэтүне оештыру өчен ерак һәм үз ресурслары булмаган халыкка хезмэт күрсэтү өчен мобиль кино-күчмэлэр булдыру.

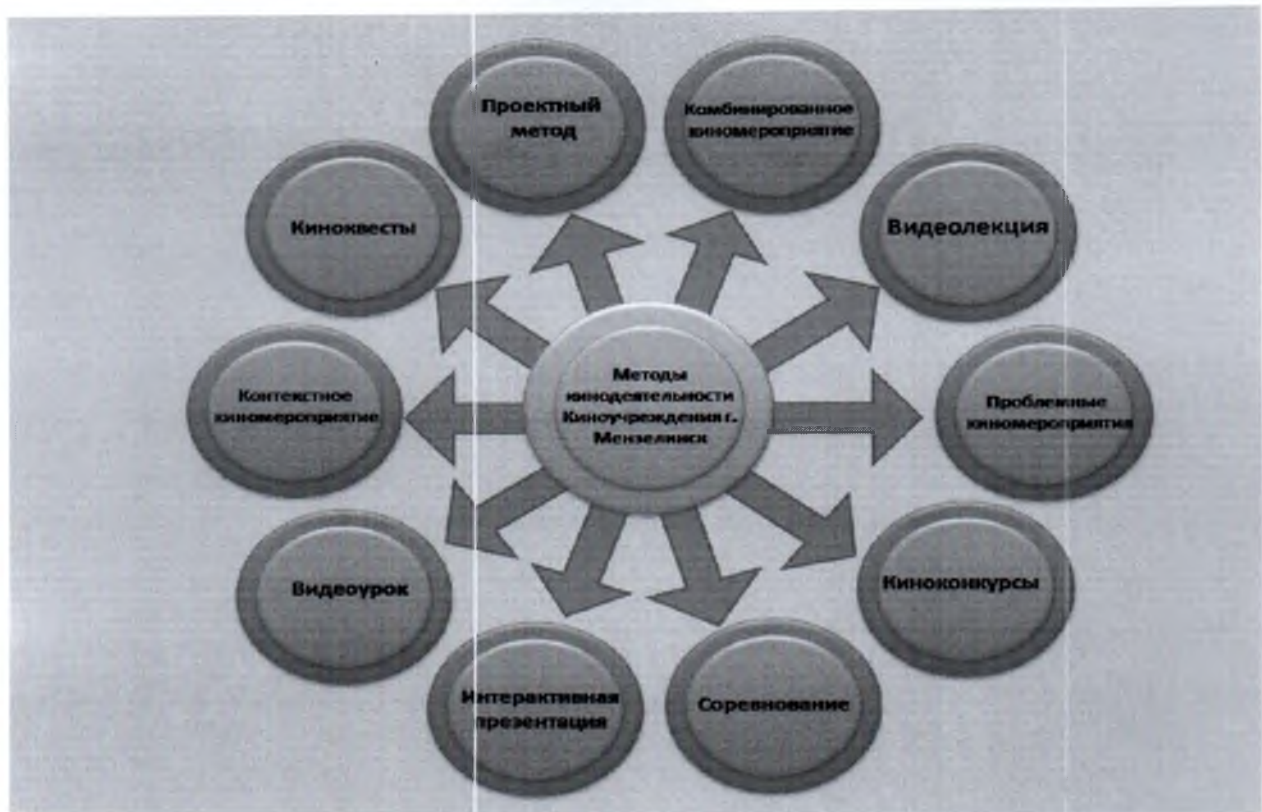
Минзэлэ шәһэренэң киноучреждениесендэ яңа эш формалары һәм методлары.

Бүгенге көндэ материал чыганагы буенча муниципаль бюджет киноучреждениесе белгечлэре сүзле, күрсэтмэ, практик, мультимедиа методларын кулланалар.

Укыту характеры буенча: эзлэнү, тикшеренү, эвристик, проблемалы, репродуктив, аңлатмалы-иллюстратив.

Яңа белем бирү логикасы буенча: индуктив һәм дедуктив.

Кино чаралары тамашачыларының һәм методистларның үзара хезмэттэшлеге дэрэжэсе буенча: пассив, актив һәм интерактив.

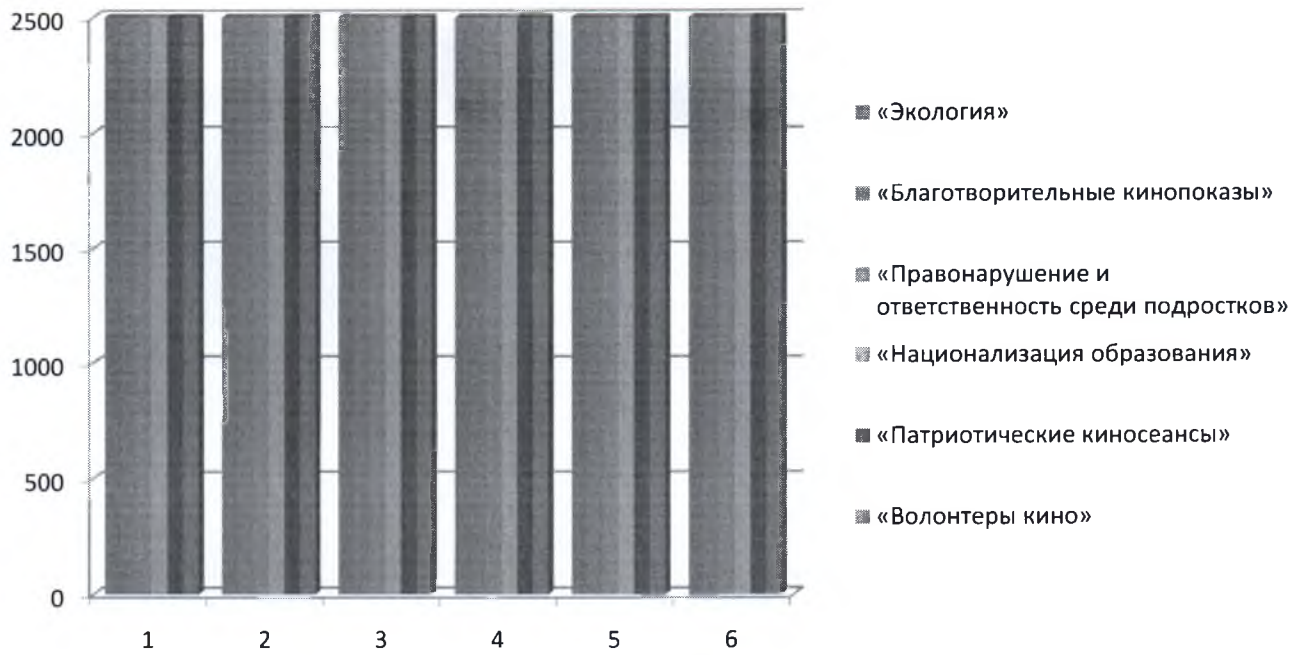
Безнең учреждение турыдан-туры республиканың кинопрокат өлкәсе тармагы булып торуына карап, без ЦОР (ИКТ) юнәлешен тиз үстерә торган юнәлеш итеп кулланабыз. Бу цифрлы белем бирү ресурслары-эшчәнлекнең мөһим өлеше, ә атап әйткәндә, видео-дәресләр, видео презентацияләр куллану. ЦОРдан файдалану традицион булмаган кино чараларын тәрбияне дифференциацияләүнең югары дәрәжәсе белән үткәргә, эстетик һәм эмоциональ дәрәжәне арттырырга, ачыклыкны һәм жәлеп итүчәнлекне тәмин итәргә мөмкинлек бирә.

9. Бюджет һәм бюджеттан тыш өлкәләр

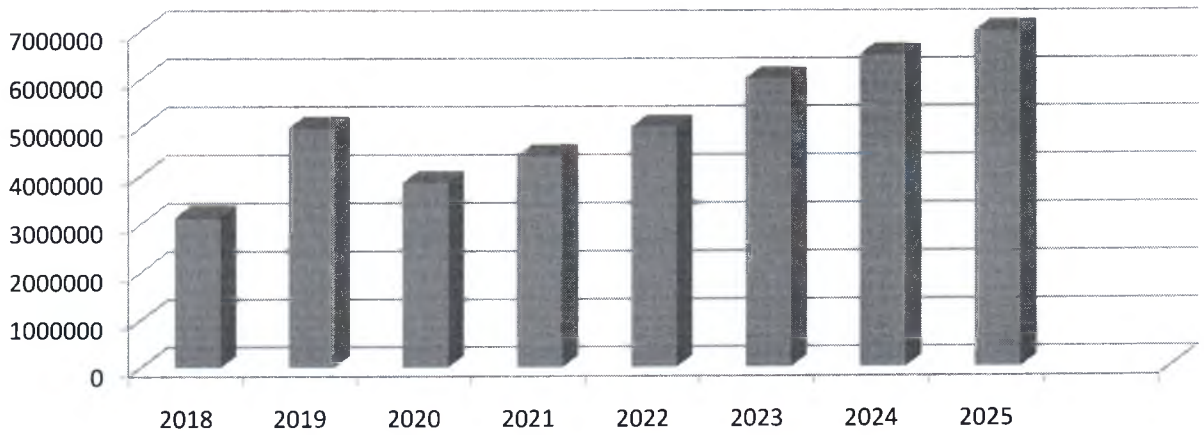
2020-2025 елларга "Минзәлә шәһәре КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН үстерү" концепциясе.

2020-2025 еллар чорына 90 000 сум күләмдә бәйрәм чараларын оештыру һәм методик жиһазландыру булдыру өчен киләчәктә «Экология», «Яшүсмерләр арасында хокук бозу һәм жаваплылык», «Мәгарифне миллиләштерү», «Патриотик киносеанслар», «Кино волонтерлары», «Балалар киностудиясе» юнәлешләре буенча төп тәрбия-белем бирү кино клубларына һәм кино күрсәтүгә бюджеттан акча бүлеп бирүне планлаштырабыз:

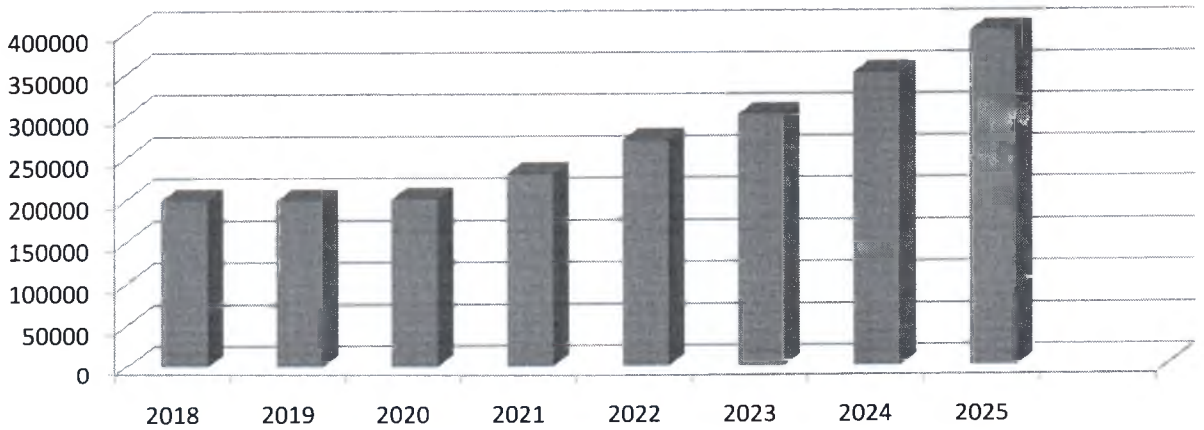
Төп тәрбия-белем бирү кино клублары һәм кино күрсәтү өчен район бюджетыннан акча бүлеп бирү.

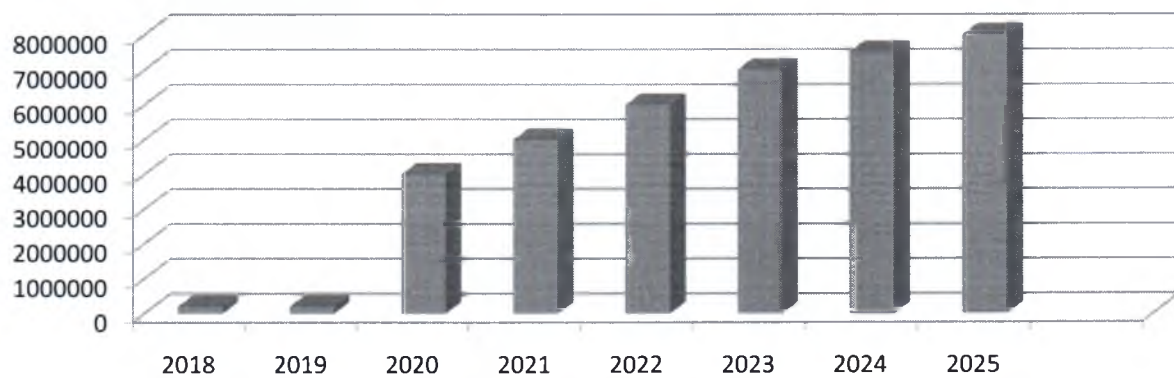
Бюджет

Внебюджет

Внебюджет при современном техническом оснащении

**2020-2025 елларга «МИНЗЭЛЭ ШЭҤЭРЕ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН ҮСТЕРҮ»
 КОНЦЕПЦИЯСЕ нигезендэ, мониторингны һәм 2025 елга кадэр перспективаны исэпкэ
 алып, бюджет һәм бюджеттан тыш өлкэлэр таблицасы.**

	Бюджет	Бюджеттан тыш	Заманча техник жиһазланганда бюджеттан тыш
2018	3132100,00	198610,00	198610,00
2019	4988132,00	198100,00	198100,00
2020	3851800,00	200000,00	4000000,00
2021	4400000,00	230000,00	5000000,00
2022	5000000,00	270000,00	6000000,00
2023	6000000,00	300000,00	7000000,00
2024	6500000,00	350000,00	7500000,00
2025	7000000,00	400000,00	8000000,00

2020-2025 елларга **"МИНЗЭЛЭ ШЭҤЭРЕ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН ҮСТЕРҮ"** **КОНЦЕПЦИЯСЕН** финанслау күләме фаразланган характерда була һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет турында Минзэлэ муниципаль районы карары нигезендэ төгәлләштереләчәк.

Концепцияне тормышка ашыруны финанс белән тәмин итү.

Куелган максатларга ирешү механизмнары булып, халыкка кино хезмәте күрсәтү процессларының күптөрлелеген үстерүгә юнәлдерелгән коммерция структуралары белән уртак проектлар тора ала.

Өлеге Концепциянең төп финанс чыганагы булып район бюджеты акчалары тора.

Концепцияне гамәлгә ашыруның финанс ягыннан тәмин ителеше шулай ук башка дәрәжәләрдәге бюджетлар акчалары: муниципаль, Федераль, шулай ук кинематография оешмаларының үз акчалары, бюджеттан тыш дәүләт фондлары акчалары, хәйрия, грант һәм иганәчелек чаралары, шәхси хәйриячеләр.

5 бүлегендәге 2 пунктка шәрехләр: киноучреждениенң мөһим проблемасы-бинаның тышкы конструкциясен дә, холлын да, кинозалын да ремонтлау, утыргычларны алыштыру, гардеробны оештыру, сыйфатлы жылылык жиһазлары ясау, чөнки кинотеатр өчен кирәкле эстетик заманча дизайн юк. **Бу проблеманы хәл итү өчен шактый акча кирәк.** Капиталь ремонт өчен якынча 14 млн. сум, заманча DSP3D аппаратураны сатып алу өчен якынча 5 млн. сум кирәк.

10. Һөнәри компетентлык дәрәжәсен күтәрү

Минзэлэ шәһәре киноучреждениесендә кадрлар,

аларны һөнәри эзерләү һәм яңадан эзерләү системасын яхшырту.

Хәзерге вакытта муниципаль бюджет киноучреждениесендә мәдәният һәм/яки мәгариф өлкәсендә югары һөнәри белем алуны күздә тоткан 3 белгеч вазыйфасы бар. "Кинематография өлкәсендә инновацияләр" квалификациясен узган бер белгеч бар.

Тармак белгечләрен эзерләү дәрәжәсенә хезмәткәрләренң һөнәри дәрәжәсенә карата югары таләпләргә туры килүен тәмин итү өчен, фильмнар күрсәтүнең яңа технологияләре үсеше, аппаратураның яңа төрләре барлыкка килү белән бәйлә рәвештә, кирәк:

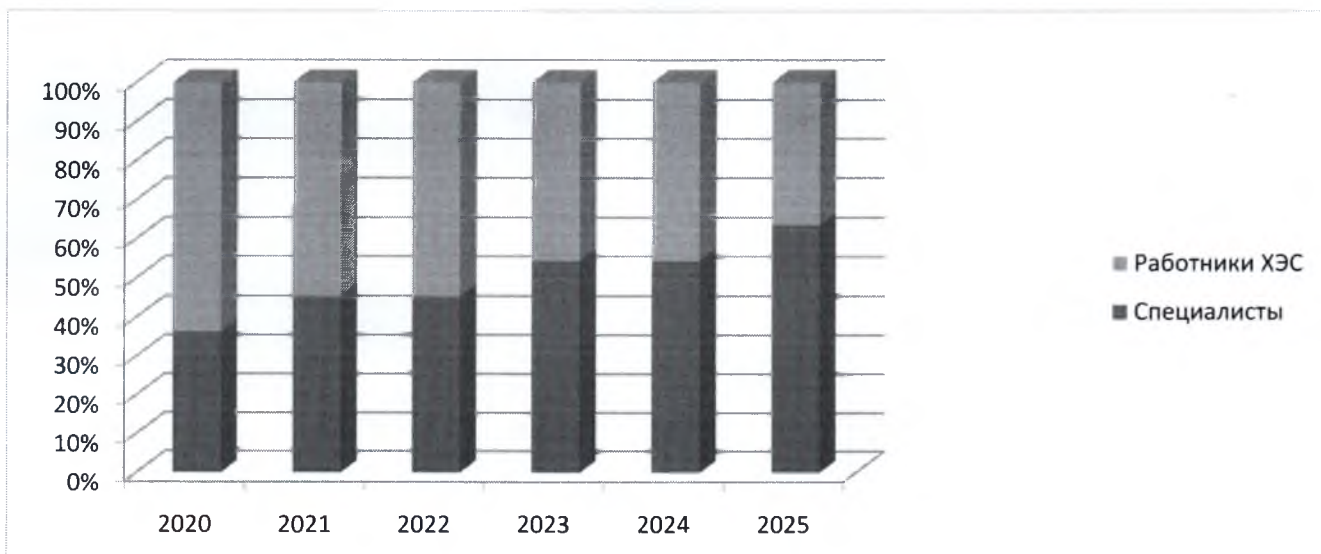
-квалификация күтәрү курсларында, мастер-классларда, стажировкалар, семинарлар һәм башка укыту формалары аша катнашу, кинематография оешмалары эшчәнлегенә хезмәт күрсәтү сыйфатын һәм эксплуатацион күрсәткечләрен күтәрү;;

- киноучреждениедә һөнәрләренң абруен күтәрү буенча чаралар күрергә;

- кинематография хезмәткәрләренң һөнәри осталык конкурсларында катнашуны оештыру;

- киноучреждение хезмәткәрләренң хезмәтен стимуллаштыру системасын камилләштерү өчен шартлар тудыру.

**Перспективада штат берәмлекләрен ХЭСтан учреждение белгечләренә күчерү буенча
 диаграмма.**

Минзәлә шәһәре киноучреждениесендә кадрларның һөнәри компетентлыгы, аларның һөнәри эзерлеге системасын яхшырту, киләчәктә кассир вазыйфасын киноучреждениенң кадрлар бүлегә белгече вазыйфасына күчерү, чөнки кассир вазыйфасы секретарь, кадрлар бүлегә, документлар әйләнеше, билет кассиры эшен башкаруны күздә тоту.

Кадрлар планында Минзәлә шәһәренң киноучреждениесен яхшырту һәм үстерү максатыннан тагын бер мөһим карар: киномеханикны үз кинопроизводствосына, аерым алганда, кыска метражлы фильмнарға, әйтик, документаль кино режиссеры яки продюсер вазыйфасына күчерүне оештыру.

Шулай ук белгечләр өчен профильле югары белемле белгечләр өчен мәдәният, аерым алганда, кинематография юнәлешенә яңадан эзерлек һәм квалификация узу күздә тотыла.

**Эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен законнар нигезе
МИНЗӘЛӘ ШӘҺӘРЕНҖ КИНОУЧРЕЖДЕНИЕСЕН ҮСТЕРҮ КОНЦЕПЦИЯСЕ»
2020-2025 елларда Минзәлә районы территориясендә.**

Россия Федерациясе Конституциясе;

«Мәдәният турында Россия Федерациясе законнары нигезләре " 1992 елның 9 октябрәндәге 3612-І номерлы Россия Федерациясе Законы»;

1996 елның 22 августындагы 126-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе кинематографиясенә дәүләт ярдәме турында " Федераль закон»;

"Кинематографияне үстерү турында" Федераль закон

Татарстан Республикасы Президентының "Мәдәният, сәнгать һәм кинематография өлкәсендә Татарстан Республикасы Президенты грантларын гамәлгә кую турында" 2007 елның 2 апрелдәге ПУ-168 номерлы Указы

"Мәдәният турында" 1998 елның 3 июлендәге 1705 номерлы ТР Законы"